

ffisersbladet

Tidsskrift for Befalets Fellesorgan

nr. 5 august 2006 • årgang 23

Dette er bra FOS!
s.8-9

**Norgese rekord til
Krigsskolen** s.20-21

Personlig beskyttelse
s.40-41

**Forsvarets fotografiske
hukommelse** s.54-57

**Ett yrke
– én organisasjon**

NFF Norsk Flytteforbund

Adams Express AS

Boks 206 Skøyen, 0213 Oslo
Tel 23011450
Faks 23011451
oslo@adamsexpress.no
www.adamsexpress.no

Alfa Quality Moving AS

Ullern Allé 2, 0381 Oslo
Tel 2206 5150
Fax 22065151
anne@alfamoving.no
www.alfamoving.no

Bergen Flytningsbyrå AS

Storbotn 108, 5083 Øvre Ervik
Tel 55193900
Faks 55194240
post@bergen-flytningsbyra.no
www.bergen-flytningsbyra.no

Cargo Partner AS

Boks 43 Sentrum, 0101 Oslo
Tel 24134060
Faks 24134061
Oddvar@cargopartner.no
www.cargopartner.no

Christiania Transport-Bureau AS

Ensjøvn 12, 0655 Oslo
Tel 22683107
Faks 22681107
rolfj@christiania-transport.no

Hasselberg Transport AS

Håndverkervn 8, 9018 Tromsø
Tel 77633333
Faks 77635558
Ken.baatnes@hasselberg.no

Håkull AS

Stokkamyrveien 22,
4313 Sandnes
Tel 51636060
Faks 51636050
Tom.ims@haakull.no
www.haakull.no

Kongstein & Sønn AS

Thranevegt 2, 3187 Horten
Tel 33041128
Faks 33043324
post@kongstein.no

Kristiania Visergutkontor AS

Verkseier Furulundsv 21, 0668 Oslo
Tel 22151555
Faks 22151563
Visergut@kvk.no
www.kvk.no

Majortrans Flytteservice AS

Boks 39 Røa, 0701 Oslo
Tel 67161616
Faks 67161617
Oslo@majortrans.no
www.majortrans.no

-avd Bergen:

Boks 197 Nesttun, 5853 Bergen
Tel 55925280
Fax 55925290
bergen@majortrans.no
www.majortrans.no

-avd Stavanger:

Boks 244, 4066 Stavanger
Tel 51443900
Faks 51443901
stavanger@majortrans.no
www.majortrans.no

NFB Transport Systems AS

Boks 52, 1401 Ski
Tel 66813800
Faks 66813801
nfb@nfbtransport.no
www.nfbtransport.no

Rekdal Transport AS

Breivika Industriv. 41, 6018 Ålesund
Tel 70143070 Faks 70155007
Post@rekdal-transport.no
www.rekdaltransport.no

Skullerud Flyttebyrå AS

Hannestadvn 7, 1617 Fredrikstad
Tel 69399940
Faks 69397340
Firmapost@skflytte.no
www.skflytte.no

H K Solberg AS Transport

Boks 4033, 4606 Kristiansand,
Tel 38044111
Faks 38044315
Post@hk-solberg.no
www.hk-solberg.no

Stavanger Flyttebyrå AS

Dusavikveien 21, 4007 Stavanger
Tel 51530475
Fax 51524907
Stavanger.flyttebyra@c2i.net

Vinjes Transport AS

Østre Rosten 98 B, 7075 Tiller,
Tel 72900900
Faks 72900939
Flytting@vinjes.no
www.vinjes.no

Wergeland AS

Boks 243 Nyborg, 5871 Bergen
Tel 55535600
Faks 55535640
wergeland@wergeland.biz
www.haukedal.no

Zachariassen

Transport&Flytteservice AS
Straumfjellsvn 9, 5353 Straume
Tel 5631 2121
Faks 5631 2120
info@zachariassen-transport.no
www.zachariassen-transport.no

A A Flyttetjenester AS

Vestby Østre, 2420 Trysil
Tel 62 45 53 00
Faks 62 45 53 01
flytte@aaflytt.no
www.aaflytt.no

På tampen av en sommer

I disse dager er felles opptak og seleksjon av befalelever gjennomført og nye kadetter har begynt på Forsvarets krigsskoler. BFO gratulerer de som er valgt ut til grunnleggende befalsutdanning og de som er tatt opp som kadetter ved krigsskolene. Forsvaret er en mangfoldig virksomhet med behov for mange slags kompetanse, og utdanningen som gis skal være av høy faglig kvalitet. Det blir nok krevende, spennende og forhåpentligvis givende.

Det har lenge vært diskutert om den nye utdanningsreformen er god nok. På mange måter blir dette en vanskelig diskusjon å føre, siden erfaringsgrunnlaget er såpass tynt. Men allerede nå synes det klart at nedleggelsen av Hærens befalskoler var et alvorlig feilgrep. Så og si samtlige hæroffiserer jeg har snakket med, er samstemte i at Hæren er kritisk avhengig av å reetablere befalskolen hurtigst mulig. Dette er tvingende nødvendig av hensyn til å styrke den grunnleggende befalsutdannings kvaliteten, og ikke minst sikre et bedre rekrutteringsgrunnlag også for kvinner. Å drive all grunnleggende befalsutdanning ved avdeling kan nok se lurt ut på papiret, men er det ikke i praksis. Avdelingssjefene rapporterer om en oppgaveportefølje som blir altfor bredspektret. Det blir umulig å fokusere på mannskapsutdanning, grunnleggende befalsutdanning og avdelingsutdanning samtidig, i tillegg til alt annet avdelingssjefer har ansvaret for. Det kan være fristende å se på saken innenfor rammen av Forsvarstudien, men det spørs om vi har tid til det. En reetablering av befalskolen i Hæren er nødvendig, så la oss starte en prosess nå.

Før sommeren presenterte FD den såkalt gradsrapporten. Den beskriver en mengde påståtte problemer innen personellområdet. Såpass omfattende og inngripende var anbefalingene i rapporten, at BFO krevde at den måtte inngå som grunnlagsdokument i Forsvarsstudien 07. Da ville man kunne ta stilling til de foreslåtte tiltak i en helhetlig sammenheng. Dessverre valgte FD å ikke ta hensyn til vårt krav og sendte ut en PET (presiseringer, endringer og tillegg) til iverksettelsesbrevet 2005-2008, med pålegg om å se på ytterligere reduksjoner i gradsnivå. Forsvaret har akkurat gjennomført en fullstendig revisjon av hele Forsvarets organisasjon, der de blant annet har justert og harmonisert gradsnivået. En ytterligere reduksjon vil skape ubalanse, ytterligere frustrasjon og antakelig medføre et forsinket disponeringsoppgjør i 2007. Med

årets disponeringsoppgjør friskt i minne, skulle man tro at FD ville gjøre alt for å unngå å havne i samme situasjon også til neste år. Det er uholdbart å få beordring til nytt tjenestested i mai. Da blir det vanskelig å søke plass i barnehage, skole og bolig. Befalens ektefeller og samboere får en lei utfordring med tanke på egne jobber. Det burde være nødvendig å pålegge befalskorpset ytterligere og helt nødvendige belastninger.

FDs beslutning om at man ikke lenger skal bli sersjant/kvartermester etter ett års grunnleggende befalsutdanning er en meget farlig sjanseseilas. I en tid der rekrutteringen til grunnleggende befalsutdanning er synkende, og man ikke klarer å fylle de planlagte måltallene, kan vi ikke iversette et slikt rekrutteringsfiendtlig tiltak.

BFO anbefaler så sterkt vi kan, at Forsvarsministeren foretar en ny vurdering og stiller PET nr.15 i bero, slik at vi kan få best mulig forutsetninger for et vellykket disponeringsoppgjør i 2007, og bidra til best mulig rekruttering til grunnleggende befalsutdanning.

Regjeringens beslutning om å tilby FN fire MTBer til operasjonen i Libanon, kom ikke uventet. Det er viktig at Norge tar ansvar i et område av verden som desperat trenger stabilisering, og der vi har hatt et stort utenrikspolitisk engasjement. Men det er et varsel om at Forsvarets ressurser er strukket langt, og kanskje for langt når det ser ut til at vi må basere vår innsats på å sende personell med mindre enn ni måneders tjeneste bak seg til tjeneste utenfor Libanons kyst. Hadde vi kunnet velge, ville vi nok prioritert annerledes, men det er få andre styrker tilgjengelig. Situasjonen forteller oss også at politikernes behov for tilgjengelige militære styrker er større enn de rammevilkår de selv setter for Forsvaret tillater. Da øker belastningen på befalskorpset og vi er langt unna målsettingen om at en periode ute i internasjonale operasjoner skal etterfølges av fem perioder hjemme. For høy belastning over for lang tid vil kunne få konsekvenser vi ikke ønsker å oppleve. Vi regner med at politikerne også er opptatt av dette, og kommer med tydelige signaler når det nyoppnevnte forsvarspolitiske utvalget leverer sin sluttrapport i oktober 2007.

didrik.coucheron@bfo.no

INTERN TELEFONLISTE FOR BFO

Aune, Per Hermann	239	23 10 02 39	992 08 751
Bjerkansmo, Jimmy	237	23 10 02 37	932 08 717
Clausen, Holst Einar	242	23 10 02 42	928 14 251
Coucheron, Didrik	230	23 10 02 30	928 88 643
Dahl, Ragnar	238	23 10 02 38	934 98 520
Danielsen, Lars Kristian	241	23 10 02 41	905 85 355
Engvin, Bjørn Erik	233	23 10 02 33	920 99 610
Eriksen, Mona	243	23 10 02 43	924 28 698
Helgesen, Arild	234	23 10 02 34	934 99 445
Kay, Eva	248	23 10 02 48	928 61 140
Omberg, Lars	245	23 10 02 45	920 91 238
Rudberg, Rune	236	23 10 02 36	934 20 377
Solberg, Eivind	231	23 10 02 31	934 08 550
Ulrichsen, Kari	246	23 10 02 46	928 05 621

Omstillingstillitsvalgte/FLO

Jacobsen, Guttorm	232	23 10 02 32	926 94 221
-------------------	-----	-------------	------------

Områdetillitsvalgte

Henriksen, Terje	0580-5365	77 89 53 65	970 48 101	Nord-Norge
Flasnes, Jostein	0580-7374	77 89 73 74	970 49 710	Nord-Norge
Opdal, Jacob Are	0565-7463	75 53 74 63	924 23 022	Midt-Norge
Grøn, Kristian T.	0550-5232	73 99 52 32	918 52 277	Midt-Norge
Ledal, Rolf J.	0540-3486	55 50 34 86	934 62 716	Vest
Nordhus, Rune	0540-4010	55 50 40 10	932 14 671	Vest
Nordset, Per Iver			992 22 076	Indre Østland
Øverby, Grethe	0502-8543	62 40 85 43	990 96 521	Indre Østland
Karlsen, Sten Rune	0520-3534	69 23 35 34	922 18 110	Viken
Sævik, Pål	0510-9433	23 09 94 33	928 17 119	Viken

Sentralbord Telefax BFO

220 23 10 02 20 Mil: 0510 5694
Siv: 23 10 02 25

UTENLANDSBEORDRING?

VURDERER DU Å KJØPE BIL PÅ EXPORT?

HVA MED DEN BILEN DU HAR I DAG?

INNBYTTE?

VOLVO XC70

Pris fra EUR 28 400 (D5 185 hk, man. *)

2.5T AWD, 210 hk
2.4 D5 AWD, 185 hk

*Gj.sn.forbruk 7,6 l/100km. CO₂-utslipp 201 g/km.

VOLVO XC90

Pris fra EUR 31.045 (D5 185 hk, man. *)

2.5T 5-seter, 210 hk
2.5T 7-seter, 210 hk
T6 5-seter, 272 hk
T6 7-seter, 272 hk
V8 4.4 5-seter, 315 hk
V8 4.4 7-seter, 315 hk
D5 AWD, 5-seter 163 hk
D5 AWD, 5-seter 185 hk
D5 AWD, 7-seter 163 hk
D5 AWD, 7-seter 185 hk

*Gj.sn.forbruk 8,2 l/100km. CO₂-utslipp 217 g/km.

VOLVO CAR INTERNATIONAL CUSTOMERS SALES

er en internasjonal salgsorganisasjon som selger biler til diplomater og militære som er på flyttefot.

Prisene er meget gunstige da bilene leveres rett fra fabrikk i Gøteborg.

Vi har også mulighet til å levere biler i de fleste hovedsteder i Europa og USA.

Bilene kan spesialtilpasses til de markeder de skal brukes/sluttbrukes.

ONE WORLD, ONE MARKET

VOLVO

Offisersbladet

Nr. 5 – 23. Årgang
Organ for Befalets Fellesorganisasjon

BFO:

Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
Telefax 23 10 02 25
E-post: post@bfo.no
Internett: www.bfo.no
Besøksadresse: Karl Johans gate 12 j
(inngang fra Kirkegata)

Ansvarlig utgiver:

Didrik Coucheron

Redaktør:

Einar Holst Clausen

Redaksjon og abonnementsavdeling:

Se adresse for BFO

E-post: Offisersbladet@bfo.no

Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 43

E-post: mona.eriksen@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes
Sentralforbund-Stat

Annonseansvarlig:

Karin Smedsrud karin@2punkt.no
Pb. 4636 Sofienberg, 0506 Oslo
Telefon +47 23 89 00 12
Mobil +47 98 20 54 16
Telefax +47 22 20 07 07

(Bekreftet opplag 2006: 10.500)

Signerte artikler representerer ikke
nødvendigvis BFOs mening.

Forfattere er selv ansvarlig for innholdet
og de meninger som fremholdes.
Usignert innhold er redaksjonelt.

Utgivelsesplan 2006:

Nummer	Matr.frist	Utgivelse
Nr. 6 oktober	22.09	13.10
Nr. 7 desember	24.11	15.12

Grafisk produksjon:

Design: 2punkt jeanette@2punkt.no

Trykk: Hestholms Trykkeri

Bilder:

Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt
av Forsvarets Mediesenter.

Forside:

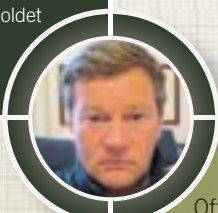
Tjeneste i Afghanistan er både
lærerikt og givende.
Foto: FMS

Redaksjonen avsluttet:

21.08.06

Fagpressen

OPPLAGSKONTROLLERT

3 BFO leder:

På tampen av en sommer

6 Hitlers superkanon

fortsatt kampklar

8 Dette er bra FOS!

10 NAMMO går som et skudd!

12 Litt av hvert

14 Israels krig

17 Tilbakeblikk

18 Det svenske luftforsvaret

20 Norgesrekord til

Krigsskolens fallskjermklubb

23 BFO-informerer

36 Klar for NATO-innsats

38 Åpenhet skaper tillit

40 Personlig beskyttelse

43 Leserbreve

47 En plass å kaste

anker for godt

48 Finland velger Hugin

50 FN's ukjente

sikkerhets-karriere

53 Kjekt å ha – verdt å vite

54 Forsvarets fotografiske

hukommelse

«AGURKTIDEN» ER OVER

I løpet av høsten vil ca 800 tilfeldig
utvalgte lesere motta en mail med
Offisersbladets spørreundersøkelse. Jeg
ønsker å få tilbakemeldinger på hvordan leserne
oppfatter innholdet i bladet, og kan ut ifra
tilbakemeldingene eventuelt justere meg inn
mot målet om å bli enda bedre. Jeg håper alle
har anledning til å sende inn sitt svar – på
forhånd takk.

Så over til noen problemområder som
fortjener å bli kommentert. Forsvaret ønsker seg
større kvinneandel, noe som kom tydelig til
uttrykk da de ønsket seg 25 % kvinneandel av
de 508 som skulle tas opp under årets opptaks-
prøver til befalsskolene. Selv med det som nå
mer ligner på en form for radikal kjønns-
kvotering, ble prosentandelen på nærmere
10%. Hva bør Forsvaret gjøre? Senke de fysiske
kravene ytterligere, eller bli enda bedre på
markedsføring overfor kvinner? Det siste er vel
kanskje det beste?

Så til fokuseringen på karakterer under
opptak til befalsutdanning. Har vi råd til å miste
de som ikke har topp karakterer fra videre-
gående, når vi ønsker oss befal til befalsskoler
og til GBU? Jeg mener det blir galt om vi bare

skal satse på «akademikerne», når vi tross alt
har valgt også å satse på avdelingsbefal, som
på mange måter skal bli grunnfjellet i befals-
korpset. Dette skal bli håndverkerne i systemet,
og det er ikke alle av de som har satsset på
toppkarakterer. Bør opptakskriteriene bli mer
lederrettet og praktiske?

Til slutt kan jeg ikke la være å nevne
Forsvarets, eller rettere sagt Hærens siste
utspill med annonsekampanjen på www.mil.no
som kalles "Get back". I teksten heter det: *"Ble
ikke det sivile livet helt som forventet etter at du
sluttet i Forsvaret? Da har du nå en gylden
mulighet til å få det gode livet tilbake! Fram mot
2008 skal Hæren ansette hele 1000 nye
personer"*. Det er ikke lett å forstå det som nå
skjer, når Forsvarets ledelse de siste årene ved
hjelp av avgangsstimulerende tiltak, har kjempet
for å kvitte seg med flere tusen kvalifiserte
offiserer! Nå skal vi plutselig prøve å tulle frem
1000 befal igjen, noe som nok vil vise seg å bli
en utfordring i megastørrelse. Hva er gulroten,
og hvorfor skal de gå tilbake?

Lykke til.

holst.clausen@bfo.no

HITLERS SUPER i Harstad fortsatt kampklar!

Harstad/Trondenes: Fire enorme Adolf-kanoner på Trondenes fort peker nordover Vågsfjorden. Hver av dem har dimensjoner som et rekkehus og med egen jernbane i kjelleren for å frakte granatene. Gigantfortet stod ferdig i 1943 for å beskytte utskipningen av malm fra Narvik til Tyskland og hindre alliert invasjon. Fortsatt er den ene kanonen klar til kamp.

Tekst og foto: **Tor Husby**

Trondenes-kanonene med et kaliber på 40,6 cm er verdens største landkanoner og er av svært stor historisk verdi. Men bare "Barbara" holdes vedlike av seks ildsjeler - alle med fortid i Marinen eller Kystartilleriet. De øvrige tre kanoner forfaller gradvis. Det er hverken midler eller personell til å ta seg av dem. Batteriet på Trondenes var det sterkeste leddet i Hitler-Tysklands kjede av befestninger langs norskekysten som i 1945 struttet av 280 kystfort med 1.100 kanoner, derav 600 i Nord Norge.

Alt virker !

-Hver torsdag kjører vi kanonen sideveis og i full elevasjon. Alt virker og teoretisk kan vi fyre av "Barbara", sier orlogskaptein (R) Ivar Sørensen som har stått på i 13 år for å

bevare klenodiet, granske historikken og legge til rette for omvisninger. Om sommeren er fire turistgrupper innom hver dag og man logger fra 8.000 til 14.000 besøkende i året. Fra januar 2006 ble Adolf-kanonen underlagt Nasjonale festningsverk, der Forsvarsmuseet er faginstans. Dette gjør det økonomiske fundamentet for bevaringen sikrere.

Sørensen, som har vært BFO-medlem i mer enn 30 år, opplyser at hver kanon var utstyrt med det ypperste av datidens teknikk for observasjon av mål, samband, ildledning og beregning av måldata. Skuddtaket var ca. et skudd i minuttet ved 20 graders elevasjon. Nøyaktigheten var +/- 100 m. En granat kunne lande i Narvikområdet i løpet av ca. to minutter. Hver kanon hvilte på tre m. tykke yttermurer, hadde 68 manns besetning (derav 20 i tårnet), aggregater som produserte nok strøm til en liten by, et svært vannbasseng til avkjøling av kanonene (det

brukes i dag som ønskebrønn av turistene) og en jernbane i "kjelleren" til å frakte de ca 1 tonn tunge granatene fra magasinene til kanonene.

Forberedelsene til byggingen av batteriet startet allerede i 1941 da malmutskipingen fra Narvik kom i gang igjen etter ødeleggelsene i 1940. Tyskland la press på Sverige for å frakte de 21 m. lange og ca 160 tonn tunge kanonene med jernbane fra Trondheim til Narvik, men fikk avslag. Frakten måtte derfor skje med prammer nordover fra Trondheim. Det lettere utstyret gikk med vanlige skip. Under byggingen på Trondenes opprettet Wehrmacht et midlertidig dekningsbatteri med tre 21 cm Skoda-kanoner på Nord Rollnes på den andre siden av Vågsfjorden. I mai 1943 ble de tre første *Adolfer* operative på Trondenes, mens den siste ble skyteklar i august. Men det ble arbeidet på superfortet helt frem til Tyskland

KANON

Orlogskaptein (R)
Ivar Sørensen.

Barbara har dimensjoner som et rekkehus
og en besetning på 68 mann.

kapitulerte i mai 1945. Bl.a. var en radar under bygging.

Grovarbeidet skjedde med russiske slavearbeidere som holdt til i en leir ved Trondenes kirke og jobbet dag og natt. Ca. 800 mistet livet under den umenneskelige behandlingen. I 1951 ble de døde flyttet til den russiske æreskirkegården på Tjøtta der ca. 6.000 hviler.

I kystartilleriet fra 1951

Batterie Dietl på Engeløya ble dels hugget opp av Høvding etter krigen og dels brukt som reservedeler på Trondenes der to av kanonene ble holdt i stand av Forsvaret. Over 1200 granater av forskjellig type var i magasinene. Til tross for at all dokumentasjon var ødelagt av tyskerne i strid med kapitulasjonsavtalen, fant de norske militære etter hvert ut av hvordan systemet virket og kunne foreta vedlikehold. I januar 1951 ble

kanonene innfaset i Kystartilleriet og opplæringen av mannskaper ble innledet og i juli foretok man de tre første prøveskytingene med hver av de to kanonene. Da man var redd for at tyskerne i hemmelighet hadde foretatt sabotasje skjedde det første skuddet med langt snoravtrekk fra god dekning bak kanonen. Alt virket som det skulle og i september begynte de første skarpskytingene. Den første norske betjening for 40,6 cm kanon var utdannet og de to *Adolfer* inngikk i Kystartilleribrigade Nord Norges mob oppsetting.

Siste skudd

-Den siste skarpskyting skjedde av en rep. styrke i 1957 mot et slept fartøy på 32.000 m. avstand. Skuddet rammet som beregnet og ingen har senere sett noe til målfartøyet. Men et av skuddene gikk over et garthneri på Grytøya som også ble fullstendig utslettet (av

lufttrykket) Etter dette fikk KA forbud mot å skyte mer med *Adolfene*, smiler Ivar Sørensen, som har en lang sjøtjeneste som artillerimekaniker i Marinen bak seg. Bl.a. var han med å ta ut den nye KNM "*Bergen*" i 1967 der han var ombord i to år.

I 1961 ble batteriet tatt ut av mob. oppsettingen og mannskapene omfordelt til nye mob.stillinger. Etter hvert begynte forfallet og en del befal på Trondenes skrev bekymret til ledelsen om at noe burde gjøres med Hitlers superkanoner av hensyn til KA's historie. I 1978-82 kom i alt nær 400.00 kroner fra Forsvarsdepartementet for restaurering og bevaring av Barbara. I de siste år er det bevilget over 2 millioner kroner.

Super-slagskip

De enorme kanonene var opprinnelig bestemt for de tyske super-slagskip av H-klassen på ca. 52.000 tonn (10.000 tonn større enn "*Bismarck*" og "*Tirpitz*" som i 1941 var det ypperste av overflateskip). Den tyske flåteplanen la opp til å bygge seks skip i H-klassen. Hvert skulle utstyres med 8 *Adolf*-kanoner i 4 dobbelttårn, pluss dusinet fullt med 15 cm. kanoner, 16 stykker 37 mm og 26 stykker 20 mm. Dessuten ble det tegnet inn 6 torpedoutskytingsrør og det skulle være plass til 4 sjøfly. Bemanningen skulle være like gigantisk - 2.600 mann.

To av slagskipene var under bygging i 1939 da Hitler utløste den 2. verdenskrig. Men da det ble besluttet i Berlin å konsentrere seg om ubåter i stedet for slagskip ble arbeidet på de to første stoppet. 10 *Adolf*-kanoner stod imidlertid ferdig i Krupps verksteder. Man kan spekulere på om beslutningen var til fordel eller ulempe for de allierte under den intense sjøkrigen.

I tillegg til de fire *Adolfer* på Trondenes (Batterie Theo) havnet tre av monstrene på Hela-halvøya utenfor Danzig før de senere ble flyttet til Calais på den franske kanalkysten (Batterie Lindemann), mens de siste tre ble plassert på Engeløya sør for innløpet av Ofotfjorden (Batterie Dietl). Med en skuddlengde på maks 56.000 m dekket batteriet på Trondenes hele Andfjorden og Vågsfjorden/Astafjorden, indre Ofotfjorden, Tjelsund og deler av Vesterålen, mens batteri Dietl dekket hele Vestfjorden og ytre Ofotfjorden. Sammen med en rekke andre kanoner av mindre kaliber i området hadde det tyske kystartilleriet en enorm slagkraft. *Adolf*-kanonene på Trondenes og Engeløya var dessuten beskyttet av et voldsomt anti-luftskyts.

Torstein Raaby, som også rapporterte til London om "*Tirpitz*'s" bevegelser i Nord Norge, sendte også meldinger om rekkevidden til gigantkanonene på Trondenes. De allierte risikerte aldri sine skip i å nærme seg Narvik så lenge krigen varte.

Løytnant Enger gir slitne aspiranter noen gode tips om våpenpuss.

Her kreves balansekunst og viljestyrke.

Dette er bra FOS!

Kongstanken om å samle alle befalsskoleopptak i Forsvaret på ett sted, og under en felles ledelse, er nå nesten oppfylt. Det er kun Sjøforsvarets befalsskole som ikke deltar. Kjevik og Evje har etablert seg som arenaen for Felles Opptak og Seleksjon (FOS), og med tredje års gjennomføring, kan Offisersbladet bare konstatere at FOS nå er større og bedre enn noen gang.

Tekst og foto: **Einar Holst Clausen**

Både Luftforsvarets Hercules og NSB sørget i tillegg til annen transport, for at kandidatene til årets opptak kom trygt frem til Kjevik. Eget FOS-tog fra Lillehammer til Kristiansand var nytt av året, og et spennende initiativ fra kaptein Frode Gundersen i FOS. Rundt 400 befalsskolekandidater benyttet seg da også av tilbudet. Sjefen for FOS BS, oberstløytnant Jonny Aateigen ønsket 996 personer velkommen til Felles opptak og seleksjon (FOS) på Kjevik den 23. juli. Et skuffende lavt antall i forhold til innkallingen og det FOS hadde forventet/håpet. Etter fire hektiske og svært varme dager på Kjevik, med fysiske tester, intervjuer, helsesjekk, caser og noe militær opplæring, fikk 715 personer endret status fra kandidater til aspiranter. Av disse var 97 jenter og 618 gutter.

Nytt av året er ordningen med at organisasjonene deltar i FOS opptaksråd. Som den største organisasjonen, påtok BFO seg ansvaret på vegne av både NOF og KOL, ved å stille med BFOs OTV Kristian Grøn. En meget positiv opplevelse sier Grøn til Offisersbladet.

I løpet av opptakets andre uke, der aspirantene gjennomførte en fysisk krevende feltøvelse, med meget varierte lederoppgaver/utfordringer i Evje øvingsfelt, ble antall aspiranter ytterligere reredusert. Offisersbladet var til stede på Evje, og var vitne til en øvelse som i tillegg til de tøffe og krevende fysiske utfordringene, i år hadde mange flere og spennende ledelsesoppgaver, eller «caser» som vi liker å kalle det på godt norsk. Nytt av året er FOS sin organisering, med en bataljonsstruktur der kompanier med sitt befall og 150 aspiranter fikk delegert myndighet for gjennomføring av feltøvelsen med sitt kompani, fulgt opp av FOS ledelse og OPS. Dette har i følge

Kaptein Frank Gundersen trivdes godt som sjef OPS.

Fenrik Ane Ropstad

Fremst i bildet ser vi sjef PØS, generalmajor Amundsen, ordføreren i Evje, Bjørn Ropstad, og sjef FOS BS oberstløytnant Aateigen, under feltøvelsen i skytefeltet.

prosjektoffiser kaptein Frank Haaland, vist seg å være svært vellykket, og tidsbesparende.

Over 350 befal har deltatt på FOS 2006, et befalsoppsett dimensjonert for gjennomføring av øvingsdelen på Evje med inntil 1000 aspiranter. Nå viste det seg dessverre at oppmøtet på Kjevik var mye mindre enn ønsket, men da ble det bare enda bedre oppfølging, instruksjon og kontroll på de litt over 700 aspirantene som ankom Evje til feltøvelsen. Positivt er det også at Vernepliktsverket er til stede under hele opptaket, for å sikre at kandidatene som ikke når helt frem i konkurransen får et tilbud om eventuell førstegangstjeneste. Jonny Aateigen fremhevet også for Officersbladet, den positive effekten med å ha yngre følgebefal, som nylig har gått gjennom de samme opptaksprøver. De er i stand til å sette seg i kandidatenes situasjon, og får samtidig en god lederskaperfaring, i tillegg til at det eldre befalet gir råd og veiledning.

Adm.off med stort ansvar

Officersbladet møtte fenrik Ane Ropstad, som var adm.off under feltøvelsen på Evje. Ane er fra Vennesla, og jobber til daglig på befals-skolen på Kjevik, skolen hun for øvrig tok sin UB-utdanning ved i 2003. Hun har vært med å planlegge øvelsen fra april/mai, og kunne fortelle Officersbladet at solid planlegging er meget viktig, når man har ansvar for at over 1000 mennesker får alt de trenger fra kjøretøy, sambandsmidler og telt, til matforsyninger ute i skogen en hel uke. «Jeg har ikke fått noen klager, så det må vel tyde på at de har fått det de trenger?» Administrasjonsoffiseren fra Vennesla ga også mye av æren til RSF og FLO på Kjevik, for at alt gikk så bra som det har gjort.

«Det er kult å få et så stort ansvar, på en såpass stor øvelse»

Ane kunne fortelle Officersbladet at utfordringen hennes ifm øvelsen, faktisk var selve detaljplanleggingen i forkant. Med grundig planlegging, også for alle eventualiteter, så er du nesten sikret en god gjennomføring. Det er

også meget viktig å sette en høy standard for vedlikehold av materiell etter øvelsen. Jeg liker å ha kontroll, tilføyde en smilende og fornøyd adm.off.

Fornøyd sjef på OPS-rommet

På OPS-rommet møtte Officersbladet en meget fornøyd kaptein Frode Gundersen. På opptaket i fjor var Gundersen kompanisjef, og til daglig er han klassesjef for en BS-klasse. Med denne bakgrunnen, var Frode et naturlig valg som sjef OPS under årets FOS, og det skal ikke stikkes under stolen at han fra alle hold, har fått mye ros for en utmerket utført jobb. Han kunne fortelle at arbeidet med planverket startet ved juletider, og at dette ble gjort såpass grundig at gjennomføringen av FOS 2006, har gått veldig greit. «*Utfordringen har egentlig vært å ha 100 % kontroll over alle aspirantene til enhver tid. Det er jo mange som ryker ut etter hvert, og de skal jo følges opp og sendes forsvarlig hjem*» sier Gundersen. Sammen med seg har Gundersen hatt seks offiserer, som har hatt koordineringsansvar mot hver sin befalsskole, noe han mener har fungert svært bra. Gundersen passet på å gi ros til hele apparatet, fra det yngste befalet, til hele ledelsen, samt elevene fra FTBS, som hjalp til i den første opptaksuken på Kjevik.

«Jeg synes ikke Forsvaret satser nok på rekrutteringsarbeidet! Vi sliter nå med å fylle kvoten på 508 plasser til befalsutdanning».

Årets befalsskoleopptak har vært meget godt besøkt av presse, og Forsvarets ledelse. Det kan virke som at de nå har fått en klar forståelse av at et fellesopptak, og samling av befal med så mye kompetanse og kontinuitet, er avgjørende og absolutt noe å satse på videre. Så da gjenstår det å se om Forsvarets ledelse til neste års opptak – til rett tid denne gang, bevilger midler, avgjør lokalisering, avsetter stillingshjemler til prosjekt fellesopptak. La oss også håpe at Sjøforsvarets befalsskole også blir med til neste år.

Etter åling i gjørmehinderet, er det godt å få vasket seg litt.

FAKTA

Deltagende befalsskoler:

- Hærens befalsskole (HBS)
- Luftforsvarets befalsskole (LBSK)
- Forsvarets ingeniørhøgskole (FIH)
- Forsvarets tekniske befalsskole (FTBS)
- Forsvarets skole i etterretnings- og sikkerhetstjeneste (FSES)
- Forsvarets militærpolitiskole (FMPS)
- Heimevernets befalsskole (HVBS)

Felles opptakskrav

- legeundersøkelse
- intervju med offiser / psykolog
- psykologiske tester
- fysiske prøver i utholdenhet og styrke:

Gutter – jenter

- 3000-meterløp (14:00 min – 15:00min)
- kroppsheving (4 – 5 repetisjoner)
- push-ups (16 – 10 repetisjoner)
- svømme (200 meter)
- sit-ups (20 – 20 repetisjoner)

«Dette er minimumskrav. Vi skal ha kandidater som er stridsdyktige, og kan ikke akseptere at de kun er levedyktige».

Oblt Jonny Aateigen sjef FOS BS 2006

NAMMO GÅR SOM

Ammunisjonsprodusenten på Raufoss selger som aldri før. Hvem kjenner ikke til den gode gamle 7,62 og M 72. Men i dag er alle produktene videreutviklet, i tillegg til at NAMMO nå også er leverandør av komponenter til blant andre NSM, IRIS T, Sea Sparrow, Sidewinder, Pingvin og Exocet.

ET SKUD!

Av Einar Holst Clausen

Det norsk-finske selskapet har hovedkontor på Raufoss, men har også produksjon og kontorer i Finland, Sverige og Tyskland. NAMMO er selvfølgelig mest kjent for sin produksjon av ammunisjon, komponenter til raketindustrien og teknologi til gjenbruk av brukt krigsmateriell. Småkaliberproduksjonen er riktignok flyttet til Finland, og produseres under navnet Lapua, som kan skryte av at 18 av 24 ammunisjonstyper under OL i Torino var Lapua. Større kaliber produseres fortsatt på Raufoss, av konsernet som har 1200 ansatte, hvorav 530 på Raufoss.

Den norske staten har nå kjøpt seg opp i NAMMO, og eier 50 prosent av konsernet, som tidligere het Raufoss Ammunisjonsfabrikk. Det er det finske statseide selskapet Patria, som eier den andre halvparten, og i den forbindelse har Nærings- og handelsminister Odd Eriksen tidligere uttalt - På denne måten vil staten bli en likeverdig eier med finske Patria. Dette er viktig med tanke på vår innflytelse i selskapet. I fremtiden vil NAMMO møte store utfordringer i en omstrukturert og i stor grad privatisert europeisk forsvarsindustri. Jeg håper at staten gjennom et aktivt eierskap kan bidra til at selskapet lykkes i dette markedet.

De siste årene har konsernet vært gjennom en kraftig omstilling, og økt satsning på markedet utenfor Norden. Dette har lyktes, og NAMMO har hatt en jevn økning i omsetningen. I fjor omsatte selskapet for 1,6 milliarder kroner, noe som tilsvarte en økning på åtte prosent fra året før. Resultatet var etter skatt på 184 millioner kroner. Konsernsjefen i NAMMO, og tidligere panserbataljonsjef, Edgar Fossheim forklarer dette med stor grad av effektivisering ved blant annet å redusere staben med ca 300 ansatte, samt at selskapet har lykket med sine internasjonale vekstambisjoner.

- Strategien vår er å lage den beste ammunisjonen. Prosjektilene er spesialprodukter med høy teknologi, sier konsernsjef Fossheim til Offisersbladet. Han mener selskapet er helt avhengig av økt eksport, NATO-landene er viktige i så måte. Offisersbladet møtte også administrerende direktør NAMMO Raufoss, Norge, Erland Paulsrud. Han orienterte om testskytingssenteret på Raufoss, som har vært i aktivitet helt siden 1918. Paulsrud var også tydelig stolt av bedriftens satsning på HMS, med eget treningsstudio, egen fysioterapeut, kurs i sunt kosthold og pågående røykeslutt kampanjer. Det ser ut til å ha en meget positiv effekt, for sykefraværet er de senere år kraftig redusert, og er nå på bare 5 %. I følge Paulsrud, har NAMMO frem til i dag

eksempelvis produsert 2,5 millioner M-72, og brukt over 100 millioner i videreutvikling, men Norge er et lite marked, og selskapet selger i dag dobbelt så mye til USA og Canada som til Norge. USA og Canada er nå det største markedet, med 27 prosent av all omsetning. Omsetningen øker også i Europa, og NAMMO har også hatt full klaff med salg av teknologi til Polen, kunne Erland Paulsrud fortelle.

På grunn av strengere miljøkrav, satser NAMMO nå også på produksjon av mer miljøvennlig ammunisjon, uten bly, men med en nyutviklet stålkjerne. I tillegg har de i de siste årene også satset på demilitarisering, der de eier 50% av Nordic Ammunition Disposal (NAMMO NAD). Alt av ammunisjon og sprenglegemer inklusive metallene, kan her gjenvinnes i moderne anlegg for dette. Det er også utviklet egne anlegg, der spesielt vanskelige sprenglegemer kan uskadeliggjøres på 900 meters dybde i fjell.

NAMMO er et tydelig eksempel på et konsern som har tilpasset seg, og gjennomført en vellykket omstilling. I tillegg har de klart å knytte til seg en sterkt etterspurt ekspertise innen forskning og nyutvikling, noe som har gjort de til en meget anerkjent leverandør av ammunisjon, komponenter til raketindustrien og mye mer.

FK KKIS på Jørstadmoen

LILLEHAMMER: Den siste uka har vært et høydepunkt for FK KKIS på Jørstadmoen som for første gang i leirens historie kunne ta i mot besøk fra militærkomiteen i Nato. Årsak til besøket var den pågående øvelse CWID 2006, en av de største øvelsene Nato kjører på norsk jord i år. Nærmere 1000 personer har vært innom Jørstadmoen i forbindelse med øvelsen. Forsvarets kompetansesenter for kommando og kontroll informasjonssystemer (FK KKIS) har hovedansvar for Norges bidrag som vertsnasjon.

Lederen for militærkomiteen, den canadiske General Ray Henault, var svært godt fornøyd etter besøket ved FK KKIS. - Norge gjør en flott jobb som vertsnasjon. Fasilitetene på Jørstadmoen er godt egnet for en slik øvelse og vi kan se at deltakerne er motiverte, uttalte Henault. Han påpekte også viktigheten av at så mange nasjoner møtes på samme sted for å jobbe sammen om å løse problemer og utvikle muligheter for interoperabilitet. - Jeg ble fortalt at 80 prosent av testene hadde vært vellykket og det

er utrolig bra, samtidig er det viktig at man her får mulighet til å forsøke å løse problemene i de testene man ikke lykkes fullt så godt med, konkluderte Henault.

*Hilde Lindboe/
Kommunikasjonsrådgiver
Forsvarets
kompetansesenter KKIS
Jørstadmoen*

Militærkomiteen i NATO (foto: Bjørn Riise)

Første Eurofighter til Østerrike ferdig montert

Østerrike inngikk avtale om kjøp av 18 Eurofightere sommeren 2003. Med leveringsfrist i 2007. Den østerrikske forsvarsministeren Günther Platter opplyser at han er trygg på valget av Eurofighter. Statssekretær Eduard Mainoni legger vekt på de gevinstene jagerflykjøpet vil gi Østerriksk industri. Det har allerede inngått kontrakter for 400 millioner av totalt 2 milliarder euro i gjenkjøpsavtaler.

Forsvarsminister Günther Platter (helt til venstre) presenterer den første østerrikske Eurofighteren, AS001. Foto: Eurofighter

Ytterligere to spanske trålere oppbrakt i Fiskevernsonen rundt Svalbard

er mistenkt for underrapportering av betydelige mengder torsk. Fartøyene ble fulgt av KV Svalbard og KV Senja til Tromsø, de er søsterskip til AROSA QUINCE som ble oppbrakt til Tromsø av Kystvakten den 8.juli 2006.

De spanske trålerne AROSA DOCE og AROSA NUEVE ble observert i fiske på Hopendjupet i Fiskerivernsonen rundt Svalbard den 13. juli 2006. Under påfølgende rutineinspeksjon ble det avdekket at fartøyene hadde overtrådt reglene som gjelder for utenlandske fartøyer som fisker i Fiskevernsonen. Fartøyene

Endelig hjemme!

Av Rolf J. Ledal, OTV Vestlandet

Etter lengre tids utlendighet på den Iberiske halvøy og en ukes sjarmøroppdrag i Oslo, var tiden endelig inne for å ta Marinens nyeste fartøy, KNM Fridtjof Nansen, til kai på Haakonvern.

Underveis hadde besetningsmedlemmene fått besøk av sine kjære om bord. Når de nærmet seg Bergenshalvøya var det satt opp shuttletrafikk mellom Os og KNM Fridtjof Nansen, slik at alle fikk være med på den historiske første innseilingen.

Etter noen dagers landligge var det klart for å begynne på evalueringen av den nye fregatten. Evalueringsarbeidet rakk så vidt å starte før en velfortjent sommerferie sto på programmet for en besetning som har tilbrakt nesten et helt år i Ferrol i Spania. Til høsten venter nye runder med prøver, blant annet i arktisk klima.

I tiden fremover blir det mye evalueringsseilaser for KNM Fridtjof Nansen og hennes besetning. Forhåpentligvis vil det også bli rik anledning til kaste hivline inn mot land også...

Sjef for Kystvakten

SORTLAND: Flaggkommandør Arild Skram er igjen sjef for Kystvakten. Han overtok etter flaggkommandør Geir Osen i en høytidelig seremoni ved Kystvaktskvadron Nord på Sortland. Skram har siden 2003 vært stabssjef i Sjøforsvarsstaben.

Commitment.

In a supersonic package.

LEONARDO

www.gripen.com

This is the world's first new-generation fighter in service. Featuring true multi-role flexibility, it's an unparalleled display of combat power.

But that's not all.

Accompanied by unique industrial cooperation programs, Gripen means technology transfer, new trade opportunities and new jobs. Because Gripen is a commitment to your future.

A commitment in a supersonic package.

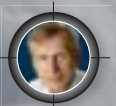
GRIPEN

The Wings of Your Nation

ISRAELS KIRIG

– hva hvis nordmenn dreper

Hva vil skje hvis norske styrker i Afghanistan må angripe et hus fullt av terrorister, beskytter og erobrer det, og finner ingen døde terrorister men derimot en død mor med fire døde barn?

Tekst: **John Berg**
Foto: **Scanpix**

Terroristene fremprovoserte situasjonen og forduftet. Her hjemme får vi en debatt som ligner på debatten forfatteren Jostein Gaarder utløste med sin Israel-kritiske kronikk i Aftenposten tidlig under krigen i Libanon. Og hva preget den debatten? Først og fremst at de tunge kanonene i norsk politikk og samfunnsdebatt ikke aner hvordan moderne krig foregår.

Dokumentasjon

Israels kritikere avslørte først og fremst at de ikke har oppfattet hvilket bevismateriale som foreligger om bombingene og kamphandlingene. I Israel foreligger selvsagt i dag en enorm elektronisk dokumentasjon på praktisk talt hvert eneste bombenedslag, med data om hvordan mål ble klassifisert eller feilklassifisert med hensyn til Hizbollah tilstedeværelse, sivile i umiddelbar nærhet, og valg av våpentype, faktisk bombenedslag og virkning. Dette har israelerne brukt i sine løpende situasjonsanalyser under og like etter kampene, og de bruker det i sine etteranalyser for å vurdere de samlede resultatene, videreutvikle taktikk og operasjonsprosedyrer og utvikle nye våpen.

Ingen har hittil festet seg ved at slikt materiale også kan brukes i en internasjonal prosess for å håndheve krigens rett. Med dette materialet ville det eksempelvis være mulig å gå inn i landsbyen Qana, FN-posisjonen i Kham der fire FN-observatører ble drept eller i bydelen Ashrafiyeh i Beirut, og foreta åstedsbefaring fra ruin til ruin, fra nedslag til nedslag, med elektronisk dokumentasjon på medbragte bærbare pc'er.

Håpløst

Men FN, Amnesty og andre, ikke minst fredsnaasjonen Norge, har i årevis vært ute av stand til å erkjenne hvordan den nye, nettverkbaserte og digitale krigføringen produserer elektronisk bevismateriale som kunne ha revolusjonert krigens rettsregler i

Afghanistan såvel som i Irak og nå i Libanon.

Det epokegjørende arbeidet som ligger og venter på dette feltet burde ha startet da NATO-fly bombet en flyktningekolonne på traktorer, som ble tatt for å være serbiske styrker på stridskjøretøyer, i Kosovo i 1999. Men ingen så tegningen og tok initiativet til det store arbeidet som må nedlegges for at internasjonale rettsregler skal gjøre det mulig å avkreve parter som fører moderne krig den foreliggende elektroniske dokumentasjon på hvert enkelt mål som angripes.

Nettverkskrigen kan revolusjonere krigens rett og gi sivile et internasjonalt, beskyttende lovverk som vi for noen år siden ikke kunne drømme om. Vi nærmer oss faktisk en teknologi der hvert enkelt skudd som avfyres fra en fotsoldats gevær vil kunne dokumenteres. Internasjonal rett som utnytter teknologiutviklingen vil om en del år kunne åpne for å sitte i FNs hovedkvarter i New York, motta rop om hjelp på mobiltelefon eller pc fra en bortgjemt landsby, søke opp hvilken avdeling som befinner seg der og gå inn på geværene til soldatene og avsløre eventuelle ugjerninger, eller eventuelle falske anklager eller provokasjoner fra terroristers side.

Her i Norge forholder vi oss passive til den beskyttelse slike rettsregler kan gi norske styrker i internasjonal tjeneste, både med tanke på nasjonal kritikk og internasjonale reaksjoner. Hverken Utenriksdepartementet, Forsvarsdepartementet, de sikkerhetspolitiske forskningsinstitusjonene, universiteter og høyskoler, humanitære organisasjoner eller andre har tatt merkbare initiativer.

Forsvaret

Internt arbeider Forsvaret som kjent intenst med sine Rules of Engagement (RoE), med andre ord handlingsregler for strid, der nettopp dokumentasjonen fra teknologien som finner og klassifiserer målene utnyttes til også å samle informasjon om risikoen for å ramme uskyldige, kriteriene for valg av våpentype, og til å vurdere det avgjørende spørsmålet om

det skal skytes eller ikke skytes. Forsvaret har også sin etikkdebatt, selv om den etter min mening snart bør bli betydelig mer praktisk innrettet, mot konkrete problemstillinger.

Men Forsvaret kommuniserer lite eller intet utad, og ingen, hverken politikere, forskere eller andre, spør. Slik er det også i andre land, og dermed er problemstillingene ikke kommet ut - og inn i arbeidet med internasjonal rett. År er tapt, i en prosess som forlenget burde gått for fullt fordi hvert liv som kan reddes teller.

Visjoner etterlyses

Et enkelt eksempel, kanskje det aller enkleste av alle, kan belyse hvilken rivende utvikling som ligger der og venter på å bli brukt. I år 2000 kostet en amerikansk fotsoldats komplette personlige utrustning 7.000 dollar. I dag koster den 26.000 dollar, og det slutter ikke her.

Det meste av økningen skyldes at soldaten tilføres teknologi som setter ham i stand til ikke bare å se og klassifisere mål, men til å sende kontinuerlig sitt personlige situasjonsbilde til kamerater og til troppsjefens bærbare pc, og selv å motta slik

sivile?

informasjon på en liten terminal. Soldatens nøyaktige posisjon og bevegelser hit og dit vil inngå i det samlede situasjonsbilde, og hans bilde og det samlede bilde kan kommuniseres oppover langs kommandokjeden, gjerne like til krigshovedkvarteret eller for den saks skyld til Det hvite hus.

Så hvorfor da ikke også til nasjonale og internasjonale rettsinstanser? Dette kan selvfølgelig gjøres, i overskuelig fremtid, så spørsmålet blir hvorfor ingen har visjoner og tar noe initiativ.

Israel og USA

Et viktig spørsmål blir selvsagt om land som USA og Israel vil være villige til å ratifisere avtaler som utnytter den digitale revolusjonen til å håndheve en slik fremtidens internasjonale rettsorden.

Det demokratiske Israel, med sine ikke aldeles ubegrunnede forestillinger om at "alle" er mot dem, vil stå overfor en etisk utfordring av historisk betydning hvis landet blir konfrontert med en slik utvikling. USA, med sin motvilje mot at amerikanske soldater skal kunne stilles for internasjonale rettsinstanser for krigsforbrytelser, vil stå overfor en realpolitisk utfordring.

For USAs del vil motvilje nødvendigvis måtte påvirke vårt syn på amerikanerne som våre viktigste allierte og vår villighet til å delta i amerikansk dominerte internasjonale operasjoner, og ikke minst må det påvirke kampflykjøpet. Det blir nemlig amerikanerne som i siste instans vil bestemme over teknologien hvis vi velger de amerikanske flyene, og de ser for seg at våre fly skal bli en ressurs de kan trekke på i operasjonene sine.

Iran og Hizbollah

Iran er en teknologisk utviklet nasjon med ambisjoner. Blant annet har en avansert iransk elektronisk lyttestasjon på syrisk del av Golanhøyden, og en i det nordlige Syria, vært i virksomhet siden tidlig i juni. Russland, som er Syrias nærmeste partner innen etterretning, holdes helt utenfor. Irans holdning til den digitale tidsalders krigens rett, når eller hvis denne endelig og omsider kommer, vil ventelig være den samme som til det internasjonale regimet for inspeksjon av kjernefysiske anlegg.

Hizbollah styres teknologisk sett av Iran. Hizbollahs eliteavdelinger, som nå er i kamp med israelerne, er teknologisk nesten like avanserte som lette israelske avdelinger, bortsett fra når det gjelder radiosamband. Her

bruker Hizbollah for en stor del walkie-talkie, satellittelefon og mobiltelefon, og avlytting av dette sambandet inngår forøvrig i den israelske elektroniske dokumentasjonen som brukes i israelsk bombing og beskytning og som kunne ha vært brukt av internasjonale rettsinstanser. Hizbollahs holdning til internasjonal rett vil være den samme som Irans, og å inkludere Hamas, al Qaeda, al-Mahdihæren og andre fundamentalistiske grupperinger i en digitalt basert krigens rett er selvsagt utenfor rekkevidde.

Dermed vil en tidsmessig krigens rett synliggjøre et skille som enkelte hjemlige profeter nok vil få problemer med. Det får stå sin prøve.

Slag i løse luften

FNs kommissær for menneskerettigheter, Louise Arbour, krevde 12. august at FN gransker drapene på sivile på begge sider og antydnet at militære sjefer kan bli tiltalt for krigsforbrytelser. FNs menneskerettsråd vedtok et krav fra muslimske land om gransking, men såvidt det fremgår bare av Israels krig i Libanon.

Sånt blir lite annet enn slag i løse luften. Ikke bare har FN i årevis unnlatt å bruke et minutt på å utvikle krigens rett i takt med den teknologiske utviklingen. FN har heller ingen ekspertise som kan vurdere den nettverkbaserte krigføringen. Det er ikke brukt en dollar på å bygge opp noe slikt.

Og hva så med Norge? Kan det være mulig å plante en visjon om en fremtidens krigens rett som utnytter informasjonsalderens enorme muligheter? Der legalt krigførende parter pålegges å stille til disposisjon elektronisk dokumentasjon, og der FN har apparat og kompetanse til å samle slik informasjon hos legalt krigførende parter som selv mangler slik evne? Er det mulig å få gehør for en visjon som ikke kommer fra maktapparatets og nærmeste sirklers egne forskere og rådgivere?

Norge har hittil sendt ut styrker uten særlig påviselig bekymring for at rettsreglene ikke holder tritt med virkeligheten. Hvis norske styrker skulle komme opp i en ulykkelig situasjon, vil vi få et ramaskrik fra alle dem som aldri har lagt to pinner i kors for å sette seg inn i hvordan moderne krigshandlinger foregår, og like lite som internasjonalt vil vi nasjonalt ha de nødvendige forutsetninger for en rettferdig gransking. Skal vi sitte stille og vente på det?

Arbeidet med nettverkskrigens rettsregler kan begynne i NATO. For Norges del bør det fra nå av være en forutsetning at vi bare opererer internasjonalt sammen med nasjoner som tenker som oss og arbeider sammen med oss med fremtidens rettsregler. Slik bør vi også kjøpe nye kampfly.

Ringe familien

0,-

NetCom Trådløs Familie + NetCom SmartTalk
Ringe familien 0,- Ringe andre 0,59 per minutt.

Tegn et NetCom SmartTalk abonnement og få et årlig
fradrag på 200 kroner. Med NetCom Trådløs Familie koster
det INGENTING å ringe hverandre.

Bestill på bfo.netcom.no eller ring 984 49 900 for mer informasjon.

NetCom

DESERT STORM

Samme år som prestestyret ble innført i Iran, overtok Saddam Hussein ledelsen av det regjerende Ba'ath-partiet i Irak. Under de nye regimene kuliminerte gammel rivalisering i den første gulfkrigen, der både vestmaktene og Sovjetunionen støttet Saddam Hussein mot Iran. Invasjonen av Kuwait skulle komme til å snu dette venn/fiendebildet.

Av Trond Sætre

I august 1990, to år etter at den første gulfkrigen var opphørt uten noen avgjørende seier, gjennomførte Irak en rask invasjon i det lille emiratet Kuwait. Den offisielle begrunnelsen for invasjonen var at Kuwait egentlig var en naturlig del av Irak-føderasjonen og hadde blitt skilt ut som eget land av det britiske imperiet. Tilgang på Kuwaits oljebrønner blir ofte nevnt som den underliggende årsaken til invasjonen. En annen viktig grunn var nok at etter den lange krigen mot Iran hadde de fleste av Iraks fåtallige havner blitt ødelagt. Kuwait hadde en større kyststripe mot den persiske golfen. Et konkret motiv som blir nevnt litt sjeldnere, er at Kuwait hadde begynt å bore etter olje på irakisk område.

Vestmaktene var nok interessert i å frigjøre Kuwait for landets egen del. Men når USA presset på for å få en snarlig militær løsning, ble Saudi-Arabias sikkerhet nevnt som en like viktig grunn. Flere av landets viktigste oljefelt lå i nærheten av Kuwaits grense, og med sin spredte befolkning kunne landet bli vanskelig å forsvare. Derfor sendte amerikanerne store mengder med militære ressurser til Saudi-Arabia allerede en uke etter invasjonen av Kuwait - Blant annet slagskipene USS Dwight D. Eisenhower and USS Independence og 48 F-15-fly.

En FN-resolusjon vedtatt i november samme år ga Irak frist til å trekke seg ut av Kuwait innen 15. januar 1991. Samtidig dannet den amerikanske regjeringen en internasjonal koalisjon mot Irak. Da fristen ikke ble overholdt, igangsatte USA en militær kampanje mot Irak. Denne ble kjent som Operation Desert Storm.

Luftangrepene begynte den 17. januar, og i første omgang hadde de som mål å uskadeliggjøre irakisk luftvåpen. Til dette brukte koalisjonen blant annet stealthfly og presisjonsstyrt ammunisjon - såkalte "smartbomber". I tillegg til luftvåpenet var hovedmålene kommandosentra og alt som kunne brukes til å konstruere og avfyre våpen. En tredjedel av koalisjonens fly hadde som oppgave å ødelegge avfyringsramper for scud-raketter. Etter det første luftangrepet erklærte Saddam Hussein i en tale til folket: "Alle

kampers mor har begynt. Seierens daggru nærmer seg når dette store oppgjøret begynner". Store ord til tross, Iraks luftvern ble raskt satt ut av spill. Men allerede dagen etter det første angrepet avfyrt Irak scud-raketter mot Israel. Saddams strategi var å involvere Israel i krigen, da han regnet med at dette vil bryte opp den arabiske koalisjonen mot ham. Men på råd fra USA forble Israel nøytrale, og besvarte ikke angrepet. En annen feilslått strategi fra Iraks side var å sende flyene sine "i sikkerhet" over grensen til Iran før koalisjonen kunne ødelegge dem. Iran har aldri levert flyene tilbake. Ennå var ikke Saddams optimisme helt slutt, og 29. januar gjennomførte den irakiske hæren sitt eneste angrep under krigen, en invasjon av den saudiarabiske byen Al Khafji. Tross i amerikanske luftangrep og saudiske motangrep holdt irakerne på byen et helt døgn før den saudiske hæren slo dem tilbake.

I andre halvdel av februar hadde koalisjonens luftangrep gjort nok skade til at et bakkeangrep kunne forberedes. Den 24. februar gikk styrker fra U.S. Marines og araberstatene inn i Kuwait City til beskjeden motstand; okkupasjonsstyrkene var svekket etter luftangrepene, og mange av dem hadde allerede desertert. Forsterkninger fra Irak ble oppholdt av et overraskelsesangrep fra amerikanske panserstyrker med støtte av en fransk og en britisk divisjon. Andre irakiske styrker var opptatt med å vokte grensen til Tyrkia, der tyrkerne hadde utplassert 100 000 soldater. Også dette var en del av koalisjonens strategi. Offisielt hadde Irak like mange soldater som koalisjonen - drøyt 500 000 -

men det irakiske styrketallet var trolig bevisst overdrevet.

To dager senere gjennomførte irakerne full retrett. Deres siste støt var å sette fyr på de kuwaitiske oljefeltene underveis. De irakiske konvoiene trakk seg tilbake via hovedveiene mellom Kuwait og Irak, en vei som i ettertid fikk navnet "highway of death" på grunn av de voldsomme angrepene som konvoien ble utsatt for natt til 27. februar. Angrepene har i ettertid vært omdiskuterte, ikke bare fordi irakerne var på retrett, men også fordi det var krigsfanger og sivile blant dem. På dagtid den 27. februar erklærte president Bush Kuwait for frigjort.

En viktig grunn til koalisjonens raske triumf var panserammunisjonen, som hadde mye lenger rekkevidde enn den irakerne brukte. Dette viste seg svært nyttig i ørkenkamper. At de allierte på forhånd hadde trettet ut irakerne i Kuwait City var også en strategisk fordel. De unngikk dermed større bakkeslag inne i byen. Ammunisjon med lang rekkevidde hadde ikke vært like nyttig i urban krigføring.

Når Kuwait nå var fritt og Saudi-Arabia sine grenser var trygget, mente mange i USA at (den første) Bush-administrasjonen burde fullført løpet og styrtet Saddam Hussein. Daværende forsvarsminister Dick Cheney var imot: "Jeg spør meg selv, hvor mange flere amerikanske dødsfall er Saddam verdt? Og svaret er, ikke så fordømt mange." 12 år senere, da Cheney var kommet i en enda større maktposisjon, hadde han ombestemt seg.

DET SVENSKE LUFTFORSVARET

Offisersbladet var som eneste norske fagblad i Forsvaret, invitert til det svenske luftforsvarets 80-års markering i juni.

Representanter fra mange land var tilstede på Sätene.

Et utvalg av jagerfly i svensk tjeneste. Nærmest ser vi Saab Viggen og Draken.

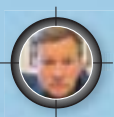

Svenskene beviste at et mannskap på fire kan skifte Gripens motor og gjøre den klar til take off på under tre timer.

1926-2006

Svenskene vurderer det amerikanske transportflyet C-17 som erstatter til sine C 130 Hercules.

Tekst & Foto: Einar Holst Clausen

En langhelg ble viet til foredrag og underholdning med historiske tilbakeblikk, samt et flott flyshow på Sätènes militære flystasjon. Publikum fikk se de fleste svenskproduserte flytyper i luften, i tillegg til demonstrasjoner av militært materiell, samt flotte oppvisninger av svenske og utenlandske aerobatic-team.

Saab Gripen og VOLVO Aero tok også spesielt godt vare på sine VIP-gjester fra store deler av verden. Det er vel heller ikke så unaturlig, når Gripen ønsker å selge flere av sine JAS, og Volvo promoterer blant annet sin høyteknologi også innen flymotorproduksjon. Gjestene deltok på flere seminarer og informative foredrag, kombinert med kulturelle innslag fra morgen til kveld. Så hadde også Gripen og Volvo egne presseturer og stor plass for markering av sine produkter.

Det er imponerende å se hva svenskene med sitt teknologiske nivå og moderne industri, selv har utviklet og produsert opp gjennom tidene. Hele rekken av selvproduserte fly var da også utstilt på Sätènes, og de fleste fikk vi oppleve i luften over oss. Den "flygande tunnan", som

var av de tidligste jetflyene i det svenske luftforsvaret på 1950/60-tallet, imponerte publikum den dag i dag, med en flott og støyende oppvisning. Selvfølgelig viste svenskene stolt frem sine JAS Gripen på Sätènes.

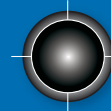
Hadde norske politikere vært til stede og sett Gripens ytelser, og samtidig visst at de siste versjoner er fullt ut NATO-kompatible, og teknologisk sett vel så langt fremme som eksempelvis Eurofighter. Interessant er det også at totalkostnaden for en produsert flytime på Gripen, i følge de kilder Offisersbladet har, ligger på godt under halvparten av sine konkurrenter.

Offisersbladet møtte også GIL, Stein Nodeland i Sverige, som var spesielt invitert av det svenske luftforsvaret, som representant fra Norges luftforsvar. Senere i høst vil generalinspektøren for luftforsvaret sikkert møte søta bror på Ørland, under årets flyøvelse "Nordic Air Meet", hvor svenskene deltar med sine JAS Gripen. Forrige gang Gripen møtte våre F-16 under øvelse i Norge, fikk noen av våre piloter seg en overraskelse over Gripens manøvreringsegenskaper og potensiale som våpenplattform. Offisersbladet planlegger en artikkel fra Nordic Air Meet på Ørland hovedflystasjon i høst.

Selvfølgelig viste svenskene frem sin stolthet Saab JAS 39 Gripen.

Norgesrekord til Krigsskole

Tekst: **Thomas Becke**

Foto: **Leif Arne Spidsberg**

Formann i Krigsskolen FSK, Hans Kristian Abell, har klart noe ingen generaler i det Norske forsvar har klart før ham; nemlig å skape positiv omtale av Forsvaret i media. I et 32 sekunder langt innslag på NRK fjernsyn handlet det for en gangs skyld ikke om massivt overforbruk av penger, klasebomber, overgrep mot sivilbefolkning eller skyting av demonstranter. Det handlet om en militær fallskjermklubb som hadde satt ny norsk rekord! Dette er historien om hvordan en fenrik snudde kjerringa.

"Oppstilling!!! Fire rekker, front mot nord – fall inn, fall inn! Sjekk vinkel! Abell, rett deg opp i ryggen, du ser ut som en sekk poteter – og det er ikke ment som et kompliment! Sjekk bryststropp! Avmelding! Da den ovenfor så utskjelte Hans Kristian Abell ble formann for Krigsskolen FSK bestemte han seg raskt for å gjøre noe han ville bli husket for, noe han kunne høste anerkjennelse for, noe klubben kunne være stolt av i mange år fremover og som han kunne sette sitt navnetrekk på.

Fallskjermklubben Krigsskolen skulle sette ny klubbrekord – noe som også innebærer norsk rekord – i største formasjon med mørk uniform. Den forrige rekorden ble satt i 1998 og var på kun 8. "Lett!" tenkte Kadett Abell. "Må bare skramle sammen noen habile hoppere, stille til veie noen mørke uniformer og få Krigsskolen til å sponse hoppene. Burde være gjort på en ettermiddag." For å sikre sitt ettermæle fikk kadetten den glimrende ideen om å kontakte NRK og TV 2 for å sikre dekning på riksdekkende medier. "Heder og ære!" Etter en gjennomgang i lys av etterpåklokskap kan det se ut som om en invasjon av Sverige ville vært enklere. Som det så ofte sies i militære sammenhenger: 10 i initiativ, null i vurdering.

Helgen var satt av til treningsshopping med påfølgende rekordforsøk. Å skulle organisere et større antall offiserer (og noen ex-offiserer) er ikke nødvendigvis så lett. Jo eldre man blir og jo høyere gradsnivå man har, dess vanskeligere blir det å motta og følge ordre. Det eneste man vel egentlig kan enes om i en slik sammenheng er at alle har vært, eller fortsatt er kadetter ved Krigsskolen. Etter mye "oppstilling, høyre, venstre, helt om, sitt ned, reis opp" kunne det se ut som om ny rekord var innen rekkevidde. En liten svikt i programmet

Stramme karer i 5.000 fot!

ns fallskjermklubb

10 fornøyde krigsskolegutter med ny norgesrekord i formasjonshopp med mørk uniform.

Litt kaotisk til å begynne med.

Nesten 8, med 2 på vei inn i formasjonen.

resulterte imidlertid i at det kun ble med rekordforsøk på lørdagen. En av rekordforsøkshopperne hadde etter eget sigende viktigere ting å fare med, som å løpe opp på åtte fjelltopper på tjufire timer. Dette medførte umiddelbare og dramatiske endringer i formasjonen; den gikk fra å være en 12 manns til å bli en 11 manns.

Men heldigvis, alle som har gått på Krigsskolen har blitt undervist i endringsbered-

skap. Noen kasser pils, en flaske whisky og mange drinker senere var vinner-spiriten tilbake i laget. Det eneste vi skulle gjøre var å stå opp neste morgen og møte for barbering, pressing av uniform, skopuss og inspeksjon av personlig hygiene. Deretter sette rekord på første løft. Det skulle vise seg at endringsberedskapen kom godt med også på søndag. En ex-kadett hadde nemlig falt i kampene mot fludiene kvelden i

forveien. Vi var nå redusert til kun 10! Etter en del forsøk og mye frustrasjon, setter vi endelig en perfekt 10-manns stjerne i 7500 fot. Det har ikke vært forgjeves! All frustrasjon, fornedrelse og fysisk og mental utmattelse er glemt. Vi kunne endelig slippe det løs i et kollektivt seiersrop - det ble norgesrekord!

*Redaksjonsanmerkning:
Artikkelen er noe forkortet.*

Bergans

OF NORWAY

**Leverandøren av bekledning, telt,
soveposer, vester og ryggsekker
til spesialenheter verden over**

**Bergans Fritid AS, Loesmoen
Box 293, 3301 Hokksund
Tlf: 32 25 25 00
Fax: 32 25 25 10
marked@bergans.no
www.bergans.no**

Befalets Fellesorganisasjon besøkte Banak

Fullt hus på BFO's orientering.

Big Kjell underholdt.

BFO får orientere om 330 sin virksomhet.

Etter nyttår og pga nedskjæringer av hjemlene for hel tids tillitsvalgte, er jeg gitt i oppgave å også følge opp luftavdelingene i Troms og Finmark. Det var med stor spenning jeg dro oppover til Banak 31 mai. Der hadde jeg ikke vært siden jeg var på øvelse sammen med 331 skv midt på 80 tallet.

Jeg fikk en flott mottakelse, ble hentet på flyplassen av BFO lokalforeningsleder Jan Arne Jakobsen. Vi kjørte så til 330 skv. Der fikk vi oss en uformell prat med avdelingsjef Maj Henry Ingilæ. Etter dette var det organisert et info møte for alle på Banak flystasjon som måtte ønske det i oppholdsrommet til 330 skv. Her stilte det drøyt 30 stk.

Først ble Tommas Hagen takket av. Han slutter ved skvadronen og begynner på 337 skv på Bardufoss. Det kan virke som personell nå er i ferd med å søke seg bort etter at de personellpolitiske vikemidlene for å stimulere til å bo desentralisert stadig svekkes.

Maj Ingilæ orienterte litt om 330 skv avdelingen på Banak. Selv om rollen til de forskjellige vingene er like, så er oppgavene og utfordringene noe forskjellige. Banak er luftforsvarets nordligste base både på godt og vondt. Av vingene til 330 skv dekker Banak det største området, ca 1,2 mill m2, inkl Svalbard og Barentshavet.

Utfordringene ligger i at det er mye lokale og skiftende værphenomen. Dette gjør at viktigheten med god kontinuitet er betydelig.

Frykter at kunnskapen forvitrer med for stor turn over.

Her ligger det mange utfordringer siden det administrative og p-messig er sentralisert og ikke er en ressurs som er lokalt tilgjengelig. Dette påvirker også noe det operative. En har ikke samme fagmiljøene, sett i relasjon til for eksempel flytrygging. Men tross dette opplever og føler en seg svært poffesjonell. Det er stor entusiasme og driv. Det er som sagt ikke vanskelig å motivere seg til å redde liv. Dette har gjort at avdelingen har vært en pådriver til å få tilstedevakt. En kan ha så mye utstyr en bare makter, men det hjelper lite hvis en kommer for sent.

Jeg har og forstått det slik at vingen på Banak skal dekke Shtokman-feltet, Verdens største gassfelt. Dette oppdraget vil ingen sivile aktører påta seg pga for store avstander. Det er snakk om nesten 300 nautiske mil. Sivile bestemmelser forhindrer sivile aktører i å påta seg dette oppdraget. Det som overrasker meg når vi får nye oppdrag, så er vi for lite flink til å justere kompensering av endrede rammebetingelser innenfor for eksempel risiko og lignende.

Det ble videre gitt en status på Føniks, og lønnsoppgjøret. Siden det var satt av 1,75 % til lokalt oppgjør ble både ledelsen og de lokale tillitsvalgte utfordret allerede nå, på å tenke fram en lokal lønnspolitikk opp i linjen til 330 skv og 134 LV, samt i FLO.

Personellet var også opptatt av plikt-tjenesten for flygere og med den nye befalsordningen med avdelingsbefal med mer ble vi vel enige om at det var på tide at behovet for 12 års plikttjeneste burde vurderes på nytt. Bortfall av årlig gratis har rammet perriferte avdelinger som Banak

ekstra hardt. Det var totalt uforstående at det ble satt begrensninger på denne kategori personell. Skulle fokus være å spare penger så ville en ha klart det vesentlig bedre på andre måter. Så som å kjøpe reiser med mindre fleksibilitet av andre selskaper enn SAS/Braathens. Det som nå er i ferd med å skje er at personell nå melder flytting fra Banak. Eller ved beordring unnlater å melde flytting og heller velger å pendle. Pendling er vel verken for forsvaret, samfunnet eller familien den mest optimale og rimeligste løsning. Så hvorfor gjøres, ja jeg vil si, så lite gjennomtenkte grep av byråkratene.

På kvelden kl 20:00 hadde lokalforeningen i Lakselv hyret inn en Stand up musiker med røtter fra Vadsø. Nemmelig "Big Kjell" Han imponerte alle med sitt reportuar. Han klarte ingen å sette fast hva gjaldt låtvalg. Han ble utfordret på, Bruce Springsteen, Big Bang, DeLillos, Dum Dum Boys, U2, Bob Maley, Jonny Chash osv.

I tillegg til alle sangene så krydret han showet med vittige kommentarer og vitser ja både i mellom sangene og selvdiktete tekster til enkelte av melodiene.

Og for meg var turen meget givende. Her ble jeg møtt av et positivt og engasjert miljø, som var opptatt av å gjøre en fortsatt god jobb, til tross for at en føler at noen ønsker å skape misstrivsel ved å fjerne eller svekke de personellmessige virkemidlene som fram til i dag har sikret et tilfredsstillende stabilitet og arbeidsmiljø.

Jeg gleder meg til å komme tilbake over sommeren.

 Jacob Are Opdal
OTV BFO Midt Norge

Reisebrev fra BFO-guttene på Camp War

Ca 15 km øst for sentrum av Kabul ligger Camp Warehouse (CW). I leiren holder ca 2500 kvinner og menn fra en rekke avdelinger til. Her møtte vi opp i januar for å jobbe med PSYOPS. Vår avdeling –CJPOTF- (Combined Joint PSYOPS Task Force) er en subordinate command under COMISAF. Vi leverer radio innen ISAF operasjonsområde 24/7, og vi utgir avisen Sada-e Azadi hver 14. dag. Denne utgis på dari, phastu og engelsk og opplaget på vei opp mot 400 000 eksemplarer - ett opplag som gjør avisen til den største i Afghanistan. I tillegg produserer vi TV innslag og har våre budskap oppe på oppslagstavler i hele ISAF AOO.

Avdelingen er multinasjonal. For øyeblikket er vi i overkant av 100 fra 24 ulike nasjoner. Det sivile innslaget med spesialister er betydelig, det samme er antallet lokalt ansatte. Dette forholdet gjør CJPOTF til en meget spennende og utfordrende avdeling å jobbe i.

Hva har vi så jobbet med

Frode har jobbet i avdelingen som kalles TAA eller målgruppeanalyse. Målgruppeanalyse er på mange måter avdelingens G-2 seksjon. Avdelingen består av 3 offiserer fra henholdsvis Tyskland (sjef) Frankrike og Norge. Forøvrig er resten av avdelingen sivile fra 5 forskjellige nasjoner.

Når man hjemme hører betegnelsen stabsoffiser, så vil mange tenke at det må være kjedelig og lite spennende med masser av stabsstudier og papirarbeid som vokser en over hodet. Mange tror sikkert at det å være stabsoffiser betyr at man kommer lite ut av leiren og stort sett deltar på kjedelige møter.

Det å være stabsoffiser TAA i Afghanistan er ingen vanlig stabsjobb. Liker man å møte folk fra fremmede kulturer og ikke minst er glad i å kjøre bil på humpete veier, er dette jobben.

Med bakgrunn fra Nord-Norge som vi begge har, trodde vi at man hadde sett det meste av hva som finnes av dårlige veier. Så feil kan man ta. De siste 6 mnd har vi lært at vi har ingen ting å klage over i Nord-Norge. Det finnes alltid noe som er værre. Og i Kabul finnes dette "noe som er værre". Mye værre!!! Når man da i tillegg kjører upansrede biler på elendige veier og et trafikkbilde i Kabul som er tilnærmet det totale kaos gir dette faktum spenning i hverdagen og man har funnet noe av essensen ved å være stabsoffiser i CJPOTF.

Frode Staurseth

Seksjonen tilbringer mye tid ute blandt lokalbefolkningen. Dette kan være fokusgrupper, ansikt til ansikt kommunikasjon, møte med politikere, offiserer eller andre personer med innflytelse i det Afghanske samfunn. Men det kan også være møte med fattige bønder, eller folk i slummen. Ofte er man ute for å diskutere aktuelle temaer som ISAF ønsker belyst, eller ønsker å finne holdninger i befolkningsgrupper i forhold til å vinne "hode og hjerte" blandt befolkningen.

Hans-Jacob har vært sjef for Operations & Plans. Seksjonen har i perioden bestått av offiserer fra Tyskland, Danmark, Østerrike og USA. Seksjonen kan enklest sammenlignes med en kombinasjon av G-3 og G-5 og utvikler ut fra retningslinjer og planer fra SHAPE, JFC Brunssum og ISAF, egne kampanjeplaner på lang og kort sikt, samtidig som vi følger opp det som skjer på dag til dag operasjoner. Seksjonen holder også kontakten med PSYOPS på lokalt og regionalt nivå. Hovedinnsatsen har i perioden vært å forberede ISAF planlagte ekspansjon mot sør og øst, samt etablere et nært samarbeid med våre amerikanske allierte før dette iverksettes.

Som en avdeling under COMISAF deltar vi på en rekke møter inne i byen, både i HQ, men også med andre eksterne aktører. Dette betyr at vi er stadig på farta opp og ned Jallabad Road/ Route Violet. Da vi

heller ikke har andre enn oss selv for styrke beskyttelse og alltid skal være 2 kjøretøy med 2 i hver går mye tid bort. 1 person på 1 times møte i HQ betyr at 4 personer blir ute i 3 timer. Planen er at vi skal flytte inn til HQ i slutten av juni og det vil være ett stort fremskritt og spare mye tid. Det gjenstår ennå å se om dette vil skje før vi avslutter vår tur i juli. Vårt nye kontorbygg har stått klart i flere måneder, men stadige utsettelse skyldes at man i prosjekteringsfasen glemte å legge fiber og telefonlinjer inn i prosjektet.

Hva kan vi så fortelle om leiren vi bor i?

Kortversjonen er at CW har 32 offisielle og uoffisielle puber og barer. Her kan folk møtes om kveldene. Av og til arrangeres konserter og diskotek. Dette er opplegg som nok passer best for de yngre. Vi har ikke følt oss hjemme på disse arrangementene med flere hundre mannfolk som står og danser til tekno. Da har det vært hyggeligere å besøke pizza restauranten eller ta en cappuccino på den portugisiske puben.

Vi har vært den nest minste nasjonale gruppen i CW. Kun slått av Sveits og Østerrike som har en hver. Høres kanskje litt ensomt ut, men vi ble fra første dag hurtig adoptert av den danske kontingenten og kunne benytte deres fasiliteter for trening og film titting. Primo mai flyttet danskene til

ehouse, Kabul

Sør-regionen. Vi overtok ett norsk velferdstelt da vi kom, varme og kjøleskap virket, men det gjorde ikke parabol og dvd spiller. Det tok tiden fra jan til ultimo april å ordne dette, men da måtte vi rigge ned teltet slik at det kunne bli sendt til MeS som velferdstelt for våre i RAC N.

Rundt påske ble vi adoptert av finnene. Her har vi det enda bedre. Camp Katarina tilbyr alt man trenger. Ett godt kjøkken, gode treningsmuligheter, enerom med kabel-tv for alle og selvsagt sauna. Vi kan velge mellom kontainer sauna eller sauna inne i bygget.

Siste tilvekst hos finnene er at de har satt opp ett lite basseng på solingsplatten.

Vi avslutter begge vårt oppdrag her i juli. Det har vært lærerikt og vi har fått sterke inntrykk og uforglemmelige opplevelser. Vi har fått kommet oss mye rundt i lokalområdet og hatt en fin tur til våre nord i landet. Natur og landskap er fasinerte. Møtet med lokale afghanere har vært positivt. Tross at mange lever en kummerlig tilværelse møtes vi med smil og hyggelig hilsen. Folk er fattige og mangler det meste, men de er stolte og gjestfrie og deler det lille de har med sine gjester. Oppholdet har vært lærerikt faglig. Det multinasjonale arbeidsmiljøet har vært krevende og utfordrende. (Tysk sjef, romensk NK og spansk XO sier vel nok) Sosialt har vi også trivdes meget godt, takket være våre danske og finske kollegaer som har tatt seg av oss utenfor arbeidstiden.

Lyst å vite mer om CJPOTF. Besøk oss på vår web side www.sada-e-azadi.net

Hilsen

Hans-Jacob Rødø
Frøde Staurset

Hans Jacob Rødø

Avdelingsbefalsseminar i Bergen

I juni avholdt BFO seminar for avdelings- og pliktjenestebefal i Bergen. Seminaret var det andre av sitt slag, det første ble avholdt rett før påske ved Krigsskolen på Linderud. Tema for seminaret var lover, avtaler, rettigheter og plikter, noe som de fleste har godt av å få en innføring i. Seminaret samlet deltakere fra hele landet og fra alle forsvarsgrener.

Rolf J. Ledal, OTV Vestlandet

En engasjert Jimmy Bjerkansmo underviste innenfor tariff og vilkår for internasjonal tjeneste.

SEKRETARIATET

Administrasjon

Kari Ulrichsen
Økonomileder
kari.ulrichsen@bfo.no
Tlf 23 10 02 46
Mob 928 05 621

Under ansettelse
Organisasjonssekretær

Eva Kay
Resepsjon/Arkiv
eva.cb.kay@bfo.no
Tlf 23 10 02 48
Mobil 928 61 425

Mona Eriksen
Medlemsregister/avtaler
mona.eriksen@bfo.no
Tlf 23 10 02 43
Mobil 924 28 698

Forhandlingsutvalget

Jimmy Bjerkansmo
Forhandlingsleder/Tariff
jimmy.bjerkansmo@bfo.no
Tlf 23 10 02 37
Mobil 932 08 717

Ragnar Dahl
Forhandlingsleder/Avtaleverk
ragnar.dahl@bfo.no
Tlf 23 10 02 38
Mobil 934 98 520

Rune Rudberg
Forhandlingsleder
rune.rudberg@bfo.no
Tlf 23 10 02 36
Mobil 934 20 377

Per Hermann Aune
Forhandlingsleder
per.hermann.aune@bfo.no
Tlf 23 10 02 39
Mob 992 08 751

Web-redaktør

Bjørn Erik Engvin
Inforådgiver/webredaktør
bjorn.erik.engvin@bfo.no
Tlf 23 10 02 33
Mobil 920 99 610

Einar Holst Clausen
Redaktør/Journalist/Fotograf
holst.clausen@bfo.no
Tlf 23 10 02 42
Mobil 928 14 251

Elevkontakt

Lars Kristian Danielsen
Markeds og rekrutteringsansvarlig
lars.kristian.danielsen@bfo.no
Tlf 23 10 02 41
Mobil 905 85 355

BFO-skolen

Lars Omberg
Leder BFO-skolen/Org.utvikler
lars.omberg@bfo.no
Tlf 23 10 02 45
Mobil 920 91 238

Politisk ledelse

Didrik Coucheron
Leder BFO
didrik.coucheron@bfo.no
Tlf 23 10 02 30
Mobil 928 88 643

Eivind Røvde Solberg
Nestleder BFO
eivind.solberg@bfo.no
Tlf 23 10 02 31
934 08 550

Ledelse

Arild Helgesen
Stabssjef
arild.helgesen@bfo.no
Tlf 23 10 02 34
Mobil 934 99 445

**Ett yrke
– én organisasjon**

OMRÅDETILLITSVALGTE

Region Nord-Norge

Terje Henriksen
Bardufoss
otv2.nord-norge@bfo.no
Tlf 77 89 53 65
Mob 970 48 101

Jostein Flasnes
Bardufoss
otv1.nord-norge@bfo.no
Tlf 77 89 73 74
Mob 970 49 710

Region Midt-Norge

Jacob Are Opdal
Bodø hovedflystasjon
otv.sondre.nordland@bfo.no
Tlf 75 53 74 63
Mobil 924 23 022

Kristian Grøn
Persaunet/Trondheim
otv.midt-norge@bfo.no
Tlf 73 99 52 32
Mobil 918 52 277

Region Vest

Rolf J. Ledal
Haakonvern
otv.vestlandet@bfo.no
Tlf 55 50 34 86
Mobil 934 62 716

Rune Nordhus
Haakonvern
otv.vest@bfo.no
Tlf 55 50 40 10
Mobil 932 14 671

Region Indre Østland

Per Iver Nordset
Rena Leir
ostv.indre.ostland@bfo.no
Mobil 992 22 076

Grethe B. Øverby
Terningmoen
otv.indre.ostland@bfo.no
Tlf 62 40 85 43
Mobil 990 96 521

Region Viken

Sten Rune Karlsen
Rygge hovedflystasjon
otv.ytre.ostland@bfo.no
Tlf 69 23 73 25
Mobil 922 18 110

Pål Sævik
Krigsskolen
otv.oslo@bfo.no
Tlf 23 09 94 33
Mobil 928 17 119

BFØs områdetillitsvalgte er tjenestegjørende befal, som er tilstede på forskjellige tjenestesteder for å ivareta dine rettigheter.

Nøl ikke med å ta kontakt med en av dem - dersom du trenger hjelp.

Omstillingstillitsvalgt

Guttorm Jacobsen
Omstillingstillitsvalgt
med FLO som arbeidsområde
guttorm.jacobsen@bfo.no
Tlf 23 10 02 32
Mobil 926 94 221

BFØs omstillingstillitsvalgte utfører i samarbeid med BFO sentralt, et betydelig arbeid i forbindelse med omstillingen i Forsvaret.

OMSTILLINGSBREV NR 5/2006

Sommeren er over for de fleste og godt er det. Med en uvanlig sen disponeringsrunde, har sommeren vært preget av personell saker – de fleste fra luftforsvaret. I løpet av sommeren har de som steller med rekruttering utført en fantastisk innsats. I år har opptaket vært preget av en noe uklar oppfatning av minst 25 % kvinner, radikal eller moderat kjønnskvoltering. Kongressen har vedtatt at BFO skal arbeide for en moderat kjønnskvoltering og vi følger opp den linjen så godt det er mulig. Etter vår oppfatning er kvotering også en del av omstillingen. Av andre "henge" saker har vi en del innenfor arbeidsmiljø, omstilling, internasjonal kapasitet og utnevning av nye ledere.

Av Ragnar Dahl

Disponeringsrunde nr 2/2006

La oss først berømme FST/P-disponering (FST/P) og Forsvarets Personelltjenester (FPT) for en fenomenal innsats i denne runden. De saken vi har fått inn, har vi kommunisert med FPT og fått gode svar og løsninger der det har vært mulig. I stort gjør FST/P og FPT en god jobb, men også de har svin på skogen og det skyldes ikke egen udugelighet – men ofte uklare ansvarsforhold. I dette omstillingsbrevet skal jeg prøve å gi en oppfatning av hva vi mener mht forvaltning av fast tilsatt personell.

Hæren

Hæren hadde få problemer i forhold til yrkesbefalet, men de hadde desto større problemer i forhold til avdelingsbefal og kontraktsbefal. Av en eller annen grunn fikk ikke Hæren lyst ut de stillingene de hadde behov for å få besatt. Etter tilsetting av avdelingsbefal, startet bataljonene innenfor Hærens styrker (HSTY) å overby hverandre om bedre stillinger, høyere grad og lønn – si opp avdelingsbefalskontrakten og takk ja til ny kontrakt var meldingen.

Vi prøvde først med en dialog med HSTY for å signalisere at dette blir helt feil. Så besluttet P-offene på et møte i starten av juni at dette ikke var bra. De slo kontra, men de som hadde sagt opp kontrakten skulle ikke automatisk få ny avdelingsbefalskontrakt var meldingen – plutselig ble p-offenes iver for gode løsninger et enda større problem for berørt avdelingsbefal.

Etter en dialog med FST/P, ble HSTY rettet slik at ingen tapte på de avgjørelser som var tatt. Det kan være at overgangen mellom gammelt og nytt regime og et regelverk som tillater individuelle løsninger, var årsaken. Men jeg tror vel mer på at dette var en "panikk" handling, for å løse HSTYs behov for personell til de forskjellige bataljoner og posisjoner.

Ovenstående ble løst – trodde jeg, men så begynte man å ta i bruk midlertidige beordringer, som et virkemiddel for å løse personellkabalene. Plutselig var yrkesbefalet blitt den salderingsposten beordningsbefalet og kontraktsbefalet var tidligere – det var ikke slik den nye loven skulle fungere, men også dette fant vi akseptable løsninger på i fellesskap. Et betydelig verktøy i personellforvaltningen er dialogen mellom medlem – organisasjon og arbeidsgiver.

Luftforsvaret

Luftforsvarets personellforvaltning fungerer etter min mening helt annerledes enn de andre forsvarsgrenene. Karius-offiserer og Inspektoratene på Rygge har en helt annen innvirkning på FPT enn resten av Forsvaret. Det virker som om når en karius-offiser har bestemt seg, er lov- og avtaleverk underordnet – luftforsvarets behov er styrende. Om man mister offiseren, før man har nyttiggjort seg kompetansen han er tilført, er under ordnet – vi alene vet best. Litt leit å si det, men i Luft hersker en "gutteklubben grei" mentalitet. Jeg blir også irritert når man uten grunn ombeordrer personell fordi noen har snakket med en karius-offiser. Blir jeg utfordret, kan jeg beskrive det i detalj, men jeg tror FPT er tjent med å ta mer styring over forvaltning av personellet i Luftforsvaret. FPH del B gjelder hele Forsvaret også i Luftforsvaret.

Sjøforsvaret, HV og Forsvarets Logistikkorganisasjon (FLO)

Ingen saker i Sjøforsvaret og HV. I FLO har vi en pågående sak i Spania, hvor det er problemer mellom verftet og norske inspektører. Denne saken er lite kjent i Norge, men kan fort koste Norge mange millioner. Sjef FLO, kan av formelle grunner ikke gjøre mer enn han har gjort. Jeg kan hevde at denne pågående konflikten reduserer norske inspektørers evne og mulighet til å sikre at Det norske Sjøforsvar får de resterende Fregatter med den kvalitet

og i det tempo kontraktene tilsier.

Til dere der nede sier jeg: Støtt sjefen som dere har gjort til nå – også sjefen er medlem av en organisasjon og jeg vet ikke om han er i BFO, NOF eller KOL. Det er viktig at personell i milliard prosjekter følger at de får støtte og oppfølging. Kort sagt vi har mer tillit til hva et samlet Norsk offiserskorps i Spania sier, enn hva verftet mener.

Ekstraordinært disponeringsråd 13. juni 2006

Slike ekstraordinære råd, samsettes ofte med representanter fra tjenestemannsorganisasjonene. Slik var det denne gang, rådet behandlet:

- Ordinære tilsetninger i stilling (som ikke ble besatt, men behandlet i runde 2) og hvor det i etterkant var fremkommet nye opplysninger.
- Tilsetting av avdelingsbefal i stilling med kritiske vakanser
- 18 ekstraordinære yrkestilsetninger. Det kommer en ekstraordinær utlysning om en ny yrkestilsettingsrunde – følg med
- Noe fikk administrativt opprykk i stilling, dog med en bindingstid på 3 år i stilling ved aktuell avdeling. Partene drøftet også yrkestilsetting av personell som ikke medførte opprykk.
- En del overordnede stillinger ble drøftet mht utlysning, pga kort tilsetningsfrist. Dette ble akseptert, men saksdokumenter sendes organisasjonene for en forenklet behandling.

Opptak av nye befalelever og kadetter Fellesopptaket til Forsvarets forskjellige befalsskoler ble gjennomført på Kjevik. Det kan se ut som om vi nå har funnet formen. Det sier seg selv at enkelte linjer og befalsskoler har større søknad enn andre. Dette betyr også at flere blir avvist i konkurransens umenneskelige virkelighet. Denne gangen evnet Forsvaret å tilby godt kvalifiserte søkere andre studieplasser allerede under opptaksuken – det ble en vinn/vinn situasjon. Jeg henviser til annen

artikkel i denne utgaven av Offisersbladet, men en ting må jeg kommentere her og det er målet om minst 25 % kvinner inn på Befalsskolene – det målet nådde vi ikke.

Opptakskrav

Opptakskravene til våre Befalsskoler har vært de samme i svært mange år og det er her vi finner potensiale for å øke kvinneprosenten, ivareta godt kvalifiserte gutter som ikke er i god nok fysisk form og for å møte den utfordringen også Forsvaret vil få i konkurransen med det sivile skoleverk og framtidig jobbmulighet. I dag er det mangel på arbeidskraft – det er bare et tidsspørsmål før denne brutale virkeligheten innhenter Forsvaret. De fysiske opptakskravene burde senkes og vi burde satse på en målrettet utvikling av befalelevens fysiske styrke, slik at de tilfredsstiller kravene for å bli befal ved uteksaminering.

Krigsskolene er i gang

Tilsynelatende har krigsskoleopptaket blitt gjennomført uten nevneverdige problemer. Fortsatt så flyter man på oppfatningen av den gamle ordningen. Framtiden er en utfordring, er avdelingsbefalet villig til å si fra seg 2 års studiebonus – uten å være sikker på å bli yrkestilsatt. Den nye Grunnleggende offisersutdannelsen skal jo være en militærspesifikk utdanning for å løse Forsvarets behov for kompetanse, vil denne være nok til at de som ikke blir yrkestilsatt kan konkurrere om stillinger i det private næringsliv i framtiden?

Så har vi målet om minst 25 % kvinner. Dette målet støtter BFO, men vi har samtidig etterlyst en konsekvensanalyse over konsekvensene av et slikt mål. Etter mitt skjønn må dette gi konsekvenser mht antall studieplasser. Kvinner er nå engang skapt slik at de i perioder er på permisjon (de føder barn – overraskelse?). Jeg vil hevde at Forsvaret er en av få arbeidsplasser som faktisk har tatt dette på alvor – kvinnen taper ikke på å bli mor med alle de utfordringer det gir, menneskelig og karrieremessig. Min påstand er at dette er faktisk et godt rekrutteringsmoment for å motivere enda flere kvinner til å søke Forsvaret.

Når det gjelder de fysiske opptakskrav, er det et paradoks, at offiseren i flere år kan ha tilfredsstilt de årlige befallstestene, men av forskjellige årsaker ikke tilfredsstiller de fysiske opptakskravene til krigsskolen. Etter mitt skjønn burde opptakskravene vært de samme som for årlig fysisk test. Kravene i faget fysisk etter gjennomført utdanning kan godt være betydelig høyere, men det er en konsekvens av en målrettet

trening og utdanning gjennom 3 år. Det er heller ingen unntaksbestemmelser i kravene om søkeren skulle være sykemeldt på opptakstidspunktet i forhold til å bestå styrke- og utholdenhetstestene.

Politikerne satser ikke på Forsvaret

Utfordringen er de politiske myndigheters manglende vilje til å satse på Forsvaret. Jeg påstår at målet om minst 25 % kvinner, må resultere i flere elevplasser på befalsskoler (GBU) og grunnleggende offisersutdanning (GOU) om vi ikke skal påføre gutta en utilsiktet ekstrabelastning mht deltakelse i internasjonale operasjoner. Husk gutta kan også være i en familiesituasjon med ønske om å bidra hjemme mens barna er små. Ingen tør ta tak i denne debatten – hvorfor?

Politikerne ønsker mer internasjonal deltakelse, men bygger ned Forsvaret. Noen politikere ønsker 21- års aldersgrense for å delta i krigsliknende operasjoner – for ikke å sende ut umodne befal. Når statssekretæren i Forsvarsdepartementet, Espen Bart Eide, sier at Norge ikke vil delta i Libanon før det foreligger en fredsavtale, er det en politisk ytring som faller på stengrunn. Han har ikke personell å sende – Forsvaret er blitt for lite. Politikerne må snart kjenne sin besøkelsestid – ta ansvar – Forsvarsbudsjettet relative vekst reduseres hvert år – snart har regjeringen mistet et av de viktigste verktøyene de har i Norsk utenriks- og sikkerhetspolitikk.

Hæren ønsker 1000 offiserer tilbake til Forsvaret

Så opplever vi sannhetens øyeblikk enda en gang. Hæren er blitt for liten – politikerne har innsett det, nå ønsker de ca 1000 yngre offiserer velkommen tilbake til tjeneste. Dette sto å lese i Aftenposten 13. august. Det er med en viss skadefryd, jeg tenker tilbake på perioden 2001-2005. BFO stilte kritiske spørsmål om det nedbemanningsmål Stortinget påla Forsvaret var fornuftig – med utgangspunkt i at Forsvaret skulle fortsette med de samme oppdrag, men med mye større fleksibilitet og mindre penger.

Endelig et bevis på at politikerne kan ta feil!

Nå får vi rett igjen. Forsvarssjefen hadde fått et oppdrag, som ikke var i samsvar med hans oppfatning og tilrådning, men en politisk beslutning er en politisk beslutning. Organisasjonene ble ikke hørt, vi måtte konsentrere oss om personellens rettigheter og bare det. Nå fremstilles det som om den nye situasjonen er en konsekvens av et regjeringsskifte, men det er en sannhet med modifikasjoner. Samtlige

partier stemt for alle de vedtak Stortinget vedtok i 2001, mer eller mindre. Det nye og presserende er situasjonen i Midt-Østen. Det kan ikke være andre grunner til denne kuvendingen – nå har de fått dårlig tid – Forsvaret har ikke ressurser til å sende landstyrker til Libanon ala det vi leverte i perioden 1978-2000.

Massiv underdekning på utdanningssiden!

Forsvaret la opp til en massiv underdekning av utdanningsbehovet for befal og krigsskole-utdannet befal med utgangspunkt i Militærfaglig utredning levert 8. desember 2003, i den hensikt å nå reduksjonsmålet på 2 mrd kr på driftsbudsjettet innen utgangen av 2005.

Vi ønsker befalet velkommen tilbake!

La det være sagt, vi ønsker dette befalet tilbake til Forsvaret, med utgangspunkt i de analyser vi selv foretok på den tiden og i lys av at tiden har vist at vi hadde rett. Det er bare fordeler med å ta dette befalet tilbake, de fleste har tilegnet seg betydelig mer kompetanse. Mitt spørsmål er hvilke betingelser vil Forsvaret gi? Må befalet betale tilbake eks studiepakken, vil de få ekstra plikttjeneste og hva sier politikerne om begrensningen på 35 år? Dette må vi finne løsninger på.

Veteranadministrasjon – også en del av omstillingen

22. juni hadde Veteranrådet, (opprettet 1. feb 06), sitt konstituerende møte.

Veteranadministrasjonen skal iverksette lokal oppfølging i veteran saker i samarbeid med de frivillige veteranorganisasjonene snarest. Budskapet er:

- Forsvaret tar ansvar for sine veteraner
- Forsvaret viser anerkjennelse og respekt
- De aller fleste gjennomfører tjenesten uten at det oppstår særlige problemer
- Noen får problemer som følge av tjenesten

Målgruppen

Veteranadministrasjon skal arbeide for og med militært personell som har avsluttet en tids- og stedsavgrenset skarp operasjon i inn- og/eller utland og skal primært ivareta de som ikke har et fast tilsettingsforhold eller til daglig tjenestegjør i Forsvaret. Dette dreier seg over 100 000 mann. Veteranadministrasjon er lokalisert til Sjømennenes hus, Grev Wedels plass 7 (6 etg) i Oslo. Ta kontakt!

Rettelser til FSJens Virksomhetsplan nr 6

15. juni hadde vi møte om rettelser og tillegg nr 6 til Forsvarssjefens virksomhetsplan. Denne gangen var det få og

ventede forslag til endringer. De endringer som ble behandlet var:

- Overføring av stillinger fra Fellesoperativt hovedkvarter (FOHK) til Forsvarets Logistikk-organisasjon (FLO) og Forsvarsbygg (FB)
- Styrkeproduksjon av vernepliktige til fellesinstitusjonene
- Innkalling av lærlinger til felles rekruttskole på Værnes
- Styrkeproduksjon av lærlinger og vernepliktige til fellesinstitusjoner i 2007
- Prøveordning med studiepoeng for vernepliktige
- Tildelingsendringer

Det som er verdt å merke seg personellmessig er at FOHK må overføre 59 stillinger til FLO, av disse 32 stillinger som direkte overføres FB ifm renhold og drift. Dette er ikke et nytt behov, men en konsekvens av en tidligere beslutning, av forskjellige årsaker har FOHK brukt lang tid på overføringen. Penger ble også overført fra FOHK.

Når det gjelder de øvrige punktene ble disse behandlet og penger overført fra forskjellige driftskonti til respektive kapittel-eiere (Generalinspektører og sj FLO tilsvarende)

Kystvakten har fått overført en del personell og penger overført for etableringen av Kystvaktens treningssenter.

Rettelser til FSJens Virksomhetsplan nr 7

8. august hadde vi nytt møte vedrørende endringer i Forsvarssjefens virksomhetsplan for 2006. Som vanlig var det kun BFO som leverte skriftlige innsigelser og krav. Følgende saker ble behandlet:

- Regulering av godtgjøringer til vernepliktige mannskaper og akademisk befal
- Styrkeproduksjon av vernepliktige til fellesinstitusjonene
- Omorganisering av LOS- (tidligere GOLF) programmet

- Tildelingsendringer
- Oppdrag knyttet til Memorandum of Agreement og Joint Warfare Center (FOHK)
- Årsverksendringer
- Revisjon av særlig lønnsavtale for flygere
- Økning av Kvinneandel
- Bestemmelser for disponering av elektroniske kommunikasjonsmedier i FMO

LOS-programmet – endringer

I hovedsak går endringene ut på at Forsvaret selv overtar ansvaret for FIS-basis. I denne settingen ble det nødvendig å ansette nytt personell . en god del fra Siemens for å følge opp FIS-basis. Totalt ble det opprettet i overkant av 20 stillinger. Penger (kr 83 mill) blir overført fra LOS-programmet til aktuelle kapitleiere.

Årsverksendringer

Følgende årsverksendringer blir gjennomført som konsekvens av R&T nr 6 og 7:

- Forsvarets Personelltjenester (FPT) får 6 årsverk ifm Veteranadministrasjonen frem til 31.12.06
- FPT får 1 årsverk i en 3-års periode for å etablere FPT
- FLO får 6 årsverk for å ivareta forpliktelser ifh Memorandum of Agreement, i tillegg 16 årsverk for å ivareta driften av FIS-basis
- Forsvarets sikkerhetsavdeling får 4 årsverk mht overføring av FIS/B fra LOS-programmet til FLO
- Personell, økonomi- og styring (PØS) får 1 årsverk for å ivareta funksjonen som virksomhetsarkitekt ifm LOS-program og overføring av oppgavene til linjen.

Særlig lønnsavtale for flygere

En arbeidsgruppe har utredet muligheten for endringer som gir større fleksibilitet og gjør ordningen mindre kostbar. Dette innebærer: Ingenautomatisk rett til fornying, antall ikke

flygende stillinger med krav om flygerutdannelse reduseres, ordningen vil i framtiden kun gjelde yrkestilsatt personell. Avtalen påvirker ikke allerede inngåtte avtaler for navigatører.

Økning av kvinneandel

Endelig tar Forsvarssjefen til fornuft. BFO hadde store problemer med å akseptere R&T nr 3 – og vi gjorde det heller ikke. Her foreslo FSJ radikal kjønnskvolter, hvilket vi mente han ikke hadde lov til. Etter mye om og men, herunder hastemøter og omgjøring på en del av praksisen ved noen krigsskoler, har nå Forsvarssjefen satt denne delen av R&T nr 3 ut av kraft. Dette innebærer at BFO aktivt vil finne løsninger som kan sikre flere kvinner inn i Forsvaret, herunder også en økning av andel kvinnelige ledere på alle nivå i Forsvaret.

Elektroniske kommunikasjonsmidler

Kort sagt, etter 7.5 siders detaljstyring, sitter vi igjen med følgende hovedoppfatning:

- De som får lov til å bruke tjenestetelefon får automatisk anledning til å ringe for kr 2-400 kr pr mnd uten å oppgi hvem de ringer til. Over dette beløpet vil man bli fulgt opp av arbeidsgiver.
- De som ikke får mobiltelefon, taper tilsvarende pengesum (kanskje et moment i lokale oppgjør)
- Bestemmelsene er lagt ut på Forsvarets intranettsider.

BFO oppfordrer den enkelte avdeling å søke på intranettet. Referater er lagt ut. De som ikke finner frem tar kontakt med BFO så hjelper vi til.

Sommerlig feriehilsen fra
ragnar.dahl@bfo.no

Høsten vervekampanje er igang!

BFO kan i høst presentere en vervekampanje bedre enn noen gang. Takket være gode samarbeidspartnere, kan vi tilby premier av meget god kvalitet. Premiene er ment som inspirasjon til innsats for de medlemmene som hjelper oss til å bli enda større, og bedre.

BFO hadde i årets seks første måneder markert vekst i medlemstallet, og denne positive trenden har vi til hensikt å videreføre. Til det trenger vi din hjelp!

Vervepremiene henter du enkelt ut på BFOs egen nettbutikk. Innmeldingsgave til nye medlemmer vil bli sendt automatisk fra sekretariatet.

BFO er den største befalsorganisasjonen, den beste med mest kompetanse og vi har lavest kontingent. BFO er partipolitisk uavhengig og tilsluttet hovedorganisasjonen YS.

I tillegg har vi egne særdeles gunstige medlemsfordeler som er tilpasset befal som yrkesgruppe. Det er også viktig å presisere at alle BFOs forsikringer er frivillig. På den måten slipper du å betale for en masse du kanskje ikke trenger. Du kjøper kun de forsikringene du ønsker.

LES MER PÅ www.bfo.no

Lykke til med vervingen!

BESO på TMO landskonferanse

BESO har i perioden 5. juni til og med 9. juni vært representert på TMOs landskonferanse 2006. Konferansen foregikk ved Bodø hovedflystasjon og inneholdt interessante debatter og spennende taler.

BESO sammen med Krohn (midten) fra Vernepliktsrådet.

BESO sammen med STSJ/SST (midten).

 Tekst og foto: Alexander Ancher Elboth

BESOs representanter var nestleder Marius F. Størdal og sekretær Alexander A. Elboth. I tillegg til ca 80 delegater fordelt på vernepliktige og offiserer, var det observatører, sivile og medlemmer fra Forsvarsstaben tilstede.

BESO ble invitert på årets konferanse etter at det i forrige nummer av Offisersbladet ble satt lys på problematikken utdanningsbonus versus dimmegodtgjørelse. (http://bfo.no/index.php/weblog/index_enkeltsak/nsker_kt_elevbonus/) BESOs mål med konferansen var å få godkjent et vedtak i handlingsprogrammet til TMO slik at også TMO de neste årene vil jobbe med å likestille utdanningsbonusen med dimisjonsgodtgjørelsen.

Det ble etter jobbing i fagkomité A – "Statusheving" fremmet et forslag i plenum om at elevbonusen skulle heves til det nivået dimisjonsgodtgjørelsen ligger på. Innstillingen fra fagkomiteen vakte større reaksjoner hos de vernepliktige enn hos administrasjonen (offiserer) og førte til en heftig debatt. Mens noen av de vernepliktige

mente at befalelevne var sikret jobb og dermed ikke trengte pengene, fikk forslaget god støtte fra administrasjonen, Vernepliktsrådet og en god del vernepliktige. Det ble blant annet hevdet at å heve elevbonusen til 20 900 kr (ny sats på dimisjonsgodtgjørelsen) som vil tilsvare en økning på ca 12 000 kr per elev ville påføre Forsvaret store utgifter. Som Marius F. Størdal presiserte i plenum stemmer ikke dette. Med en elevmasse på ca 600 BS elever i året, vil den ekstra kostnaden bli ca 7,2 millioner kroner for Forsvaret. Dette er et billig statushevende tiltak for befalsutdanning som allerede sliter med rekrutteringen. Ved å beholde de satsene som er i dag, sendes det ut et dårlig signal til soldater og sivile som vil gjennomføre befalsutdanning. Befalelever burde i det minste bli belønnet likt som vernepliktige for å fullføre et år med utdanning og verneplikt. Når UB elever på toppen av det hele allerede får 20 000 kr etter endt utdanning, er det viktig at dette jevnes ut.

Etter at stemmene var telt opp kan BESO gledelig informere at følgende vedtak ble vedtatt av landskonferansen: "A10 – Landskonferansen 2006 mener utdanningsbonusen og dimisjonsgodtgjørelsen må være samme beløp og reguleres likt." Med TMO og Vernepliktsrådet i ryggen håper nå BESO på mer gjennomslagskraft i denne "konflikten" med Forsvarsdepartementet. BESO har gjentatte ganger prøvd å få gjennomslag for dette, uten suksess. Med medlemmer

av Forsvarsstaben til stede under debatten håper vi nå på en snarlig løsning for kommende og eksisterende befalelever.

På konferansen talte også Forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen til delegatene og svarte på spørsmål fra salen. De vernepliktige var spesielt opptatt av sikkerhet i Forsvaret, og ministeren lovet å ta videre problemstillingen om dårlig sikring i MBene til Forsvarssjefen.

På konferansen stilte også Sjef – VPV, GIHV, STSJ/SST, GIH, GIL, og Sjef FS-07 til paneldebatt. Debatten var meget vellykket med mange gode spørsmål fra salen. En overraskelse var at GIH Robert Mood mente at hvis det var konferansens innstilling å avskaffe plenumsrefsen i fredstid, ville Hæren starte med stille refs allerede fra høsten av. Han fikk støtte av GIL Stein Erik Nodeland. Samtlige i paneldebatten mente også at de vernepliktige skulle få lov til å drikke øl i messa til øredøvende applaus fra salen.

Avslutningsvis ble neste års soldataksjon offentliggjort på konferansens siste dag. Den har sikkerhet i sentrum og heter "Kjenn din fiende." Målet med aksjonen er å prøve å skape en enda bedre sikkerhetskultur i Forsvaret med fokus på holdningene rundt sikkerhet. Som tidligere år vil det også komme ut et tegneseriehefte i forbindelse med aksjonen.

Alt i alt kan BESO oppsummere konferansen som meget vellykket i naturskjønne omgivelser i Bodø. Konferansen gikk knirkfritt og ble avsluttet på Kjerringøy i sivile omgivelser.

Initialuke FLO på Sessvollmoen

Forsvarets Logistikkorganisasjon gjennomførte i uke 24 og 25 initialuke for personell som står på fremtidig liste for tjeneste i LOGBaser.

 Tekst og foto: A Helgesen

BFO og NOF ble av FLO invitert til å holde en kort orientering for dette personellet om vårt syn på INTOPS-avtalen og andre relevante saker for våre respektive medlemmer. CA 50 personer, mesteparten sivile fra FLO, som i fremtiden kanskje skal bemanne forskjellige LOGBaser i misjoner ute var møtt frem til orienteringen.

Etter en kort gjennomgang av avtalen, og dens innretning ble det åpnet for spørsmål fra forsamlingen. BFO fikk orientert om hvilke tanker vi har om overordnet målsetting i forhold til Handlingsprogrammet for 2005-2008 for internasjonal tjeneste, samt gitt en orientering om Utlandsgruppen og dens eksistens.

Det var med glede BFOs utsendte oppdaget at en gammel OTV, major Robert Bjørnar Gabler var en av de ansvarlige for tilretteleggingen av opplegget fra FLO sin side, noe som selvfølgelig borger for kvalitet!

På bildene ser vi Grethe Øverby, Jarle Birkeli, Terje Granheim, Svein Torgersen, Jon Barrusten og Erik Ødegård

BFO løste saken!

Områdetillitsvalgte i BFO Nord Norge fikk en rekke henvendelser fra sersjanter som var misfornøyd med et studietilbud som de mente ikke var innfridd fra arbeidsgiver.

Etter nærmere undersøkelser viste det seg at under utdanningen som elever på BSKamp på Rena ble de lovet sivile studiepoeng innen ledelse og organisasjon.

Dette fikk elevene aldri, og dette var noe mange var meget misfornøyd med.

Ettersom BSKamp var lagt ned og Hærens Befallsskole opprettet og elevene nå var langt ute i sitt pliktår som sersjanter var dette en sak som ikke var så lett å finne en løsning på.

Derimot etter et meget raskt og godt samarbeid med Brigade Nord og Forsvarets Studiesenter på Bardufoss kom saken til løsning. Brigaden påtok seg

ansvaret for å finansiere et studietilbud til serjantene fra BSKamp, og Forsvarets Studisenter klarte på svært kort tid å sette opp et studium innen operativ ledelse.

Tilbud om kurs ble straks sendt ut til alle berørte sersjanter gjennom BFO's nettverk og 30. juni hadde de eksamen på Bardufoss.

BFO Nord Norge ønsker å berømme Brigade Nord og Forsvarets Studisenter for rask og effektiv løsning på saken, etter påtrykk fra oss områdetillitsvalgte.

Dette gjenspeiler BFOs strategi - til det beste for befalskorpset:

Styrke - uavhengighet - samarbeid !

 Mathias Eckholdt
Rittmester
Områdetillitsvalgt BFO

Forsvarets skolesenter
Forsvarets studiesenter

Mathias Eckholdt

Normalopptrykk og yrkestilsetting sikret for kadetter!

KAFO (Kadettforum) er glad for å kunne meddele at kadetter som ble tatt opp til krigsskoleutdanning frem til og med 2004 kan nå smile litt bredere i sommer. Fenriker som skulle fått normalopptrykk til løytnant i perioden frem til 2008 kan nå ta på seg den velfortjente ekstra stjerna etter 5 år som fenrik, og er også sikret yrkestilsetting som var de vilkårene man ble forespeilet da man begynte på krigsskolen. De kadetter som skulle blitt løytnant for en tid tilbake kan også se frem imot en fin liten etterbetaling av lønn for den tiden de skulle vært løytnanter. Det må være en velfortjent start på sommeren!

Som følge av ny befalsordning og den nye utgaven av Forsvarets Personellhåndbok (FPH) del B ble den gamle avansementsordningen i Forsvaret fjernet. Dette førte til en urettferdig behandling av kadetter som ble tatt opp frem til 2004 som takket ja til krigsskoleutdanningen, men de gamle rettighetene lå til grunn.

KAFO har gjennom BFO lenge påpekt at denne praksisen førte til uheldige konsekvenser og en dårlig personellbehandling av disse kadettene som begynte utdanningen under andre forut-

setninger. Organisasjonene har lenge jobbet for å få til en ordning for kadetter som sikrer denne gruppen de samme rettighetene som den overgangsordningen som ble etablert i juni 2005 for normal-avansement frem til 2008.

Etter et møte mellom Forsvarsstaben (FST) og organisasjonene i juni, er denne kampen kronet med seier og et tillegg til overgangsordningen fra 2005 er nå på plass:

Protokollen slår fast følgende:

- Kadetter som ble tatt opp til krigsskoleutdanning sommeren 2004 eller tidligere, gis yrkestilsetting som forutsatt etter endt utdanning.
- Kadetter som ble tatt opp til krigsskoleutdanning sommeren 2004 eller tidligere, gis normalavansement som for yrkesbefal. Kadetter som iht ovennevnte allerede skulle hatt opptrykk, får dette med virkning fra opprinnelig tidspunkt med tilhørende etterbetaling av lønn.

KAFO gratulerer sine medlemmer med en velfortjent seier og, er tilfreds med at Forsvaret har tatt til fornuft i denne saken.

Fra elev til befal

Siste uken med S'er på skuldrene. Termokrus fra BFO er kjekt å ha når lange dager på Kystvakten venter.

Overgangen fra befalelev til sersjant/kvartermester byr på mange nye problemstillinger og nye regelverk å forholde seg til. For å bøte på de problemer som ofte kommer opp som en følge av at utdanningen ved befalsskolen ikke gir innsikt i alle forhold ved det å bli befal, arrangerer BFO sin vår-runde ved befalsskolene hvor slike tema settes på dagsorden.

Noe forsinket i forhold til det som BFO og Befalsskolen for Sjøforsvaret skulle ønske, var det endelig klart for en økt med fokus på overgangen fra elev til befal for befalelevne ved BSS. Mandag 19. juni var hele kullet samlet ved Sjøkrigsskolen for undervisningsopplegget og en introduksjon til BFOs Lev lurt, en egen samling av utdrag av reglement og avtaler, samt mye informasjon om skatt, privatøkonomi og andre ting som er kjekt å vite hvis en skal leve lurt.

Etter at undervisningen var gjennomført var det tid for informasjonsstand for befalelever og andre ved Sjøkrigsskolen.

Rolf J. Ledal, OTV Vestlandet

BFO har den beste ulykkesforsikringen

For to år siden falt jeg "stygt" og skadet meg – ben og skulder. To år etter, er jeg innvilget 12% menerstatning fra BFOs ulykkesforsikring dvs at jeg pr dags dato får utbetalt kr. 271.693,- I BFO er G-beløpet kr 62.892,- med maks 36G hvis du ikke er enslig.

Et "enslig" BFO-medlem ville fått utbetalt kr. 505.651 hvis vedkommende hadde hatt innvilget eksempelvis 12% menerstatning (62.892*67G*12/100).

Hvis forsikrede hadde hatt NOFs forsikring ville det kun ha blitt utbetalt kr. 218.516,- NOFs G-beløp er nemlig kun kr 60.699,- med maks 30G hvis du ikke er enslig. For enslig NOF-medlem kr 327.774 (60.699*45G*12/100).

Dette er et ganske stort avvik.

Rønneberg 06 på tur - Takk for støtten!

Vi er nesten ferdig med to år på KS, og 25. Mai dro Rønneberg 06, samt flere bedre halvdel, på avslutningstur til Lofoten. Turen ble innledet med Hurtigruta fra Bodø til Svolvær, en passende åpning på en tur til Lofoten. Vi tok inn på Finnholmen i Henningsvær og koste oss med god mat, deilig vær, øl og badestamp. På fredag var det planlagt flere aktiviteter, og mens noen

klartet og hoppet på Svolværseita brukte andre tiden på Lofotakvariet eller shopping i Svolvær. Som seg hør og bør når kadettene er ute og reiser ble det også tid til ett besøk hos Svolvær Krigsmuseum, hvor vi fikk servert et utrolig levende fortalt stykke lokal krigshistorie. Lørdag var det båttur for alle. Dette var det Lofotdykk i Kabelvåg som arrangerte for oss og det ble både fiskesuppe

med egenfangst, sjørafting og en tur i land på Skrova for å nyte utsikten over Vestfjorden. Det ble mer god mat, drikke og badestamp på Finnholmen lørdag kveld, og i løpet av søndagen begynte de fleste å tenke på å komme seg hjem eller på diverse fagkurs.

Vi ønsker å takke BFO for å ha bidratt med penger til avslutningsturen vår!

- Kull Rønneberg 06

Verving basert på løgn!

Det er frivillig å organisere seg, og det er fritt organisasjonsvalg i Norge. Dette er grunnleggende rettigheter som BFO vil forsvare med nebb og klør. Det er også en kjent og grei sak at organisasjonene konkurrerer om medlemmene. Det som ikke er greit er at enkelte (overivrige) ververe bruker direkte løgner for å lokke til seg medlemmer fra konkurrerende organisasjoner.

Den senere tid har BFO blitt konfrontert med en del løgnaktige påstander om vårt ståsted i forbindelse med konkrete saker. Dette har blitt påstått som ledd i vervekampanjer, men det blir ikke mer sant av den grunn. En av påstandene er at BFO ikke gikk i mot arbeidsgivers krav om at sersjanter skal miste felttillegget (må bety øvingstillegget) under ATM – forhandlingene i 2003. I ATM – forhandlingene i 2003 dannet BFO og NOF felles forhandlingsutvalg. Vi fremmet felles krav, og når forhandlingene brøt

sammen gikk organisasjonene i fellesskap til sak mot arbeidsgiver. Saken havnet i Statens lønnsutvalg, og avtalen ble videreført med en marginal endring.

En annen påstand er at saken om differanse mellom elevbonus og dimisjons-godtgjørelse er løst uten BFOs medvirkning, og at sersjanter bør skifte organisasjon for å oppnå høyere utbetaling. Dette er direkte løgn! Denne saken er langt fra løsning, og BFOs elevutvalg arbeider med denne saken for fullt. Blant annet er det deres fortjeneste at Landskonferansen for tillitsmenn i Forsvaret 2006 kom med følgende vedtak: "Landskonferansen 2006 mener utdanningsbonusen og dimisjonsgodtgjørelsen må være samme beløp og reguleres likt."

Dette er en av mange saker BFO arbeider med på vegne av det yngre befalet. Når den får sin endelige løsning så vil løsningen omfatte alle,

uansett organisasjonstilhørighet. Det er nemlig slik i Forsvaret at avtaler som inngås alltid omfatter alle. Dersom arbeidsgiver inngår avtaler som bare gjelder personell i en spesiell organisasjon bryter han en rekke skrevne, og uskrevne, lover og regler.

Hvorvidt BFO har bedre eller dårligere forsikringer enn andre får hver enkelt vurdere ut fra sitt eget forsikringsbehov. BFO har gode forsikringer som dekker de aller fleste behov medlemmene måtte ha, og vi vet at ingen utkonkurrerer oss på det området. Ta ikke alle påstander om våre forsikringer for god fisk, sjekk med oss først. Vi er tilgjengelig for medlemmene året rundt, døgnet rundt. Påstander om at vi ikke arbeider for det yngste befalet er usanne, BFO legger ned betydelige ressurser i arbeidet med å bedre vilkårene for alt befalet, herunder avdelingsbefalet.

Jimmy.bjerkansmo@bfo.no

NetCom avtalen – et populært gode blant BFO medlemmene

NetCom
fremtiden er trådløs

Siden oppstarten av den nye avtalen har det vært økende pågang fra prisbeviste BFO medlemmer på NetComs kundesenter. Gunstige avtaler er et viktig gode.

- Avtalen dekker de mest brukte tjenestene fra NetCom. Vi er glade for å kunne tilby BFO medlemmene

tre forskjellige abonnementer, slik at de finner et godt tilbud uavhengig av ringemønster, sier produksjef i NetCom Hans Heggenhaugen.

Medlemmer som tegner avtale om ActiveTalk BFO eller YoungTalk BFO, kan velge enten kjøp av en godt subsidiert telefon eller få henholdsvis kr 1200 kr eller 600 kr i fri ringetid.

I tillegg til dette kommer BFO rabatten som er på 500 kr i året for ActiveTalk kunder og 250 kr i året for Young Talk kunder. En familie på fire hvor mor og far har ActiveTalk og barna Young Talk vil spare 1500 kr i året i ren BFO rabatt.

BFOs avtale med NetCom gir også mulighet til å velge SmartTalk BFO. Ved inngåelse av dette abonnementet får man ikke subsidiert telefon, men det gir et av markedets absolutt gunstige ringepriser i tillegg til 200 kroner i BFO rabatt.

BFO medlemmene kan også velge å benytte seg av NetCom Trådløs Familie. Da koster det ingenting å ringe innen familien, og barn med tomme kontantkort kan likevel ringe foreldrene sine.

- Dette har blitt en formidabel suksess, og mange tror nesten ikke at det er sant sier Heggenhaugen. BFO medlemmer slipper også innmeldingsavgiften når de tegner et NetCom abonnement.

BFOs marked- og rekrutteringsansvarlig Lars Kristian Danielsen fremhever valgmulighetene som en stor fordel sammenlignet med den forrige avtalen mellom BFO og NetCom.

- Kombinasjonen av NetCom standardprodukter og ekstra rabatter, åpnet for at også vi kan benytte oss av populære tjenester som Trådløs familie. Kombinasjonen SmartTalk BFO og Trådløs familie er antageligvis Norges beste mobildeal i følge Danielsen.

Foto: ©2005 by JAN HEMPEL, Indav Oy/Kimmo Häkkinen.

Konferanse med Color Line

- et hav av muligheter

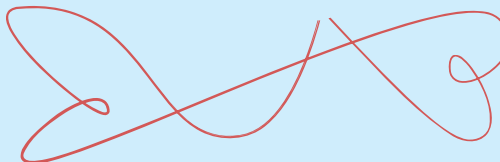
Kombinér det faglige med det sosiale til meget konkurransedyktige priser. Sjøen danner den perfekte ramme for ethvert arrangement - fra store konferanser til mindre møter og samlinger.

Ta kontakt for mer informasjon om bedriftsavtalen til Forsvaret og priser på våre konferanseprodukter.

Tlf.: 22 94 44 60, salg.bedrift@colorline.no
eller ditt lokale reisebyrå
www.colorline.no

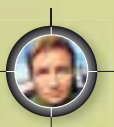
P.S

**Plønlegg julebordet i tide
- bestill nå!**

Opplev sjøen,
glem alt annet

Av kaptein Hanne Olafsen

Luftforsvaret står dermed for de mest omfattende bidragene når det gjelder personell og materiell med sine F-16 fly og P-3 Orion.

Norsk deltagelse i Nato Response Force (NRF) står sentralt i forhold til å ivareta Norges allianseforpliktelser og representerer et viktig bidrag til den kollektive sikkerheten. Forsvaret bidrar til alle NRF-kontingenter med styrkebidrag, i tråd med norsk policy. På Andøya er P-3 Orion klar med en styrke på rundt 55.

- Vi er forberedt og klar til å dra hvis det blir behov for det, sier detasjementsjef oberstløytnant Håvard Berg-Olsen. Orion-flyene på Andøya flyr daglig trenings- og skarpe oppdrag i Barentshavet.

Oberstløytnanten er ikke redd for at personellet ikke har tro på at de kan bli aktivisert.

- Nei, våre kvinner og menn er helt klart

mentalt forberedt og klar for at vi faktisk kan bli benyttet der det trengs hjelp i verden. NRF er et høyst levende begrep her på Andøya, understreker han.

En liten runde på hangaren hvor Orion-flyene står for vedlikehold og reparasjoner, treffer vi teknikere som absolutt bekrefter det.

- Det har vært fokusert på NRF i miljøet her hos oss, ja, og vi er klar til å bidra hvis det skulle bli aktuelt, sier teknikerne Øyvind Moeng og Roar Pedersen.

Begge to har årelang erfaring innefor sitt fagfelt og fremhever det gode miljøet de arbeider i som svært viktig.

- Det handler om trivsel og om yrkesstolthet, sier de to. Klar for jobb. Klar for NRF.

Viktig å hjelpe

På jagerflybasen i Bodø er kampflybidraget i NRF-7, med seks F-16 og en styrke på rundt 200 personer, beredt til å dra ut. Oppsettende enhet for planleggingen og utarbeidelse av bidraget er 132. lufttving

på Bodø hovedflystasjon, hvor også mange i styrken har sitt daglige arbeidssted. Ellers kommer personellet fra hele Luftforsvaret.

- Det er mye som skal på plass, det har vært mye jobbing på alle nivå og mange har vært involvert, men vi er nå klar til innsats der det er behov, poengterer Atle Bråten, detasjementsjef for F-16 styrken.

Det er ikke til å komme fra at det er en belastning for personellet med deres familie, å stå på beredskap, men beordringsloven som kom for tre år siden gjør at de aller fleste yrkesoffiserer nå kan sendes ut. Likevel har vi prøvd så langt som mulig å legge en personellkabal som er både hensiktsmessig og rettferdig.

- Jeg føler meg uansett trygg på at hvis vi drar vil jobben bli gjort på en utmerket og solid måte, basert på vår yrkesstolthet og integritet, sier oberstløytnant Bråten. Styrken er forutsatt å kunne operere inntil 30 dager uten etterforsyninger og skal kunne delta i alliansens fulle oppgavespektrum. NRF er ikke ment å være en ressurs for vedlikehold av pågående operasjoner.

Håvard Berg-Olsen på Andøya er sjef for Orion-bidraget på rundt 55 kvinner og menn. - Vi flyr daglig skarpe oppdrag, og det gjør at vi slipper å omstille oss i stor grad hvis vi blir sendt ut for å gjøre jobben et annet sted i verden, sier han.

På fem dagers varsel skal detasjementsjef Atle Bråten og en kampflystyrke på rundt 200 kvinner og menn være klar til å rykke ut der det måtte være behov for hjelp, alt fra humanitære operasjoner til full krig. F-16 jagerfly har tre oppgaver; informasjonsinnhenting, avskrekking og våpenbruk.

Norge er innmeldt med diverse kapasiteter på land-, sjø- og luftsiden i Nato Response Force. 1. juli gikk seks norske jagerfly og ett maritimt patruljefly på skarp beredskap for Nato.

KLAR FOR NATO-

Det store bildet

Forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen uttalte i Oslo Militære Samfund tidligere i år at det er alliansens militære dimensjon som gjør alliansen unik. Den integrerte kommandostrukturen, transatlantisk militært samarbeid, og evne til krevende militære operasjoner, er egenskaper vi vil hegne om. Det er i vår interesse at NATO utvikler sitt potensial som politisk konsultasjonsforum. Behovet for å styrke denne funksjonen er stor etter de siste års omfattende utvidelser og nye militære roller. Det er også i Norges interesse at NATO, som militær organisasjon, forblir effektiv og slagkraftig. Som medlemsland må vi ta vår del av ansvaret for at NATO utvikler seg i en retning som vi ønsker, og er tjent med.

- Forsvarsministeren snakker her blant annet om oss i NRF- detasjementet, selv om det ikke alltid er like lett å se den store sammenhengen. Jeg er stolt av å ha en kampklar enhet med profesjonelle og dyktige folk innenfor forskjellige fagfelt – alle samlet i en og samme styrke, understreker oberstløytnant Atle Bråten.

F-16 gjorde en god jobb for Isaf under Operasjon Afghansk Falk tidligere i år. I tillegg til å innhente viktig informasjon og bruk av våpen hvis nødvendig, har F-16 en avskrekkende effekt som ofte løser opp konfliktsituasjoner på bakken og hindrer sammenstøt.
Foto: Hanne Olafsen.

P-3 Orion maritimt overvåkingsfly, høstet mye ære da de for første gang i historien deployerte utenlands høsten 2005 og opererte ut Sicilia utenfor Italia. – Vi fikk for første gang sammenlignet oss med andre nasjoner som har Orion og tilbakemeldingene var ubetinget positive – så vi er helt klart på A-laget, sier detasjementsjef Håvard Berg-Olsen.
Foto: Forsvaret.

INNSATS

Åpenhet skaper tillit!

Hvert år gjennomføres flere inspeksjoner til Forsvarets mange avdelinger. Denne gang var det russerne som skulle se jagerflybasen i Bodø i kortene.

Dette er bare noen av mange involverte under inspeksjonen i Bodø. - En glimrende innsats og god jobb, slår oberst Sigve Bollestad fast(foto: Bodø hovedflystasjon).

Avtalen blir signert av oberst Oddvar Haagensen fra Rustningskontrollgruppen (RKG) og oberst Sergey Vladimirovich Berjosa fra det russiske inspeksjonsteamet (foto: Bodø hovedflystasjon).

Av kaptein Hanne Olafsen

Åpenhet, tillitskapning og økt sikkerhet er formålet med inspeksjonene, for selv om det på papiret selvsagt dreier seg om tekniske forhold som tallstørrelser, paragrafer og juss, handler det i like stor grad om åpenhet, i praksis, i ånden av de inngåtte avtaler. Det russiske teamet på 9 offiserer er en del av det såkalte CFE-teamet, som omhandler avtalen fra 1989 om konvensjonelle våpen i Europa, der man på politisk nivå ble enige om gjensidig åpenhet rundt avtalebegrensninger av visse typer våpen.

På Bodø er det F-16 som kommer inn under denne avtalen, men stasjonen har også en informasjonsplikt for Sea King redningshelikopter, selv om en ikke har noen øvre grense på disse.

- For å skape gjensidig tillit om at dette tallet som blir rapportert er riktig, kommer medlemslandene på inspeksjon til hverandre. Her får de mulighet til å telle at alt av utstyr stemmer i forhold til de lister som er rapportert i henhold til avtalen, sier major Rolf Morten Gumdal som har ledet plan-

leggingen og gjennomføringen av inspeksjonen på Bodø hovedflystasjon.

Glimrende innsats

Hele inspeksjonsteamet, med oberst Oddvar Haagensen fra Rustningskontrollgruppen (RKG) og oberst Sergey Vladimirovich Berjosa fra det russiske inspeksjonsteamet i spissen, ble godt informert om stasjonen og avtalebegrenset materiell av fungerende "Site Commander", oberst Sigve Bollestad.

- Det er en del forberedelser før og under en slik inspeksjon og mange blir involvert på ulike nivå. Det har vært en glimrende innsats av alt personell, som jeg vet har en ellers travel hverdag, roser Sigve Bollestad. Han er sjef for Forsvarets Logistikkorganisasjon i Bodø.

Derfor gikk arbeidet med tellingen veldig greit og effektivt. Ansatte ved Bodø hovedflystasjon var på jobb grytidlig for å åpne sheltere, porter og dører som hadde mål på over 2 meter, som er kravet for innsyn.

Rapporten ble etter arbeidet underskrevet av begge parter og senere sendt til Wien slik at alle andre medlemsland skal få tilgang på informasjonen. Det ble for øvrig ingen

merknader i rapporten av noen art ved Bodø hovedflystasjon, og inspektørene likte det de fikk se.

- Dette er det andre besøket Bodø får i tråd med avtalen dette året. I februar hadde vi en evaluering fra Serbia og Montenegro. Vi fristes til å tro at de trivdes så godt i Bodø at ryktene har spredt seg til Russland, og det er jo hyggelig, sier major Gumdal. Han er ikke i tvil om betydningen av disse inspeksjonene.

- Kjempeviktig! Selv om avtalen ble skrevet i en tid da den kalde krigen akkurat var over, har avtalen også stor nytteverdi i dag. Det er svært viktig at landene åpner til gjensidig tillit som dette. Det er aldri snakk om å lure den andre parten, men snarere tvert i mot ved å vise så stor åpenhet som vi overhode kan. Dette er helt klart en viktig del i tillitskapende virksomhet i Europa, understreker Gumdal.

Rustningskontrollgruppen (RKG) – underlagt Forsvarets skolesenter – forvalter og styrer den praktiske gjennomføringen av de ulike tiltakene.

CFE = Conventional Forces in Europe (avtale om konvensjonelle styrker i Europa)

Instant Shelter

Bruksområder:

Forlegning
Messer
Verksted
Lager

Ring 64 83 55 00

www.obwiik.no

rom for frihet

*Avis Bilutleie er eksklusiv leverandør av leiebiltjenester til Forsvaret.
Det gir deg som medlem av BFO spesielt gode priser både på jobb
og privat.*

*For bestilling ta kontakt med Avis Reservasjonskontor
på telefon 815 33 044.*

AVIS

*We try
harder.*

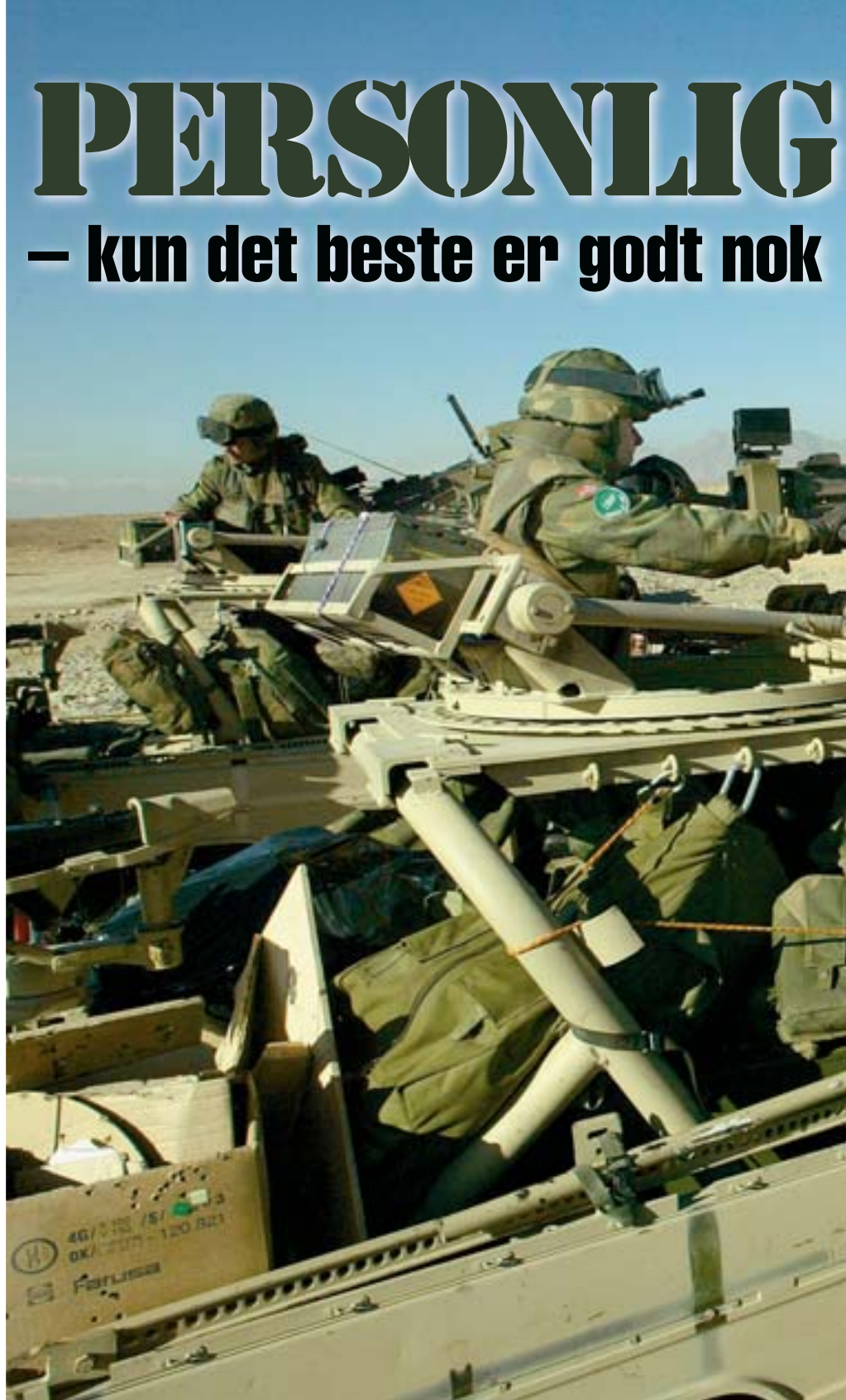
Av Einar Holst Clausen

De mest brukte beskyttelsesvester i dag, er basert på kevlar-teknologi, hvor man også bruker keramiske innleggsplater med kevlar som backingmateriale. Stål sammen med kevlar er også brukt, for å øke beskyttelsesgraden. Dagens kevlarvest veier ca 13 til 14 kg inklusive innleggsplater avhengig av størrelsen på vesten. En får da ca 0,015kvm dekning mot de mest realistiske trusler som skudd fra AK 47. Flere brukere Offisersbladet har snakket med, sier at de føler seg trygge med dagens vest, men at fullbeskyttelsesvesten er veldig tung, og at den hindrer god bevegelighet, eksempelvis ved inn- og utlastning av kjøretøy, samt når man inntar skytestilling.

Kevlarvestene er godt innarbeidet i hele den vestlige verden, og det er derfor ikke lett for andre aktører å få vist frem sine produkter. Et annet materiale som er identisk med Kevlar heter Twaron. Twaron kom som et nytt "pust" inn i markedet og hadde stor suksess inntil det ble kjent at det så å si var identisk med Kevlar. Offisersbladet har valgt å se litt nærmere på enda et nytt materiale som tar opp kampen med Kevlar. Materialet heter Dyneema, og er et Pholyetelen fiber (plast) hvor alle mikrofibrer går i samme retning. Det er det som gir styrken, som er beregnet til 15 ganger sterkere enn stål sammenlignet i strekkstyrke. Dyneema er således betegnet som verdens sterkeste fiber, i forhold til Kevlar som er ca fem ganger sterkere enn stål.

Ett av firmaene som produserer beskyttelsesvester med materialet Dyneema er CPE, og produksjonen foregår i Finland. Deres beskyttelsesvester har i tester vist seg å ha svært god beskyttelsesgrad også mot stikkvåpen og splinter. Dette er trusler som våre styrker stadig oftere står overfor for eksempel i forbindelse med masseopptøyer og uroligheter på patruljenivå. Et argument som har vært brukt mot Dyneema fra fag-militært hold i Norge er at en ikke stopper splinter, dette er i følge CPE helt feil. Tester utført i USA, viser også at Dyneema materialet beskytter svært godt mot direkte treff fra flere typer våpen/kaliber, og at den er lettere enn fullbeskyttelsesvesten (ca 25%) som de norske styrker bruker eksempelvis i Afghanistan i dag.

CPEs har nå utviklet en helt ny type beskyttelsesvest som også gir 360 graders dekning av overkroppen mot realistiske trusler som tohåndsvåpen. I dag har man beskyttelse kun i front og rygg i form av en tung (ca 3kg) plate som er 25 x 30cm stor, og som gir ca 0,015kvm dekning mot for eksempel AK47. CPEs nye løsning hvor også Dyneema sammen med andre materialer inngår, gir minimum 0,4 kvm, eller mer. Det er i følge Offisersbladets kilder, gjennomført

tester som viser at den sterkeste Dyneema-vesten lett kan stoppe 15-20 skudd fra AK 47 i brystplaten.

CPE har sammen med et annet firma også utviklet innleggs plater som skal brukes sammen med den nye vesten for å oppnå beskyttelse mot AP ammunisjon. De er fra 4 til 6mm tykke avhengig av nivået en ønsker og svært lette i vekt.

CPE forteller at det var personell fra det amerikanske forsvaret som først kontaktet CPE, med forespørsel om det var mulig å lage en lett, fleksibel fulldekkende vest mot realistiske trusler.

De var svært imponert over Dyneema-vesten fra CPE som reddet US Marines soldaten Sergeant Will Silcox i kampene i Fallujah i Irak i 2004. Han overlevde mot alle odds.

BESKYTTELSE

Norske soldater og offiserer deltar stadig oftere i operasjoner utenlands, hvor risikoen for splint og skuddskader absolutt er til stede. Det settes høye krav til det materiellet som brukes for å beskytte våre tropper. Splint- og skuddsikre vester har blitt en naturlig del av bekledningen for personell som tjenestegjør i internasjonale operasjoner, og kun det beste burde være godt nok.

"Vi bærer mange kilo Kevlar til nesten ingen nytte", vi har aldri sett en soldat i Irak som skyter på oss med pistol. Treffer kulen fra Kalasnikoven ved siden av platen så er vi ferdig, sier amerikanske soldater som er/har vært i Irak.

Dagens løsning er å legge til ekstra vekt i tillegg til Kevlar vesten for å oppnå beskyttelse, vi går motsatt vei med vårt nye konsept

sier CPE. De sier videre: Antallet soldater som er drept, eller alvorlig skadet, lammet og lemlestet som følge av treff utenfor de tunge innleggs platene er uendelig lange. Noen må jo stille spørsmålet om vi bruker riktig beskyttelse i forhold til virkeligheten på slagfeltet. Vil norske soldater bli skånet for virkeligheten, og for hvor lenge?

Det kommer stadig nye våpen på markedet,

slik som eksempelvis MP7 og FN P90, med veldig små kaliber(4,6mm) og stor gjennomtrengningskraft. Denne type ammunisjon kan stoppes med 360 graders dekning med CPEs nye konsept. Styrker som opererer i konfliktområder står ovenfor AK47, M-16, Ag-3 etc, men sjelden 9mm som Glock eller MP5.

Afghanistan, Irak, Kosovo og snart Sudan er eksempler gode nok. Svært mange >>>

Ny 7,62 x 51AP plate til vester, standard klasse 7,62 x 51 FMJ til høyre.

Tokarev Steel Core med 7,62 x 51Ap beskyttelse i front og rygg.

Tokarev Steel Core (7,62 x 25mm) med maksimalt 10mm taume mot 44 Mag.

amerikanske soldater og offiserer har de senere år blitt skutt og drept med AK47. Med en 360 graders utbygget vest ihht det nye konseptet, med nytutviklede innleggsplater, ville mange høyst sannsynligvis ha overlevd.

I følge CPE, vil vesten med den nyeste teknologien deres ha en vekt på ca 11-12kg med 360 graders dekning mot 7,62 x 51mm AP (Panser brytende). I tillegg mener de at personellet vil få bedre bevegelighet. Konseptet er presentert for det Amerikanske forsvaret og de har vist stor interesse. Flere vester leveres i

disse dager for videre utprøving. Dette fordi de innser at trusselen fra AK47 (95% eller mer) er så stor at de umulig kan se bort fra det.

I skrivende stund så er de første Dyneemavestene med det nye konseptet i operativt bruk, flere varianter er under utvikling og snart til utprøving av amerikanske styrker. Problemet slik CPE ser det er produksjonskapasiteten. Etterspørselen fra USA er stor og siden dette er et helt nytt konsept så er tilgangen på materiale begrenset. I begynnelsen av 2007 vil dette være løst.

Beskyttelse mot AG-3 (NIJ III) og tilsvarende, 360gr dekning, vekt ca 7kg.

FAKTA

Dyneemasvesten spesifikasjoner:

1. 360 graders beskyttelse mot ulike trusler langt over klasse NIJ IIIA.
2. Fleksibelt system, dvs at det enkelt kan formes rundt kroppen.
3. Det kan brukes som skjulbar og utvendig løsning - Utstyrlommer kan festes direkte på den utvendige løsningen.
3. Dekningsområde vil bli ca 0,4kvm, samme som en stor skjulbar vest, dette kan utvides ved behov.

CPEs nye konsept kommer med flere standarder:

- 1) En som står imot Tokarev Steel Core, Bofors 9mm 39B (ammunisjonen går lett gjennom to stk standard klasse IIIA vester).
- 2) En som tåler AK 47 FMJ Kalasnikov 7,62 x 39mm.
- 3) En klasse IV mot panserbrytende ammunisjon, deler av kroppen beskyttet.

Vekter:

- Alt 1) ca 5kg
- Alt 2) ca 6/ 6,5kg
- Alt 3) Dette avhenger av hva brukeren er villig til å betale.

Alle tre alternativene kan lett bli oppgradert med CPEs nye innleggsplate som varierer fra ca 4mm til 6mm, dette avhengig av trusselen.

Uansett tester, påstander og krangel mellom konkurrerende bedrifter, så er Offisersbladet av den oppfatning at kun det beste er godt nok for vårt personell som tjenestegjør i høyrisikoområder. FLO bør legge til rette for en grundig og likeverdig vurdering av flere produsenter av beskyttelsesutstyr. I følge Offisersbladets kilder, skal det snart ut et nytt anbud på slikt materiell, og vi håper da at kravspesifikasjonene kommer ut til alle aktuelle produsenter, til rett tid, og at de ikke diskvalifiserer aktuelle kandidater, til fordel for kun kevlarprodukter.

Degradering av alt personell i Forsvaret?

Nok en gang er det fremlagt en rapport primært for å omfordele penger til investeringer og spare penger i Forsvaret, på bekostning av de ansattes grunnlønn og tillegg for merarbeid. Dette mener Befalets fellesorganisasjon (BFO) region Vest er som at lærere og sykehuspersonell skal betale for utstyr som elever og pasienter bruker.

Forrige gang var da Forsvarets ledelse (Forsvarsdepartementet) ikke tok til motmæle mot de påstandene som kom i pressen om at befalet har alt for høy inntekt. Daværende Forsvarsminister satt med Five-rapporten i skuffen som konkluderte med at befalet ikke tjener mer enn gjennomsnittet. For merarbeid (øvelser, vakt etc.) får befalet betalt langt under gjennomsnittet i Staten. Rapporten ble forsøkt hemmeligholdt!

Statistisk sentralbyrå har i ettertid lagt frem fakta som viser at de ansatte i Forsvaret tjener 13 kr i måneden mer enn gjennomsnittet blant statsansatte.

Denne gangen er det Gradstrukturutvalget som skal prøve å spare penger. Dette utvalget består av personer fra Forsvarsdepartementet, hvor de militære er embetsmenn.

Det interessante er at man egentlig ikke er interessert i gradstrukturen, men bruker sammenligninger med andre land for å underbygge påstanden om at vi har et mellomstøt som er for stort. De landene som Norge sammenlignes med har alle et "Non-commissioned officers" (NCO) korps eller har nylig avskaffet dette (Sverige; for to år siden). Hvis man kompenserer for at disse landene har NCO'er av er Norge ikke langt fra samme faktor disse landene bruker med hensyn til

opprykk til høyere grad (ca. 1 av 3 rykker opp).

Problemet er at det er for mange "sjefs-kokker" (såkalte søyler), med for mange generaler som skal ha sine stabs offiserer. Hvis vi følger tanken om at en general gir minimum en brigader, tre oberster og ni oberstløytnanter gir svaret seg selv. At Forsvaret har innrettet seg med flere styringssøyler enn de landene man sammenligner Norge med skal da ikke de ansatte lide for.

At det har vært en økning av stillinger på det midlere nivå er også fordi man setter strengere krav til kvalifikasjoner enn tidligere, samt at vi er færre til å gjøre de samme oppgavene som tidligere. I tillegg har de ansatte fått pålagt nye oppgaver.

Trenden i staten for øvrig er at det også har vært en glidning når det gjelder bedre betalte stillinger. Der det før var sekretærer har statsforvaltningen nå ofte konsulenter og rådgivere. Dette har naturlige årsaker, fra 1980 til 2003 ble antallet studenter på universitetet fordoblet til 18 %. Antallet arbeidstakere som kun hadde grunnskole ble mer enn halvert i samme periode (fra 44 % til 20 %). Skal man gjøre en skikkelig sammenligning med andre land så må man ta med disse landenes lønns-, pensjons- og andre forhold for befal, fortrinnsvis sett opp mot gjennomsnittsinntekten i landene. En topp britisk NCO tjener bedre enn en norsk

major! Det holder ikke å sammenlikne bare de områdene som passer inn i "fasiten".

Forsvarsdepartementet må sørge for å ta med seg arbeidstagerorganisasjonene i disse gruppene. Nesten hver gang et utvalg blir nedsatt skjer det minimalt med den gruppen som arbeidsgruppen består av. Denne gangen har utvalget unnlatt å ta for seg toppskiktet (flaggoffiserene), men henviser til at det ikke er en del av mandatet og anbefales å ta dette i forbindelse med Forsvarsstudien 2007. Utvalget har dog beveget seg i utkanten av sitt mandat med hensyn til sivile stillinger i Forsvaret. Her foreslår Gradsutvalget at det blir satt ned et utvalg som skal se på muligheten for å senke nivået på sivile stillinger i Forsvaret!

Rådet fra BFO region Vest er at Forsvaret styrer på færre søyler, man skiller lønn og grad, innfører skikkelig horisontal karriere, gjør aktivt bruk av stillingsbeskrivelser, senker jobbtrotasjons hastigheten, bruker sperrefrist også mot opprykk til høyere grad og avviker personell som er ferdig med operativ tjeneste på en skikkelig måte. Kanskje man også bør kalle en spade for en spade og vurdere et NCO-korps på nytt?

Stein Flom Jacobsen
Regionstyreleder

Befalets Fellesorganisasjon region Vest

Glad forsikringstager med bfo-pakken

I løpet av et drøyt år har jeg vært rammet av 3 uhell/ulykker. Alle 3 tilfeller har endt godt - og med rask og velvillig saksbehandling av BFOs samarbeidspartnere!

Historie 1 I mai 05 var jeg uheldig, snublet og skadet en tå på høyre fot.

Røntgenundersøkelse påviste ingen skade, men tåa ble ikke bra. Før jul begynte jeg med behandling hos naprapat, og etter 8 behandlinger så var tåa helt fin igjen (mars mnd). Dette var utgifter jeg betalte selv. I mai så sendte jeg inn skademelding til If. Etter ca 1 uke fikk jeg positivt svar og penger på konto!

Historie 2 I sommer var jeg på båttur.

Etter en liten dukkert foretok jeg maskinbarbering på plattformen. Da jeg skulle skylle maskinen etter bruk, var jeg uheldig, jeg mistet den i sjøen. Etter tilbakekomst på jobben så leste jeg vilkårene. Det kunne se ut som at dette ikke var omfattet av vilkårene. Men jeg prøvde og sendte inn skadeskjema vedlagt kvittering for gammel og ny maskin. Ca 1 uke senere kom det e-post fra Europeiske forsikring. Mitt tilfelle var ikke dekket av vilkårene, men pga godt kundeforhold ville de likevel dekke tapet! Pengene kom på konto.

Historie 3 Sist fredag ble det gjennomført et vellykket inngrep i menisken på mitt høyre

kne. Skaden oppsto i ferien. Jeg var hos lege og til røntgenundersøkelse. Konklusjonen ble at jeg måtte gjennomgå en kikkhullsundersøkelse. Gjennom fritt sykehusvalg valgte jeg Volvat Medisinske Senter, fordi der var ventetiden kortest. Tre dager senere var altså inngrepet foretatt. Imponerende! Like imponerende var saksbehandlingstiden hos BFOs nye samarbeidspartner på gruppeleversforsikringen, AIG Europe. Fem dager etter at skademeldingen ble postlagt var pengene for de første utgiftene på konto! Hvis jeg skulle stått i ordinær helsekø, så måtte jeg ha ventet til slutten av sep. Hilsen Pål Sævik, fornøyd forsikringstager.

Enda en ny forsvarsstudie

- nye koster?

Vi har mye å glede oss over i Forsvaret. Gode kolleger, godt samhold og de fleste steder et godt arbeidsmiljø. Det skal vi være stolte av. I disse dager arbeides det med å skrive en ny forsvarsstudie som på mange måter er en liten milepæl for oss som er oppriktig opptatt av menneskene i Forsvaret. Hvorfor det? Jo, fordi dette er den første gangen Kompetanse og Personell har fått viet slik oppmerksomhet i en studie av denne sorten og at det i tillegg har blitt et eget hovedområde. Det siste kommer jeg særskilt tilbake til.

Fakta om FS 07: Studien er første skritt i å lage en ny langtidsplan for Forsvaret for perioden 2009-2012. Arbeidet med studien vil pågå frem til høsten 2007. Deretter vil en anbefaling om Forsvarets struktur og innretning bli levert til Forsvarsministeren. Basert på anbefalingene fra FS 07, vil regjeringen (les FD) utarbeide et langtidsdokument som skal forelegges Stortinget våren 2008. Mandatet i sin helhet kan leses her: <http://www.mil.no/fs07/start/mandat>.

FS 07 er inndelt i tre hovedområder; BASLOS som skal se på base- og logistikkstrukturen, Operativ struktur, og Kompetanse og Personell som kanskje den aller viktigste. Studien er inndelt i tre faser; Fase 1 som er innsamling av grunnlagsdata, fase 2 som er analyse av data, og fase 3 som skal ende ut i helhetlige anbefalinger om Forsvarets operative struktur med en tilpasset base- og støttestruktur. Hvis du vil vite mer, se her: www.mil.no/fs07

Relevant og bærekraftig

Målet er et relevant og bærekraftig Forsvar! Ved første øyekast høres dette sikkert rimelig greit ut i de flestes ører. For å ta det siste først: Vi er etter hvert blitt vant med å høre ordet bærekraftig. Bærekraftig er blitt politikernes mantra, og benyttes i annenhver setning og ikke minst i svært mange stortingsdokumenter. For at dere skal slippe å spekulere for mye på begrepet, så betyr å være bærekraftig i utgangspunktet: "som bærer seg økonomisk".

Men spørsmålet mitt er hva dette egentlig betyr for oss som militære arbeidstakere?

Det som er hevet over enhver tvil, er at lønnskostnader utgjør en stor del av forsvarsbudsjettet. I 2005 beløp de samlede lønnskostnadene seg til nærmere 9 mrd. Det er 30% av budsjettet. Det betyr ikke at vi tjener for godt, men kanskje at vi er litt for mange mennesker i "systemet". Kanskje det er slik at vi må inn i en ny runde med nedbemanning i Forsvaret. Det kommer høyst sannsynlig til å bli en realitet dersom jeg skal driste meg til å spå

om fremtiden. Vi ser den samme utviklingen i våre nordiske naboland, og det ville i beste fall være naivt å tro at vi i Norge slipper unna.

Men jeg skal vokte meg vel for å svartmale situasjonen. Jeg spår aldeles ikke noen katastrofe for oss militære. Jeg bare sier at vi skal være forberedt på en videre nedbemanning i årene fremover. Det blir antagelig realiteten. I godt samarbeid med de tillitsvalgte skal det sørges for at en eventuell videre nedbemanning skjer i ordnede former, og at lov- og avtaleverk blir fulgt. Det er til beste for Forsvaret og den enkelte medarbeider. Vi skal som Yngve Hågensen så treffende sa det for noen år tilbake: "Sørge for at arbeidsgivera aldri får begge henda på rattet".

Relevant

Å være relevant betyr "som vedkommer saken" eller "betydningsfull". Det er nok den siste betydningen som betyr mest for oss i denne sammenhengen. Men mitt spørsmål er hva eller hvem skal vi være betydningsfulle for? Er det for oppdragsgiverne våre eller f.eks. for NATO? Eller er det kanskje for begge, eller kanskje noen andre? Mitt poeng er bare det at det aldri er sagt noe om hva dette egentlig betyr. Så jeg utfordrer derfor forsvarsledelsen til å utdype hva de mener at begrepet relevant betyr for Det Norske Forsvaret.

Satsing på Kompetanse og Personell (K&P)

K&P-prosessens delområder i FS 07 er: Rekruttering og Seleksjon, Utdanning, Personell, verneplikt og sist men ikke minst kultur- og medarbeiderutvikling. Det siste er ikke minst viktig. Det har vi tydelig sett i media den siste tiden.

Jeg begynner å bli ganske lei av festtaler. Jeg får vond smak i munnen når (eller de gangene) jeg hører at "personellet er vår viktigste ressurs". Når det nå skal satses spesielt på K&P er det derfor med visse forventninger jeg går inn i arbeidet. Vi skal ikke glemme at i arbeidet med MFU 03 så ble det meste av det som ble skrevet om personell kastet i søpla, og de tillitsvalgte ble verken hørt eller tatt hensyn til. For å si det slik: Det var et spill for galleriet!

Når det er sagt, så håper jeg inderlig at det ikke blir tilfelle denne gangen. Jeg har tro på at den sittende Regjeringen tar personellets ve og vel på alvor. Det er i alle fall gledelig å se at de nå har reversert en del av den forrige Regjeringens mer eller mindre hodeløse beslutninger. Det som så langt har vært virkeligheten i alle studier av denne typen

er at det som svar på de utfordringene som er skissert, kun er lagt vekt på strukturelle endringer. Vi vet selvfølgelig at man aldri kan organisere seg bort fra problemene sine! Struktur har aldri vært svaret på kulturelle og personellmessige utfordringer! Så det er nå bare å håpe på at denne studien kan bidra til å rette opp i en del forhold vi ikke har tatt hånd om før.

Satsing på kompetanse og personell er alltid viktig! Jeg kan ikke få understreket det nok. At det nå skal satses er derfor svært gledelig. Dessverre står denne "satsingen" i grell kontrast til en del andre beslutninger som tas på utsiden av studien. For eksempel Forsvarssjefens beslutning om å legge ned Forsvarets Institutt for Ledelse (FIL). Organisasjonene mener denne beslutningen er lite gjennomtenkt og uklok av flere grunner. For det første gir ikke en nedleggelse av FIL store innsparinger. Det er nemlig foreslått å videreføre de fleste av FILs oppgaver. For det andre har Forsvaret brukt fire år på å bygge opp et kompetansemiljø som skal levere forskning og forskningsbasert undervisning i ledelsesfag! Bare dette burde være nok til å tenke seg om både en og to ganger om en nedleggelse. For det tredje leverer FIL tjenester til FD og FMO som alt overveiende får særdeles gode tilbakemeldinger, og "kundene" vil ofte ha mer. Jeg kunne nevnt en rekke andre gode argumenter, men dette får holde for denne gangen. Organisasjonenes oppfordring til FSJ er derfor: Ikke legg ned FIL. Og for å bruke hans egne ord i siste e-brev til Forsvarets personell: "det er ingen skam å snu".

Det er med glede og forventning jeg har begynt i FS 07 på vegne av - og som bidragsyter for de militære organisasjonene. Jeg takker for tilliten, og lover at jeg skal bidra etter beste evne til at personellet, "vår viktigste ressurs" får den oppmerksomheten de trenger og fortjener.

Kommandørkaptein Johan Bergh
Tillitsvalgt for de militære organisasjonene
Forsvarsstudie 07 - (FS 07)
Kompetanse og Personell

Bra leder Didrik!

Etter å ha lest Didriks leder i siste Offiserbladet, hvor han påpeker svakhetene ved avlønning av oss i utenlandstjeneste ble jeg motivert til å skrive noen ord. Didrik har noen gode poenger og jeg har til nå savnet en klarere holdning og større fokus på dette fra BFO. Jeg er veldig glad for at BFO nå ser ut til å ville fronte dette. Som utsendt til ISAF HQ i Kabul har jeg gjort meg noen tanker om temaet.

Nordmenn er av de som får relativt sett dårligst betalt både i kroner og i fritid for sine utenlandsbeordringer. Eksempelvis får en italiensk soldat/offiser et tillegg på 3 ganger egen grunnlønn for opphold i Afghanistan. Britene får, i tillegg til anstendig lønn, hvilket er relativt sett mer enn vi får, fridager så det monner etter beordring litt varierende ut fra hvor lenge de er borte fra heimen. Amerikanerne likeså. Selv tidligere Østblokk-land, med vesentlig dårligere økonomi enn Norge får tillegg som er vesentlig høyere enn det vi nordmenn får, vel å merke når vi sammenligner med levekostnader i respektive land. FSJ, og flere med han, argumenterer ofte med at norske offiserer tjener for godt hjemme i Norge, slik Didrik påpeker i sin leder. Til en viss grad kan jeg være enig med FSJ i det når det gjelder enkelte grupper offiserer. Personlig finner jeg det urimelig at en fenrik/lt på grensetjeneste skal tjene nær 1 million i året. Dette hører dog til unntakene. For eget vedkommende tjente jeg mer på 5 ukers øvelse i februar og mars i år, enn jeg kommer til å tjene på 6 mnd tjeneste i Afghanistan.

Jeg er ikke enig med FSJ at jeg da tjente for mye på øvelsene, snarere tvert imot. Fravær fra familien i 5 - 6 uker er ikke noe å trakte etter og bør kompenseres deretter. Poenget er nok, som Didrik påpeker i sin leder, at det er lønnsnivået i utenlandstjeneste det er noe galt med.

Jeg vet ikke hva som ligger til grunn for tankegangen om at vi har beordringsplikt så det er ikke så farlig med hva dere får betalt. Vær glad du har jobb og hold kjeft er et argument jeg ikke trodde hørte hjemme i dagens samfunn. Det er

også paradoksalt å se at andre nasjoner som også har beordringsplikt, betaler sine soldater og offiserer vesentlig bedre enn det Norge gjør. I mine øyne har de tatt litt av poenget, nemlig at konsekvensen av å beordre noen til risikofylt tjeneste innebærer et stort ansvar for den som beordrer. De kan ikke gjøre noe med risikoen, men de har skjont at de til en viss grad kan kompensere ved å betale anstendig.

Hva synes sa jeg er anstendig betaling? Det er mange måter å kompensere utenlandsoppholdet på, som kan gi en anstendig kompensasjon. Personlig mener jeg at jeg burde sittet igjen med minst 2,5 av hva jeg ville tjent hjemme, når man ser på belastningen med fravær fra familien, arbeidsbelastningen, miljøbelastningen og den generelle risikoen ved tjeneste i områder som Afghanistan.

For eget vedkommende må min kone redusere stillingen sin med 20% for å få ting til å gå rundt hjemme. Der forsvant noe av overskuddet og motivasjonen for tjenesten. At min 2,5 år gamle datter til tider knapt vil snakke med meg på telefonen, en annen sak som ikke kan prissettes men som bør tas med i betraktningen. Dagens tillegg pluss skattefritak fra dag 1, er en mulighet. Samme ordning som personell fra UD, fullt utenlandstillegg er et annet. Utbetale en ekstra månedslønn hver måned – skattefritt, er en tredje. Det er mange måter å gjøre dette på. Poenget er at lønna må opp!

Konklusjonen min er at jeg er glad BFO har satt fokus på dette nå. For meg er dette mye viktigere enn å kjempe for årlig gratisreiser for personell som bor der de er født, om mindre justeringer av ATM tillegg hjemme, eller om befalelevene skal bli sersjanter etter ett eller to år. Vi må påregne alle som en å tilbringe mer tid i utenlandstjeneste nå enn for noen år siden og dette må kompenseres på en anstendig måte. Knapper og glansbilder holder ikke i lengden.

Oblt Ulf Boger
Kabul

Fantastiske forsvarsbygg

Gjennom de siste årene har Forsvarets bygg og eiendommer vært i søkelyset med så mange slags mer eller mindre skandalepregede oppslag. Fellesnevneren er millionverdier. Over brøkstreken finner vi vedlikehold av gamle praktbygg, oppføring av nye og tidvis også underlige avtaler om avhending. Dette er toppen av isfjellet, og kan hende den delen av virksomheten som fenger mest. I alle fall er det slik at svært få levner boligene til Forsvarsbygg særlig omtanke, ikke engang Forsvarsbygg selv.

Forsvaret har en betydelig boligmasse som sjelden eller aldri får komme opp for luft. Denne stemoderlige behandlingen av egen eiendom er mildt sagt underlig, spesielt når Forsvarsbygg går så det griner. Beboerne betaler leien sin, men får fint lite eller ingenting igjen gjennom nødvendig vedlikehold. Noe av bidraget til millionoverskuddet ligger muligens her, men hvis målsetningen er titalls millioner i overskudd på bekostning av nødvendig vedlikehold, må det være lov å stille spørsmål ved hensikten til virksomheten.

Et skingrende gjennomgangstema for Forsvarets boliger er manglende vedlikehold, manglende planer for vedlikehold og manglende evne eller vilje til å ta tak. Forsvarsbygg står i ene enden og toer sine hender, leietakerne fortviler i den andre, mens det regionale boligkontoret står i midten, svinebundet og uten salt til grøten. Ansvarsforholdene synes å være meget klare, men av en eller annen underlig årsak vil ikke Forsvarsbygg vedkjenne seg noe som helst, og dumper i realiteten byrden over på Boligkontoret og leieboerne.

For ordens skyld; Forsvarsbygg eier alle bygg som Forsvaret disponerer. I egenskap av å være eier er det også Forsvarsbygg som skal stå for vedlikeholdet av boligmassen. Boligkontorene rundt i landet er administrative ledd for kontakten mellom leietaker og eieren. Innmelding av behov for vedlikehold går gjennom dette leddet. Deretter blir behovene meldt inn sentralt før de havner hos den lokale Forsvarsbygg filialen, som hiver seg rundt og stryker punkt etter punkt på vedlikeholdslisten fordi det ikke er penger. Så var det året i boks, og Forsvarsbygg kan ta dekning bak Boligkontoret og gå i dvale til neste gang. Dermed blir det umulig å komme et eneste skritt videre. Enkelt.

Å gjemme seg bak prosedyrer og regionale boligkontor på denne måten er både uprofesjonelt, om ikke grov tjenesteforsømmelse, og ikke minst etisk forkastelig. Det er fremdeles lov å bruke hodet lokalt, selv i Staten, men gjennom tilstanden på boligmassen på bedømme, har så tydeligvis ikke vært tilfelle for Forsvarsbyggs ytre etat de siste decenniene.

For enkelte av boligene eksisterer det altså ikke noe så grunnleggende som en vedlikeholdsplan engang. Eierne gir med andre ord blaffen i å holde egen eiendom. Når så er tilfelle skulle det være nærliggende å tro at en avhending var på trappene, men neida, det er behov for boligene – for det har Boligkontoret sagt, men disse sliterne har som kjent ikke en krone, og da er vi like langt.

Dette er en praksis som ikke kan få lov å fortsette. Meget store verdier blir forringet uten at det får konsekvenser. Vi har eksempler på boliger som har blitt kondemnert etter bare 10 års bruk. Det sier egentlig det aller meste, men før det blir tatt tak et sted blant Forsvarsbyggs 12(!) direktører i konsernledelsen får dette lov å kverne videre, med Forsvarsdepartementets velsignelse.

BFO Region Vest

Bruk det til å reise et nytt sted...

...og spar penger på drivstoff

Hva vil du bruke det til?

Tenk deg at du har økonomisk frihet til å bruke penger på det du vil og når du vil. Esso MasterCard gir deg denne friheten.

Du kan invitere familien med på en ekstra ferietur, eller spandere det siste innen ny teknologi på deg selv. Og du betaler verken årsavgift for kortet eller gebyr ved varekjøp.

Ikke nok med det. Som medlem av Forsvarets Personellservice, gir ditt Esso MasterCard deg gode rabatter på både drivstoff og andre Esso produkter. Med dette kortet får du 40 øre avslag per liter drivstoff og i tillegg 20% rabatt på hver bilvask og 10% rabatt på all smøreolje.

Så hvorfor ikke søke om ditt Esso MasterCard i dag? Du kan bruke det til hva du vil, når du vil. Søk på <http://www.essomastercard.no/fp>

Vi kjenner livet på veien.

Kommandør Hans Christian Helseth hilser til minnebautaen etter avdukingen.

En plass å kaste anker for godt

Initiativtageren flankert av marineprest Georg Jokstad og seniorprest i Sjøforsvaret Leif Tore Michelsen.

Av Rolf J. Ledal

"Så når kvelden komme og eg stilt går ombord, og min livbåt blir låra i seks fot med jord", synger Vamp i "Tir n'a Noir". Teksten om den gamle sjømannen som vet at han snart skal dø er fylt av bildebruk fra det maritime miljøet, og for mange som har levd et langt liv i Marinen er det kanskje mye å kjenne igjen, i Kolbein Falkeids dikt. Nå er alternativet for de som ikke ønsker å få låret sin livbåt i seks fot jord på plass. Haakonssvern har fått sitt eget sted, et sted som er en mellomting mellom å spre asken for vinden og å ha en konkret gravplass å gå til.

Ankerplassen er laget etter initiativ fra

nylig avtroppet sjef for fregattvåpenet, Hans Chrstian Helseth, og er et viktig supplement til Haakonssvern som orlogsstasjon og hovedbase. Som eneste militære base i Norge med egen minnelund, har nå prestatjenesten mulighet til å ivareta alle handlinger som ligger innenfor kirkens virksomhetsområde. Tidligere har det vært utført barnedåp, konfirmasjon, visler, bisettelser og begravelser fra Haakonssvern kirke. Nå er det altså mulighet for å bli stedt til den siste hvile på Haakonssvern for de som ønsker det. Svært mange av de ansatte ved orlogsstasjonen er innflyttere til Bergen og har kanskje ikke så sterke bindinger til landet, er det nettopp Haakonssvern og Marinen som binder folk sammen.

Ankerplassen skal være et sted å gå til for etterlatte og venner hvor de kan sette seg ned og minnes alle de fine stundene de har opplevd sammen med avdøde. Rett utenfor kirken har Forsvarsbygg laget en fin liten minnelund med en bautastein, ankeret fra gamle KNM Stavanger, en benk og litt beplantning. Inne i kirken er det en tavle hvor de som velger å benytte seg av Ankerplassen kan få sitt navn inngravert.

Tir n'a noir er et gammelt keltisk navn på huldrelandet som hører havet til, en plass der gode folk fikk komme til etter deres død. I dette landet var alle lykelige og sorgfrie. 9. juni mens solen varmet og tonene fra KL Geir Mykings trombone varsomt ga lyd, ble Ankerplassen til Haakonssverns eget Tir n'a Noir.

FINLAND VELGER HUGIN

Kongsberg: Den finske marinen satser på Kongsberg-produserte Hugin undervannsfarkoster til tre nye minejaktfartøyer som bygges i Italia i 2009-2011. Dette blir Hugin's første utenlandske gjennombrudd etter at en prototype har vært testet i Sjøforsvaret noen år. Salget har en verdi på ca. 150 mill. kroner. Flere land begynner å etterligne det norske konseptet.

Tekst og foto: Tor Husby

Ole Refshal, som er markedsdirektør for minejaktssystemer i Kongsberg Defence & Aerospace, er mektig stolt over Huginseieren av naturlige grunner:

-Salget til Finland har ikke bare vært en veldig lang prosess der vi har brukt store beløp, men den finske marinen har også gjort en uvanlig grundig jobb og har stilt mange strenge krav. Sjelden har vi sett en kunde som har gått så detaljert til verks. Seieren er desto større, sier han.

Internasjonal test

I 2003 inviterte Finland tyske, franske, britiske, svenske, nederlandske, belgiske, spanske og norske minejaktfartøyer til en test der det gjaldt å oppdage en håndfull miner som var plassert på havbunnen utenfor Hangø. Fra Sjøforsvaret deltok KNM "Oksøy". Alle fartøyene baserte seg på skrogmonterte sonarer. Trass i iherdig

leting hadde alle vansker med å finne minene. Problemet skyldes de spesielle vannforhold med mye brakkvann og relativ høy vann-temperatur øverst og kaldere vann nedover mot havbunnen. Forholdet skaper store temperatursjikt i havet og gjør det vanskeligere å se hva som skjuler seg på havbunnen, selv om dybden bare er 30-40 m.

Men i 2004 var Sjøforsvaret tilbake, men denne gang med Hugin som ikke bare opererer nært over havbunnen, uavhengig i forhold til moderfartøyet, men som også har sensorer som er bedre egnet til å finne miner. Da fant den alle de skjulte finske minene med en gang og beviste sin overlegenhet, sier Refshal.

Legger om kursen

Som følge av denne testen og senere demonstrasjoner i Norge, har den finske marinen lagt om kursen og satser på Hugin mens de senker kravene til de skrogmonterte sonarer på de nye minejaktfartøyene som blir ca. 55 m. lange og har en kostnad på rundt 800 mill. kroner per

stykk. De bygges av Intermarine ved La Spezia. Ingen i Europa har bygget så mange minejaktfartøyer som dette verftet. De tre Hugin-farkostene leveres fra Kongsberg Defence & Aerospace til den tyske underleverandøren Atlas Elektronik og kontrakten underskrives på slutten av 2006. Når de nye fartøyene blir operative markerer Finland seg som en minejakt pioner ved siden av Norge. Inkludert i salget er en hydrografipakke som skal bidra til å kartlegge havbunnen: et multistråle ekkolodd, sedimentekkolodd, pluss en tauet sonar bak moderfartøyet. Pakken inkluderer også en Minesniper som er en liten torpedo for å sprengte de miner som oppdages.

Det er program på gang for å forberede bruk av Hugin i nye roller, som eksempelvis etterretning, der de kan operere sammen med fregatter, MTB-fartøyer, Stridsbåt og til og med ubåt, der de tenkes sluses inn og ut av torpedørørene. Problemet i det siste eksempel er ikke å lage en Hugin i liten størrelse, men å få den inn igjen i ubåten etterpå. Det snakkes

Hugin fires ned i vannet fra minelegger.

Det kreves dyktige teknikere for å behandle slikt avansert materiell.

også om muligheter for å sende data direkte mellom en Hugin og en ubåt. For Finland vil det være aktuelt å ha en Hugin på isbryter eller andre sterke fartøyer. Minejaktfartøyene i komposittmateriale kan ikke forsere is.

Internasjonal interesse

Hugin's overlegenhet i å snuse opp miner fører til at land etter land starter lignende undervannsprogrammer. De fleste vil KDA møte som konkurrenter om noen år.

-Men da er det fint å ligge et hestehode foran!, sier Ole Refshal.

Hvordan er de internasjonale markedsutsiktene for Hugin-systemene?

-Mange eldre minejaktfartøyer skal oppgraderes i Europa og Østen. Portugal er interessert i vårt system og kan komme raskt på banen. I vårt nærområde bygger de tre baltiske landene opp sin kompetanse på minejakt. Den åpenbare grunnen for interessen er at havbunnen i Østersjøen vrirler av miner og eksplosiver - ca 80.000 - fra de to verdenskrigene og den kalde krigen. Men foreløpig mangler de baltiske landene penger til å ta fatt på oppryddingen.

For øvrig har Hugin blitt demonstrert for en rekke land: USA, Australia, Storbritannia, Frankrike og Storbritannia m.fl.

Til Sjøforsvaret

Finland kjøper den nyutviklede Hugin 1000 MR, som Sjøforsvaret får allerede i 2006/07. Deretter står testing i ca. ett år før døren før eventuell beslutning om serieproduksjon. Planen er å utstyre hvert av de seks norske minejaktfartøyene med en Hugin fra rundt 2009. Dette faller godt inn i KDA's leveranseplaner til Finland fra samme tidspunkt.

Sikkerhetsoffiserne på FN-bygget i New York er FNs «ukjente politistyrke» og livvakt. Få nordmenn kjenner denne sikkerhets-offiser-karrierén, der norsk militærkarriere er en av de beste bakgrunner for opptak.

FN'S UKJENTE SIKKERHETS-KARR

Sikkerhets opplegget er stort rundt Kofi Annan.

Bjørn Nauf foran FN-bygget.

Tekst og Foto: **HENRIK PRYSER LIBELL**

Bagdad, 19. august 2003

- Jeg var i ferd med å gå på vakt. Jeg reiste meg fra lunsjbordet. Da smalt det. Min kollega ble kastet i veggene tre meter lenger vekk. Selv ble jeg slengt i gulvet. Jeg husker bare at det smalt, alt ble mørkt og da man åpnet øynene var det støv overalt. Vi tok oss til øynene og følte på oss selv for å se om man levde. Slik forklarer den norske sikkerhetsoffiseren Bjørn Nauf øyeblikket da FN for første gang i historien ble direkte angrepet. Nauf har arbeidet syv år i sikkerhetsorganisasjonen til FNs hovedkvarter. Han var på vakt i New York da flyene slo inn i WTC, han var bodyguard for Hans Blix i hans jobb som våpeninspektør den dagen Irak-krigen begynte, han har vært bodyguard for Carl Bildt i hans jobb som fredsmegler og han var på livvakt i Bagdad da et FN-bygg ble angrepet for første gang i historien. Ofte har det vært dramatisk, som da han måtte evakueres sammen med Blix bare timer før angrepet fra amerikanerne kom over Irak.

Ti kilo gull for Kofi

Angrepet han opplevde i Bagdad kom som et sjokk på FN og på verden. Det var et vannskille i FNs historie som akseptert nøytral part i alle konflikter. Men etter krigen i Irak har Bin Laden utlovet ti kilo gull til den som dreper Kofi Annan. Og det har ført til at sikkerhetsorganisasjonen i FN, som er FNs egen interne politistyrke så og si, er blitt en stadig viktigere del av FN etter 11. september. "FN-politivenet" er langt mindre kjent enn sine blåhjelmede kolleger.

Institusjonen er hovedkvarterets "livvakter" på alle vis, fra vakthold til bodyguard-oppgaver. De har også politimyndighet inne på FN-bygget og i fire kvartaler rundt bygget, som ikke juridisk sett regnes for amerikansk territorium.

FNs eget politi

Naufs bakgrunn er soldattjeneste i Bosnia og Makedonia. Den bredskuldra, røslige norske sikkerhetsoffiseren gir et hardkokt inntrykk når Offisersbladet treffer ham utenfor FN-bygget i New York, der han har eskortetjeneste, med 24 tommers night stick, en felt Mp5 og en glock 19. Tilsammen er en styrke på 217 ansatte. De fleste norske kommer fra militær bakgrunn, gjerne FN-tjeneste. Kaj Rene Olsen er en av dem. Han forlot sitt arbeid som fengselsvakt i Oslo krets fengsel for å friste opptaket i New York og klarte å komme igjennom nåløyet. Tilsammen er de nå seks norske i styrken. Nordmennene utgjør den nest største ikke-amerikanske gruppen (etter Romania med sine 9 sikkerhetsagenter) selv om over 60 land er representert i politistyrken. Likevel er de fleste ansatte amerikanske.

Politi i egen sone

Få vet at FN-bygget og gatene rundt bygget rent juridisk faktisk ikke er rent amerikansk territorium, men internasjonalt FN-område. Det er ikke amerikansk lov, men folkeretten og en komplisert sammenheng av avtaler som gjelder som lov i FN-sonen. I denne internasjonale sonen fungerer FNs sikkerhetsoffiserer med politimyndighet, i samarbeid med vertsregjeringen. FN-politiet har altså politimyndighet innenfor sonen fra 42nde til 48nde gate. Her kan ikke NYPD, New York-politiet håndheve amerikansk lov uten samarbeid med FN, men det er naturlig at FNs sikkerhetsavdeling i praksis samarbeider tett med både NYPD, og ikke minst FBI og Secret Service.

Monotone rutiner

Vaktene arbeider turnus, med oppdrag som skiller seg fra hverandre for at ingen ansatte skal få en for monoton jobb. De ferskeste rekruttene må nøye seg med de kjedeligste rutineinspeksjonene, som baggasjesjekk

HER

Ved statsbesøk skal sikkerhetsrutinene være nøye gjennomgått.

Norsk sikkerhetsoffiser Bjørn Nauf.

Alexander Baranov.

av besøkende, eller som utendørsvakter i den strenge, ekstremt kalde og trekkfulle havluften i New York-vinden. Men mer krevende oppdrag er eskorte eller livvaktjeneste. Det er sikkerhetsvaktene fra New York som følger med i felt når viktige FN-topper som Kofi Annan eller hans nestkommanderende skal besøke felten. Ofte kan det være vanskelige oppdrag som det Nauf opplevde i Irak. Utplassering i felt kan vare alt fra to uker til to år. Utenlandsoppdragene regnes som farligere enn New York-arbeidet, noe Bjørns erfaringer i Bagdad viser. Det er ikke pliktig, man melder seg frivillig. I praksis er de fleste som drar i slike oppdrag som regel under 40 år, og uten familieforpliktelser.

Alternativ karriere

Opptak til "FN-politiet" skjer ved direkte søknad. Kravet for søknad er enten 2 år som politi i hjemlandet, eller 3 år som soldat. Det er to eller tre rekrutteringer i året, antallet stillinger avhenger av hva som er ledig. Kun de beste velges til intervju og opptaksprøver i New York, og kun de beste av disse får jobb.

Alexander Baranov, tidligere oberstløytnant i det russiske anti-korrupsjonspoliti, er assistant Chief of Administration på FNs sikkerhetsstyrke, og ansvarlig for rekruttering til FNs interne "politi". Ifølge ham er det mest lokale kandidater, som canadiere og amerikanere som søker siden kandidatene må møte opp personlig i New York. Bjørn oppdaget karrieremuligheten tilfeldig. - Jeg hadde vært 13 måneder i Bosnietjeneste og 6 måneder i Makedonia som FN-soldat, og så ville jeg bare se hovedkontoret til organisasjonen jeg hadde jobbet for, forteller han.

Han fikk vite om sikkerhetsenheten under besøket. Så søkte han formelt, kom på opptak, ble utvalgt av de 3000 søkere, og derfra videre fra nåløye til nåløye helt til finalen. Da var de 30 stykker, hvorav 16 ville få jobb. Reisen til New York måtte han selv dekke. Da han fikk jobben var det som en av de 16 beste av 3000 søkere.

Startlønna er på 44,191 dollar i året, brutto, så kommer overtid i tillegg. Skatt betales direkte til FN. Pensjonspoeng tjener man ikke. Ikke-amerikanske statsborgere

som fullfører tjenesten kan etter endt tjeneste bli amerikanske statsborgere. - Vi har satt 32 år som en øvre grense for søkere, det er ikke fordi vi bare vil ha unge folk eller ikke verdsetter erfaring høyt nok, men fordi noe annet ville ødelegge karrierestigen for dem som jobber her. Folk som er rundt 40 eller mer ville starte på en altfor høy grad, og det er demotiverende for andre yngre rekrutter. - Vi har grader fra S1 til S7, forklarer Baranov. Lønnshierarkiet: S1 er starterlønn, deretter stiger man i gradene fra seargant til lutenant til captein. S7 er en inspector.

Livvakt, Pass, ID og vakt Baranov forklarer hvordan enheten er strukturert. De faste avdelingene er: Livvaktjeneste, Pass og ID enheten Låssmeden / fysisk sikkerhet (kompliserte låsingssystemer, alarmer osv), Opplæring Training Unit, Generalsekretærens livvakt tropp (residens, jobb, reise). Først og fremst er styrken konsentrert om vekteroppgaver for selve bygget, men FN sender også sine folk til steder der FN jobber, det være seg Sierra Leone, Liberia, Bagdad og andre plasser, hvor FN låner ut sikkerhetsoffiserer til de fredsbevarende styrker.

Skandinavisk politi best

Politierfaring er noe av det mest verdifulle man kan søke hit med, og norsk politierfaring rangerer som noe av det høyeste. Baranov snakker av personlig felterfaring fra fredsbevarende oppdrag i Kroatia 1994 – 1996 og Bosnia 1997- 1999. -Jeg arbeidet med nordmenn der og, og de er de dyktigste. De følger alltid boka, sier Baranov. Han husker norsk pliktfølelse og ordensans fungerte selv under ekstreme forhold og fiendtlig ild, fra Operation Storm i 1995, da kroatene i et lynangrep gjenvant hele serbiskokkuperte området Krajina. - Gir du et oppdrag til en norsk offiser vet du at det blir utført, både i tide og grundig, skryter russeren av nordiske kolleger. - Det er de beste politimennene og sikkerhetsoffiserene.

Ajungilak

Ajungilak gjorde det mulig for Amundsen å erobre Sydpolen og har gitt utallige kjente fjellklatrere beskyttelse på de høyeste fjelltoppene i verden. Med over 150 års erfaring er soveposemerket ikke bare det eldste i verden, men også det mest oppfinnsomme. I år tilbyr vi for eksempel en futuristisk sovepose, den første soveposen uten vatteringssømmer. For første gang i kunstfibersoveposens historie har vi laget en sovepose som ikke har vattert, men i stedet laminert fyll. Dette gjør at kulden ikke trenger inn så lett.

Future sovepose

Den første soveposen uten vatteringssømmer: Laminering av fyllet hindrer at kulde trenger inn. Multivarmerkonsentrasjon for ideell temperaturkontroll i fotregionen. Best forhold mellom vekt og isolasjon innen kunstfiber. Fyll: MTI®12. Utvendig stoff: light TXTM. Komfort temperaturer etter EN 13537 vil være -10 og -3.

Fåes i følgende modeller:

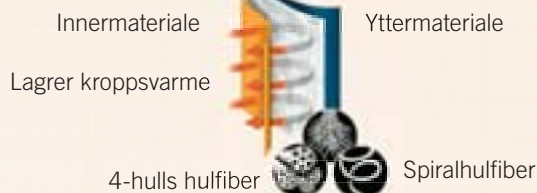
Future Winter 180/195L
Future 3-sesongs 180/195L

Veil. pris: 1.999,-

Veil. pris: 1.799,-

MTI®12

En enestående polyesterfiberblanding av høy kvalitet, bestående av mikro-, multihull- og spiralhulfiber. Den kombinerer svært lav vekt med stor komprimeringsevne og er samtidig utrolig robust.

For ytterligere informasjon:

www.ajungilak.no eller Ajungilak AS på tlf.: 23 14 37 00

CamelBak® Introduserer Den Beste Flasken «the Better Bottle»

Enkel å drikke uten søl med CamelBak's patenterte bite munnstykke "Big Bite Valve" CamelBak Products, LLC, verdens ledende produsent av hydration systemer introduserer den nye CamelBak flasken, en revolusjonerende drikke løsning, på Outdoor 2006 i Friedrichshafen. Den nye CamelBak flasken har det patenterte "Big Bite™ Valve" som er kjent fra CamelBak drikke sekker, sammen med en innovativ og brukervennlig design som gir drikke uten søl – er dette en flaske som er perfekt for bruk på kontoret, under trening, i bilen eller på tur.

- Enkel å drikke fra, ikke noe søl ved å bruke CamelBak Big Bite Valve
- En hånds bruk – det er enkelt å bare slå opp Big Bite Valve og drikke.
- Trenger ikke å bikke flasken – bare å bite og suge.
- Enkel og rask lukking av drikke enheten – lukkes og låses med en hånd
- Enkel å bære med integrert bøyse

- Perfekt størrelse – passer perfekt i hånden og inneholder riktig volum med 0,75 liter
- Enkel å rengjøre – tåler oppvaskmaskin
- Passer andre flasker og de fleste vannfiltre ved å bruke standard lokk størrelse
- Tilgjengelig i 9 farger blå, rød, oransje, grønn, rosa, lys blå, grå, coyote og sort

Den nye CamelBak Flasken vill bli tilgjengelig i Europa fra november 2006.

Handsfree til bilen?

Nå er det slutt på ørepropper og irriterende ledninger som alltid er i veien når du kjører.

Firmaet TT Microtrading har nemlig lansert produktet Supertooth 2, som ganske enkelt festes til solskjermen i bilen. Supertooth 2 kommuniserer med alle mobiler som har Bluetooth, og tilkoblingen til din mobil er enkel (bare følg bruksanvisningen). Offisersbladet har testet Supertooth 2, og kan bekrefte at dette skulle vært anskaffet for lenge siden. Da hadde jeg spart 2 x bøtelegging for bruk av håndholdt mobil, samt flere farlige situasjoner i trafikken når mobilen ringer i bilen, og du ikke er helt sikker på hvor du har lagt den!

Med dette geniale og snertne handsfree-apparatet i bilen var det bare å trykke på motta samtale, så sørget innebygd mikrofon og høyttaler for at begge hender fortsatt kan være på rattet.

Apparatet har volumkontroll, lang taletid og stand-by tid pr oppladning. Jeg har etter to ukers bruk fortsatt ikke ladet den opp etter første oppladning.

Supertooth 2 kan trygt anbefales til alle lesere som er opptatt av kvalitet, og trafikkikkerhet knyttet til mobilbruk under kjøring. Les mer på internettsiden: www.ttmicrotrading.no

Det jobbes med å få en BFO-avtale på Supertooth II.

Einar Holst Clausen/Redaktør Offisersbladet

Av Einar Holst Clausen

Torbjørn Kjosvold er født og oppvokst på Notodden, og allerede som 13-åring hadde han bestemt seg for å bli fotograf. I 1982, flyttet han som 16-åring hjemmefra og gjennomførte videregående på Glemme i Fredrikstad. Hans brennende ønske om å bli en god fotograf, førte til en bratt selvlæringskurve, i tillegg til at han jobbet som freelance-fotograf for to distriktsaviser, en lokalavis og alle fotobutikker på Notodden.

Førstegangstjenesten ble avtjent i 1985 som stabs.ass for G-2 i Brig N, og selv om det ikke ble mye fotografering i denne tjenesten, så huskes den på grunn av alle utfordringene og det gode samholdet blant gutta. Torbjørns sterkeste minne er Vassdalen-ulykken, som inntraff like før dimisjon. – Jeg satt i Brig.Ko sammen med blant andre Arne Pran og Geir Anda, og det var meget sterkt å være vitne til hva som skjer når en så tragisk ulykke rammer Forsvaret.

Variasjon og utvikling

Mye har forandret seg siden han begynte på det som da het Forsvarets Rekrutterings og Opplysningstjeneste(FRO) i 1986. – Det jeg jobbet mest med da, var utdannings-brosjyrer og lysbildeserier, i tillegg til en del fotografering for daværende Forsvarets Forum. Fra 1989 ble det stadig mer

fotografering, noe som passet meg utmerket. Jeg var til stede nesten over alt hvor det skjedde noe av interesse, men antall reisedøgn i løpet av året økte da også kraftig.

Fra å jobbe med gamle kameratyper og filmer som måtte fremkalles, så ble det i løpet av 90-årene mye lettere når den digitale utviklingen banet seg vei. Hva innebar dette for deg Torbjørn?

- Det ble lettere å etterbehandle bilder, men det førte også til at jeg i løpet av et oppdrag tok tre-firedobbelt antall bilder. Jeg tar ofte opptil 1.000 bilder på mitt digitale kamera i løpet av et oppdrag, og etterarbeidet med sortering, utvelgelse og bearbeidelse av bildene, tar svært lang tid. De 20.000 bildene vi har lagt ut på Forsvarets digitale bildearkiv, er kanskje et utvalg av over 400.000 bilder som er tatt de siste årene.

Det er nesten ikke en krok i Norge, eller noen storøvelser som Torbjørn ikke har fotografert, og lange reportasjeturer i utlandet har det også blitt mange av. Her er noen av områdene han har festet til minnebrikken i sitt kamera:

- Libanon, mange ganger i løpet av UNIFIL-perioden frem til 1990
- Kuwait/Irak i 1991
- Bosnia i 1992
- Cambodia i 1995 ifm minerydding
- Kosovo i 1999

- Afghanistan flere ganger fra 2002-
- Irak i 2002-2004
- Flere rakettutskytninger i utlandet, sist i USA med NASAMS

Farligste oppdrag

Hva er det farligste oppdraget du har vært på?

- Det er utvilsomt Sarajevo 1992! Det var relativt tidlig i stridighetene, hvor bombe-nedslag og skuddsalver kunne høres hele dagen. Jeg og Jan Rønne fra Forsvarets Forum reiste ned med en Hercules fra 335 skvadron, som skulle levere forsyninger. Da vi ankom flyplassen utenfor Sarajevo, var situasjonen meget ustabil, og de kunne ikke garantere for vår sikkerhet hvis vi forlot flyplassen, og etter mørkets frembrudd ble alle porter låst. Journalister fra NRK, Dagbladet, VG og Aftenposten trakk seg ut av området og reiste hjem pga situasjonen. Da gjorde vi det som kanskje må betegnes som dumdristig. Vi fikk ordnet en biltransport inn til Sarajevo, og uten personlig beskyttelse, i 100-160 km/t mellom utskutte trikker og biler, kom vi til slutt frem til et skadeskutt Holiday In hotell, og hoppet inn gjennom hullet der inngangspartiet hadde vært. Bilen vi hadde kjørt fikk to treff fra en sniperskytter i "Snipers Alley", så kanskje flaksen var større enn forstanden den gang. Uansett, så var det en tabbe. Vi sto der med kamerautstyr og 3 liter appelsin juice, i et bombetruet hotell

«Å reise og fotografere i Afghanistan, er som å reise i en eventyrbok»

Som fotograf ved Forsvarets Mediesenter, har Torbjørn Kjosvold latt sitt kamera fange inn det meste av militær aktivitet i innland og utland. Torbjørn og kilovis med kamerautstyr, har gitt oss bilder fra alle større øvelser, og internasjonale operasjoner i 20 år. I de mest hektiske årene har det blitt opp til 150 reisedøgn i året, og timesvis i rute-fly, militære transportfly og helikoptre. Ikke verst for en fotograf med flyskrekk.

Splintssikker vest er fast følgesvenn på mange turer.

Forsvarets fotografi

midt i Sarajevo. Den eneste maten de hadde på kvelden var purresuppe, og det var like greit, for hotellet fikk et direktetreff av en BK-granat på natta, og døra til vårt hotellrom datt inn i rommet.

Selv da ville gutta fra CNN ha oss med opp på taket for å få med seg alt. Vi takket høflig nei. Neste dag var det bare å komme seg tilbake til flyplassen på samme hasardiøse måte, hive seg inn på første fly – uten å ha tatt ett eneste bilde!

Morsomste oppdrag

Hva er det morsomste oppdraget du faglig sett har vært på Torbjørn?

- Her er det to sidestilte som jeg velger å sette øverst på listen min. Det ene er mitt første fotooppdrag i Afghanistan, som var en utrolig opplevelse! Vi ble meget godt mottatt av den norske styrken, og vi fikk være med på norsk patruljering, i tillegg til patruljer fra de engelske og amerikanske spesialstyrkene. Jeg var der i nesten 14 dager, og jeg tok nesten et femsifret antall bilder i løpet av oppholdet.

Det andre er turen til Antarktis/Dronning Mauds land februar 2005, med en Hercules fra 335 skvadron på oppdrag for Norsk Polarinstitutt. Dronning Sonja var også med på den lange turen, som endte opp med en perfekt landing på isen. Lysforholdene er meget spesielle i Antarktis, og det ble mange

flotte bilder fra denne fantastiske opplevelsen. Spesielt var det også at vi måtte tanke opp flyet fra 200 liters fat, med håndpumper, og bare det tok ca 8 timer!

Det mest kaotiske oppdrag

Det må være turen hvor jeg dro sammen med Jahn Rønne fra Forsvarets Forum sommeren 1991 til Dubai. Vi reiste til De Forenede Arabiske Emirater, for å lage en reportasje om Hercules'en (335 skv) som fløy forsyninger fra Norge til KV Andenes i Dubai og til det norske feltsykehuset i Umm Qasr i Sør-Irak. Vi ble forsinket på grunn av visumplikten til Kuwait i Dubai, så Herculesen dro uten oss til Kuwait med last. Vi fikk etter hvert visum, mye takket Jahn's prat med den Kuwaitiske konsulen i Dubai, til Kuwait.

Etter noen dager med venting på flyplassen i Dubai fikk vi endelig plass på et overfylt fly med flyktninger tilbake til Kuwait. Der ble vi tatt i mot av ambassadør Longva som satte oss i kontakt med det norske personellet på feltsykehuset. Vi ble hentet av norsk personell på ambassaden og dro mot feltsykehuset i Sør-Irak, da vi nærmet oss grensen ble vi stoppet i en FN post som ikke lot oss passere. Da klarte Jahn på nytt og overtale denne vekten om at det var viktig at vi kom oss videre, og etter hvert fikk Jahn overtalt han til å slippe oss igjennom.

Vi kom oss frem til feltsykehuset og fikk

som vanlig god hjelp av det norske personellet til å gjøre jobben vår. Utpå dagen ble det kjent at vi var inne i denne FN kontrollerte sonen, det likte ikke FN så de beordret oss ut, dvs tilbake til Kuwait. Men siden vi ikke var ferdig med jobben vår, så hadde den norske styrken "plutselig ikke" transport. Så vi jobbet for fullt, mens de norske dekket for oss et par dager. Etter at vi hadde vært på en tur med et Chilensk FN-helikopter inn i andre deler av Sør-Irak og besøkt FN-observasjonsposter var det kroken på døra! Vi måtte ut av Irak, og da fikk vi transport.

Vi ble kjørt til Kuwait by, og ble lovet plass på en FN flight til Europa dagen etter. Vi møtte opp på flyplassen om morgenen, men som vanlig ble det mange timer og venting før det endelig dukket opp et fly. Da vi gikk ombord, dukket det plutselig opp noen flere mennesker som skulle være med. Vi hadde blitt forespeilet en tur fra Kuwait til Geneve i Sveits og ble relativt overrasket da kapteinen annonserte at første stopp var Bagdad. Både Jahn og jeg prøvde og snakke med de andre i flyet, men de var veldig avvisende og hadde ikke lyst til å snakke med oss. Vi landet på Saddam International Airport og republikanerhæren sto vakt rundt flyet da det endelig stoppet. Den andre gjengen på flyet gikk ut, vi ble holdt tilbake inne i flyet og etter en stund dro vi av gårde igjen, denne gangen

Under en 6-timers tur med SISU på dårlige veier i Afghanistan er det godt med litt søvn.

Det har blitt mange turer i Hercules opp gjennom årene.

ske hukommelse

var neste stopp Bucuresti i Romania. Det viste seg dessuten at de som gikk av flyet i Bagdad var det første inspeksjonsteamet fra FN som besøkte Bagdad etter krigen. (Irriterende og vite i etterkant, det hadde jo vært greit og intervju de på flyet inn til Bagdad) Vi fikk middag på flyplassen i Bucuresti, og så bar det videre til Geneve hvor vi ankom sent på kvelden. Deretter var det hjem til Oslo neste morgen, hvor turen ble avsluttet med at jeg besvimte på Fornebu på grunn av saltmangel. Turen som skulle tatt litt under en uke, ble faktisk på over to uker!

Vanskeligste oppdrag

Fortell oss om det mest avanserte og vanskeligste oppdraget du har hatt.

- Kort fortalt, så er det oppdraget med å fotografere avfiringen av NASAMS-raketten i ørkenen i Texas US. Oppdraget gikk ut på å sikre seg bilder av alle faser av utskyttingen. Når avfiringen skjer, så har man ikke tid til tenke, alt skjer i løpet av et hundredels sekund. Det tok mange dager å planlegge hvordan man skulle fange de rette øyeblikk, med alt fra kameravinkler, avstander etc. Sikkerheten skulle også ivaretas, og i en steikende ørkenvarme, var det ikke lett å holde konsentrasjonen på topp. Uansett, jeg fullførte oppdraget, og fikk 100-vis med gode bilder, og noen av de kan du se på det digitale bilearkivet vårt, sier en noe stolt fotograf på FMS med et lurt smil.

Med 20-års erfaring fra fotografering i Forsvaret, er Torbjørn Kjosvold den eneste som er godkjent fotograf, hvis det skal tas bilder av aktivitet rundt SPESOPS, HJK, MJK og FSK. Flere ganger har Torbjørn hengt i stropper ut av helikopter for å få de beste bildene. Når Offisersbladet spør hvordan all denne flygingen lar seg gjøre for en som faktisk lider av flyskrekk, svarer han ganske enkelt – På lange flygninger, sørger jeg for å være veldig trøtt. På andre litt mer spesielle oppdrag, må man gjentatte ganger fortelle seg selv "må du, så må du!". Flyskrekken fikk han nemlig over Düsseldorf i 1998, i et utrolig tordenvær hvor flyet ble kastet fra side til side, og lyn som slo ned i flyet flere ganger. Jeg trodde min siste time var kommet.

En ting er i alle fall helt sikkert. Svært få har bidratt så mye som Torbjørn Kjosvold har gjort for å bygge opp Forsvarets "billedlige hukommelse". Dessuten er det vel ingen overdrivelse at de fleste av oss, en eller flere ganger har hatt gleden av å møte den joviale og humørfylte fotografen i løpet av de siste 20 årene. Takk for alle de gode bildene du alltid har gitt oss Torbjørn.

Stemningsbilde fra vinterøvelse i Nord.

«Nissen på lasset» i Hercules på vei til Kabul.

Vaktpost i Angola.

Legekontor i Afghanistan.

C-130 Hercules i Antaktis.

Dårlige veier i Afghanistan.

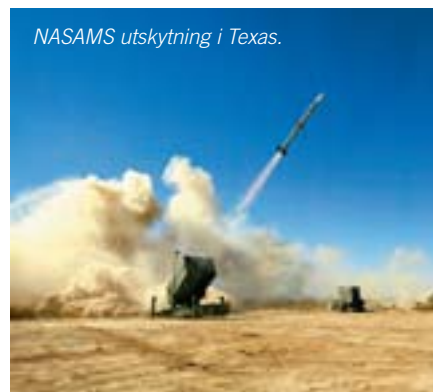
Udetonerte miner og granater i tusentall i Afghanistan.

På 1/1000 dels sekund er rakettutskytingen fanget.

NASAMS utskyting i Texas.

Sjansen er stor for at det er mer lønnsomt for medlemmer av Befalets Fellesorganisasjon å samle forsikringene sine i If.

Avtalen mellom BFO og If sikrer deg som medlem rabatt på de private forsikringene dine. Du får 10 prosent rabatt på forsikring av personbil, villa, hytte, motorsykkel, fritidsbåt, hjem, verdisak, husdyr og veteranbil.

Og husk - det er ekstra lønnsomt å samle alle forsikringene i If. Da kan du bli If Pluss-kunde og oppnå ytterligere rabatt og andre fordeler.

Vil du vite mer?

Ring Forsvarets Personellservice på
telefon 23 09 24 00 eller mil 05 10 24 00

Rolig, vi hjelper deg.

www.if.no Tlf: 02400

KILDE: WWW.IF.NO

nr 6834560

FRYDENBØ BILSENTER

NYTT - BRUKT - SERVICE - VERKSTED

REKLAMEBYRÅET TRIPPEL

RENAULT

Kom innom en av våre butikker for en hyggelig bilprat!

NYE OG BRUKTE BILER | VERKSTED | BILFINANS | TILHENGERE | DELELAGER OG BUTIKK | BILUTLEIE

MINDE:
55 59 97 00

ÅSANE:
55 53 68 00

MONGSTAD:
56 16 83 90

SANDANE:
57 86 84 00

SOGNDAL:
57 67 66 40

FRYDENBØ
www.frydenbo.no

FRYDENBØ BILSENTER

B Returadresse:
Offisersbladet
Karl Johansgate 12J
0105 OSLO

B-Economique
NORGE

Takk for tilliten

I mer enn 40 år har Steria bidratt til å styrke it-Norge, både i privat og offentlig sektor. Steria har spesialisert seg på å gi råd og bidra i utvikling av it-løsninger for kunder med særskilte krav til sikkerhet og konfidensialitet. Blant våre oppdragsgivere er Forsvaret, Direktoratet for sivilt beredskap, Domstoladministrasjonen, Kriminalomsorgen, KRIPOS, Justis- og politidepartementet, Tollvesenet, Skatteetaten og Politiets data- og materiellteneste. Våre tjenester omfatter alt fra strategisk it-rådgivning, systemintegrasjon og outsourcing, til komplette løsninger for it-basert infrastruktur.

Vi har over tid skaffet oss inngående kjennskap til våre kunder i offentlig sektor, og til deres utfordringer. Dette er en viktig suksessfaktor for våre kunder – og for Steria. Denne spesialkompetansen gjør oss til en unik it-partner for Forsvaret og andre organisasjoner som stiller høye krav til sine leverandører.

- Rådgivning
- Systemutvikling

- Infrastruktur
- Outsourcing

www.steria.no